"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose.....$2.00
Kanadoje ir Mexike.....2.50
Kitose viešpatystėse.....3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rates:
In the United States.....$2.00
Canada and Mexiko.....2.50
To Foreign Countries.....3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 22 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 28d. GEGUŽIS, (May), 1909 m. Metas XVIII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

BALKANŲ PUSSALIS.

Prietikiai ir Azijatiškoj Turkijoj gerinasi. Buvo pradžioj atsitikimai, kad iš fanatikų susidedanti regimentai, atsiųsti stabdyti krikščionių skerdynes, atsisakė oficierų klausyti, gaždino juos užmušimu už gelbėjimą krikščionių. Bet atėjus daugiau kariumenės iš Konstantinopolio, pasisekė fanatiškuosius regimentus suvaldyti. Adena apskrityj, kur krikščionys daugiausiai nukentėjo, prietikiai teipgi gerinasi. Čia suimta daug dalyvavusių skerdynėse ir plėšimuose.

Atkakus į riaušių išnaikintus apskričius specijališkai komisijai iš Konstantnoulio ištirti skerdynių priežastis, Europos laikraščiuose atsirado apkaltinimai komisijos, buk ir ji kaltę stengiasi suversti ant armeniečių sprando, areštuoja ir armeniečius. Bet kad komisijoj buvo ir krikščionys ir kad, kaip pasirodė, ji elgiasi bešališkai, rugonės ant jos nutilo. Kas vienok pradžią skerdynėms padarė, tas, žinoma, nesiduoda greitai ištirti, kadangi mahometonai apkaltina armeniečius, tie gi mahometonus. Prasidėjus skerdynėmis, žinoma, mahometonai elgėsi žiauriai ir krikščionys labiau nukentėjo, nes jų buvo mažiau, jie tvėrė silpnesnių pusę. Bet kartais ir silpni kokiu provokuojančiu, netaktišku pasielgimu gali prieš savę sukelti tvirtesnius priešus, ypač kad draugiškumo terp krikščionių ir mahometonų ne tik Azijatiškoj, bet ir Europiškoj Turkijoj niekada ne buvo, o nesikenčiančius labai lengva sukurstyti. Kurstytojų, kaip matyt, ne truko: kurstė net palaikytojai ir šalininkai nuo sosto numesto sultano, kurie tikėjo, kad kraujuose galima bus ir teip jų nekenčiamą konstituciją paskandyti.

Susitvėrę svetimų tautų šelpimui nužudžiusių turtus armeniečių komitetai, kiek jų svetur surinkti pinigai ir visoki daiktai leidžia, šelpia vargą ir badą kenčiančias skerdinių aukas. Ir Turkijos valdžios sušelpimui tų aukų iš iždo paskyrė tulą pinigų sumą.

Posėdyj 24 d. gegužio, Turkijos parlamentas ir senatas beveik vienbalsiai išreiškė dabartiniems ministeriams užsitikėjimą ir priėmė jų programą. Rando programą parlamente paaiškino vezyras Hilmi paša. Jis apreiškė, jog randas tikisi iždo nepriteklių uždengti pačėdumu, sumažindamas išlaidas, be jieškojimo paskolos kur nors. Kalbėdamas apie buvusias Azijatiškoj Turkijoj krikščionių skerdynes, Hilmi paša pasakė, jog pareiga rando yra sykį ant visados išnaikyti priežastis tokių skerdynių.

Kaip garsina laikraščiai, numestasis nuo sosto sultanas atidavė dabartiniam Turkijos randui dalį savo pinigų sudėtų užsienių bankose, išviso 5 milijonus doliarių. Žinoma, paliktus apleistame jo rume pinigus randas gali paimti ir be jo pritarimo. Už atidavimą pinigų jaunųjų turkų atsiųstas pas Abdul Hamidą pasiutinys pažadėjo jam jo nebausti už sukeltą reakcijonierių revoliuciją, bet paskirti jam algą po 5000 turkiškų svarų kas mėnesis. Taigi ,nors Abdul Hamid ir teip daug blogo padarė Turkijai, nors per jo prisidėjimą pralieta tiek nekaltų žmonių kraujo, bet ir netekęs sosto vargo nekęs: siuloma jam jaunųjų turkų partijos alga didesnė negu žmogus ir su didele šeimyna gali reikalauti. Gyvenimas Turkijoj nebrangus.

Dabar Turkijos valdžioms ne lengva bus sugrąžinti šeimynoms mahometonų paimtas armeniškas moteris ir merginas. Nors randas pažadėjo jas sugrąžinti, bet laikanti jas savo haremuose mahometonai nenori išduoti. Jeigu bandytų su prievarta atimti, gaždina jas užmušimu.

Laikraščiai praneša, buk Rumunija pristojo prie vidurinės Europos tautų ryšio. Vokietija ir Austrija pasižada apginti Rumuniją nuo kiekvieno priešo. Bet šiuom kartu Rumunijos priešu gali buti tik Maskolija, nuo kitų, kaipo mažesnių, ji pati įstengs atsiginti. Ryšis, Rumunijos užmegstas su tvirčiausioms vidurinės Europos tautoms, žinoma, labai nepatinka Maskolijai ,nes užkerta jai kelią į Turkiją. Iki šiol, vesdama karus su Turkija, kariumenę Maskoliją siuntė vis per Rumuniją ir ji tokiu budu budavo į karą įtraukta ir be noro turėdavo karuose Maskolijai padėti, nes maskolišką kariumenę sulaikyti negalėjo. Už pagelbą karuose Maskolija ne visada gerai užmokėjo. Po karui Maskolijos su Turkija 1877 metuosė, į kurį ir Rumunija buvo įtraukta, Maskolija nuo jos atėmė Dunajaus įtakas, o jų vietoj davė nekam tikusį Dobrudzos apskritį. Ir pirma Maskolija sau pasisavino rumunų apgyventus apskričius. Rumunų apgyventa visa Bessarabija ir dalis Chersoniaus gubernijos.

Nejstabu todėl, jeigu Rumunija bijo, kad visą Maskolija nepasisavintų. Apsisaugojimui nuo to kito kelio nebuvo, kaip pristoti prie ryšio Maskolijos priešų. Tokiu budu dabar galingų priešų Maskolijai uždarytas kelias į Konstantinopolį, kurį jį jau nuo laikų Petro Didžiojo tyko progos paglemžti. Jeigu tas butų pasisekę, tąsyk Rumunijos ir Bulgarijos karaliai butų vien kaipi Maskolijos gubernatoriai. Dabar vienok, nepergalėjusi pirma Austrijos ir Vokietijos, Maskolija negali Konstantinopolio užimti.

ITALIJA.

Italijos valdžia nuo 1871 m. pykstasi su dvasiškija, nes pasinaudodamas iš karo prancuzų, po kurių globa buvo popiežiaus valdybos, Italijos karalius Viktoras Emanuel užėmė Rymą ir čia perkėlė savo sostapilę. Katalikiškoji dvasiškija todėl neapleido nę jokios progos kenkti kokiu nors budu Italijos randui. Kurstymui žmonių kunigija pasinaudojo net iš nelaimės — iš buvusių žemės drebėjimų, kurie išgriovė miestus Messiną ir Reggio.

Mat po žemės drebėjimų veik visuose civilizuotuose kraštuose, net Japonijoj, rinko aukas sušelpimui išlikusių išgriautų miestų gyventojų, tam tikslui ir Italijos parlamentas paskyrė atsakančią pinigų sumą. Ir rando ir svetimų kraštų komitetai šelpė vargą kenčiančius žmonis, kaip galėjo. Bet klierikališkuose laikraščiuose tuojaus prasidėjo agitacija ir kaltinimai, nužiurėjimai, kad rando komiteto sanariai ne pildo savo pareigų, nežinia kur dingsta milijonai sudėti svetur sušelpimui žemės drebėjimo aukų. Ar tie apkaltinmai buvo teisingi ar ne, to gal nežino nė pats apkaltintojai, bet ta kuniginių laikraščių agitacija išdavė jau vaisius.

Sukurstyti gyventojai miestelio Sinapoli, netoli Santa Eufemia, kėlė neprilankias valdžioms demonstracijas, nes jiems rodėsi, kad valdžia juos nuskriaudė dalindama aukas paskirtas sušelpimui žemės drebėjimo aukų. Ant galo puolė ant kariumenės barakų ir sužeidė tulą kareivių skaitlių. Kareiviai griebė karabinus ir pradėjo laidyti šuvius į pulką žmonių. Šešios ypatos likosi nušautos, o daug tapo sužeistų. Tokius mat negeistinus vaisius išduoda nesikenčiančių partijų agitacijos!

24 d. gegužio mieste Messina vėl buvo smarkus žemės drebėjimai, kurie labai išgazdino miesto griuvėsiuose apsigyvenusius žmones. Daugelis triobų sienų, stovėjusių po paskutinių žemės drebėjimų, sugriuvo. Dabartinis žemės drebėjimas traukėsi tik 10 sekundų.

PRANCUZIJA.

Streikas kilęs antru kartu Paryžiuj krasos ir telegrafo tarnų likosi atšauktas. Streikavę urėdninkai sugrįžo prie darbo, nieko sau neiškovoję. Svarbesnieji agitatoriai likosi prašalinti nuo vietų. Streikas nepasisekė todėl, kad ne rado pakaktinos paramos kitų Prancuzijos darbininkiškų organizacijų. Sustreikavę vienok prekių laivų tarnai dar streiko ne užbaigė, nors jie sustreikavo tik su mieriu paremti streikuojančius telegrafo ir krasos urėdninkus.

Kodėl streikas nepasisekė, sunku šiuom tarpu įspėti. Agitavę už streiką urėdninkų vadovai dabar garsina, buk streiką surengė pats randas, kadangi buk urėdninkai per daug, jo nuomone, laimėjo, po pirmutinių streikų. Tokį vienok aiškinimą sunku suprasti. Juk jeigu urėdninkai per daug laimėjo tai jiems ne buvo reikalo streikuoti, kodėl vadovai kurstė prie streiko ir išpradžių užtikrinėjo, kad streikas bus laimėtas. Išpultų, kad tokiu budu streiko surengėjai į rando dudą putė, todėl kitą kartą net jeigu streikas bus reikalingu, sunku bus jį sukelti. Ir dabar daugumas tarnaujančių prie streiko ne prisidėjo, gal todėl, kad jautė, jog iš jo nieko neišeis, taigi tie matė toliau, negu vadovai, kurie įpuolė į rando pastatytas kilpas.

VIDURINĖ AMERIKA.

Vidurinėj Amerikoj tvarka ir ramumas negali ilgai užsilaikyti, revoliucijos gyventojams, matyt, teip reikalingos kaip kitur valgis. Ypač be jų ilgai negali apsieiti juodparvių apgyventa respublika Santo Domingo. Kad apsunkinti kelimą revoliucijų, Jungtinės Valstijos paėmė savo globon iždą šitos respublikos, bet mėgstantiems kelti revoliucijas tas ne kenkia; jie juk kėlimui revoliucijų ne iš iždo pinigus semia.

Ir dabr čia kilo vėl revoliucija ir platinasi gan greitai; kaip iš pradžių, revoliucijonieriams gana sekasi. Revoliucją dabar sukėlė buvęs gubernatorius Monte Christi apskričio ir jenerolas Quirito Felice. Revoliucijonieriai paėmė jau miestą Guaybin ir Dajabon, iš jų išvijo rando kariumenę ir visus urėdninkus. Aplinkinėse Monte Christi buvo gana smarkus mušis revoliucijonierių su rando kariumene. Kas atsitiko su gubernatoriu provincijos Puetro Plata, nežinia, bet jis turėjo tapti arba užmuštas, arba gal pateko nelaisvėn. Keliai visi revoliucijonierių užimti ir randas kovai su jais kariumenę galės tik laivais atsiųsti.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Gegužės 4 d. Vilniaus apygardos teisme bus teisiamas laikraščio "Siev.-Zap. Golos" redaktorius Šatas už tai, kad, nelaukdamas teismo, apskelbė smulkmenas iš tardymų apie Bezdanų ekspropriacijos bylą.

Balandžio 2 d., nakčia, policija atėjusi darbininkų-odininkų draugijos bustan uždarė jį ir pranešė, kad uždaryta visa draugija.

Prasidėjo Vilniuje rabinų suvažiavimas. Suvažiavusių rabinų 32. Posėdžių kalba žydiška, tačiau protokolai turį buti rašomi rusų kalba.

Ukio departamentas nutarė paskirti Vilniaus gubernijai žuvių veisimo ir žuklavimo instruktorių.

Balandžio 21 d. Vilniuje padaryta daugelis kratų ir suimta 28 žmonės, daugiausia žydai odininkai. Tarp suimtųjų yra ir Vilniaus laikraščių reporteras A. Binickas. Suimtieji pasodinti gubernijos kalėjime.

("V-tis").

IŠ GRUŽDŽIŲ,
Kauno gub.

Valstiečiai Verbenų kuopos per sueigą nutarė išvaryti į tolymus rytus tris valstiečius: Bačkį, Petraitį ir Balčiuną. Nutarimas įvyko pernai metais ir tam tikslui pinigų surinko, bet minėtieji valstiečiai dar tebegyvena musų valsčiuje. To sumanymo pradėtojai turėtų pasirupinti greičiau įvykdinti valstiečių nusprendimą. Sako, buk tas nusprendimas esąs išsiustas gubernatoriui ir dar nepagrįzta.

Tuo tarpu valstiečiai, eidami vakare gulti, nežino ar rytą berasią savo arklius. Veitas.

("L. U.")

IŠ PANEVĖŽIO.

Čia lenkų visai nedaug, bet puslenkių nemaža. Lietuviai, mieste apsigyvenę, savo kalbą niekina, o lenkiškosios griebiasi; vaikams šnekėti lietuviškai draudžia. Nėra ko stebėtis, nes ir visuotinajame Labdaringosios Draugijos susirinkime daugiau kalbėta lenkiškai, Bet kas čia kaltas? Niekas daugiau, kaip tikt tamsumas bei nesusipratimas. Kėkštas.

("Šaltinis").

IŠ SALOS,
Ukmergės apskr.

Vaitkunų urėdnikas atėmė nuo Plaucko iš Salų šaudyklę. Ant rytojaus Plauckis nusiuntė kumetį (ordinarčiką) parnešti šaudyklę, Urėdnikas nedavė, bet pats atnešė. Titkai kiek pasivėlino, nes Plauckis jau buvo parašęs laišką Anykščių antstoliui. Kovo 28 d. atvažiavo pas Plaucki antstolis, pašaukė urėdniką, ir viską ištyręs liepė susitaikyti, bet Plauckis griežtai atsisakė taikintis ir pareikalavo, kad antstolis surašytų skundą ant urėdniko ir prašalintų jį nuo tarnystos.

Neseniai tas pats urėdnikas nuvažiavęs į Galsiškių sodžių atėmė nuo F. Vileniškio 30 knygučių. Visos knygutės buvo cenzuros leistos. Dar urėdnikas reikalavo atiduoti šaudyklę, bet jos nebuvo. Po to viso Vileniškis nuėjo pas antstolį ir pranešė, kad urėdnikas atėmė nuo jo cenzuros leistas knygas. Antstolis liepė urėdnikui knygas sugrąžinti, bet kol kas knygų dar nėra. Peklos Kukorius.

("L. U.").

IŠ VABALNINKŲ,
Panevėžio ap.

Kovo 30 d. buvo Lietuvių Moterų draugijos skyriaus narių susirinkimas. Susirinko virš 100 moterų. Pirmininkavo P. Kirelaitė. Susirinkimas svarstė šiuos klausimus: 1) N. Piliulaitė skaitė pranešimą apie apšvietimo reikalus ir nurodė, kad reikalinga atidengti Vabalninkuose vidutinė mergaičių mokykla su namų darbo ir pieninkystės skyriais. Kun. P. Kemešys kalbėjo apie naudingumą tokios mokyklos. Išrinktai iš 6 moterų ir 6 vyrų komisijai pavesta rupinties tokios mokyklos atidengimu, ir nutarta pradėti rinkti aukas tam dalykui. 2) V. Morkunaitė ir E. Mekužkaitė kalbėjo apie svaiginančių geralų blėdingumą, ypač, jei vartoja dar nesuaugę vaikai. Drauge nurodė, kaip neatsargiai ir neišmintingai elgiasi tie tėvai, kurie iš mažens pratina savo vaikus prie svaiginančių gėralų vartojimo. Pavyzdžiui nurodė keletą iš vietinių žmonių gyvenimo atsitikimų. G. Gvildys remdamasis ant mokslo ištyrimų plačiai paaiškino, kaip svaiginančių gėralų vartojimas kenkia dorai ir sveikatai. Po G. Gv. kalbai vienbalsiai nutarta: ligi 15 metų vaikams neduoti svaiginančių gėralų. Vieton jų, duoti gėralas be alkoholiaus. Kaip galint trumpinti vestuves ir liautis kėlus vestuves pas svočią, kaip dabar kad čia daroma. 3) Kun. Kemešys suprantamai ir plačiai pranešė apie moterų judėjimą užsienyj: Australijoj, Belgijoj, Švedijoj ir kitose šalyse; palietė ir Rusijos moterų klausimą. Kun. Kemešio pranešimo klausė visi su didele atydžia. 7 val. vak. pirmininkė uždengė susirinkimą. Kalbos ir ginčai paliko ant visų didelį įspudį.

("L. U.").

IŠ GIRDIŠKIO,
Raseinių ap.

Yra čia pradedamoji valsčiaus mokykla. Pirmiau buvo didelis vargas dėl to kad butas negeras mažas. Dabar mokykla jau gerame, šviesiame bute, ale tik nėra užtenkamai suolų vaikams sėdėti. Kas metai tėvai atveda iš apylinkės bent 150—200 vaikų, bet priimama į mokyklą tik 70—80; mat, vietų truksta. Butinai reiktų mums kitos mokyklos. Reikalaujame to jau kelinti metai, bet vis nieko doro iš to neišeina. Dar užpernai buvo padariusi vyrija nutarimą reikalauti antros mokyklos ir buvo išsiuntusi į Telšius, tai tik šįmet gavo per žemiečių viršininką iš Kauno direkcijos atsakymą. Ir kokį? Direkcija atsako, kad vyrijos reikalavimai neturį teisingų pamatų, antros mokyklos — girdi — nereikią ten, kur mokąsis vos 40 vaikų. Kas padavė direkcijai tokią melagingą žinią, nežinia. Štai pernai rudenį ta pati mokslo vyresnybė paskyrė Girdiškin antrą mokytoją — lietuvį Stanislovą Baltrimą. Jeigu mokykloje taip maža tesimokytų, tai nei antro mokytojo nereikėję butų siųsti. Na, vyresnysis mokytojas taip žmonėms jau ir kalba, kad antro mokytojo nereikią, nes — girdi — po Kalėdų vaikų ir visai maža belikę. Tiesa, nuo Kalėdų vaikų sumažėjo. Bet dėl ko? Dėlto, kad ligi Kalėdų mokė pirmamečius lietuviškai, o po Kalėdų vyresnysis mokytojas iš vaikų atėmė lietuviškas knygas ir visiems, be skirtumo, įdavė rusiškas. Vaikai nei raidės rusiškai nežinodami ėmė verkti. Tuomet jisai pasakė: kas nenori rusiškai mokyties, gali sau eit namo, o lietuviškai vis'iek nebebusią mokoma. Tokiu budu mokinių ir sumažėjo. Inspektorius buvo aplankęs šįmet musų mokyklą iš-pat mokslo metų pradžios. Nuo to laiko vyresnysis mokytojas pradėjo dažnai sergaliuoti, o paskui ir visai įsisirgo. Žodžiu sakant, musų mokyklai vieni vargai!

Senis aBublys.

IŠ SUBAČIAUS,
Ukmergės ap.

Sekmadienį, balandžio 17 dieną, ties bažnyčia, šventoriuje vietinių kunigų buvo sušauktas visuotinis blaivininkų susirinkimas. Susirinkime tarp kito-ko "Blaivybės" pirmininkas, kun. klebonas Kazlauskas, įvedė sumanymą atgaivinti sodžių ratelius, kurie pastaruoju laiku budami po menka priežiura, buvo iširę, bebuvo tik ant popierio, bet nebepildė draugijėlės priedermių. Girtuoklybė, kuri pirmiau buvo tarsi apsilpusi, vėl išnaujo atsigaivino.

Metinį mokesnį (36 kap.) sutarė imti šiokiu budu: Prie visų vieno kiemo įsirašiusių draugijon turi buti tik du nariai, kurie moka, kitus gi to paties kiemo (šeimynos ar dubos) paliuosavo nuo mokesnio. Tai daroma, kad lengviau butų bėdniemsiems, o iš turtingesniųjų, kas galės kiekvienas užsimokėti iš kiemo — su mielu noru bus priimama.

Paskui buvo kalbama apie tai, kas labiausiai dabar kenkia blaivybei ir platina girtuoklybę. Daugumos pastebėta, jog stoties traktеirius, kurį laiko grafo Tiškevičiaus vardu žydas Joselis Bermanas. Mat, tenai žmonės įvairuę įvairiausių stipriųjų gėrimų gali gauti visada ir kiekvienu laiku ir tuojau tenai-pat atvirai, be jokių kliučių išgerti.

Kadangi ateinantį antradienį buvo apskelbta vietiniame valsčiuje inktinių sueiga, tai nutarta, kaip galint stengties sustatyti nutarimą ir nusiųsti gubernatoriui draug ir prašymą, kad minėtąjį traktierių panaikintų.

Duok Dieve, kad jiems pasisektų tas sunkus darbas žmonių gėrybei padaryti. T. Stračnietis.

("V-tis").

IŠ PAKUONIO,
Suvalkų gub.

Balandžio 8 dieną buvo sušaukta sueiga rinkimams vaito ir launinko. Rinkimus vesti atvažiavo Markovas, kandidatai į vaitus buvo du: dabartinis vaitas A. Juolis ir pildęs vaito pareigas K. Balčunas. Į sueigą susirinko apie keturi šimtai valstiečių, ir beveik visi buvo taip nugirdyti, kad negalėjo suprasti ką renka ir ko jie nori. Buvo girdėti vien tik riksmas ir užimas. Vienas įgriuvęs į purvyną rėkia — Juodį, o kitas purvais meta, kad tylėtų. Viršininkas, matydamas, kad su girtais nesusikalbės, liepė rinkimus atidėti ant dviejų sanvaičių. Išvažiuodamas viršininkas pasakė, kad kaip gyvas dar tokio atsitikimo nematė, kad taip nugirdyta visa gmina.

Abp.

("L. U.").

IŠ ŽEČKALNIŲ,
Suvalkų gub.

Prieš Velykas Žečkalnių kaime buvo apie 5 kratos. Pas Brundzą krėtė 2 kartu, pas Štrimą 3 kartus. Pas pirmą jieškojo kokio tai žmogaus pas antrą ginklų, bet nieko nerado. Kiek paskiau krėtė Kelmynų Baltrušaitį, Kraujučių Valaitį ir dar kitus. Dabar pas mus taip dažnai krečia, kad sunku visus ir atminti. Net sargybiniai keikia, sako: "Ateina paliepimas "iškrėst" — iškreti — ir nieko nėra. O.... žmonės dar skundžia...." Matyt, kad pas mus yra paukštelių.

Jonuks.

("L. U.").

IŠ GRIŠKABUDŽIO,
Naumiesčio apskr.

Į Griškabudžio kanceliariją (raštinę) atėjo nuo žandarų paoficierio surašas dėlei "Šviesos" kaltinamųjų žmonių. Surašyta daug abiejų lyčių žmonių: kur gyvena, pas ką, kuom užsiima, kiek metų. Kalba, kad juos žada išsiųsti. Bet ar gali tiek žmonių išsiųsti? Pamatysim.

Jonuks.

("L. U.").

IŠ GIŽŲ,
Vilkaviškio ap., Suvalkų gub.

Balanddžio 4 dieną Vilkaviškio žemsargiai krėtė pas Novavolės V. Pilotą. Jieškojo ginklų skrynios ir uždraustų raštų. Krėtė 6 valandas, paėmė 65 knygas, 3 rašytas eiles, 2 rusiškas knygeles, visus laiškus ir rankraščius ir "dubeltauką". Suėmė V. Pilotą ir jo darbininką J. Albaitį. Bet valsčiaus kanceliarijoje "pasirančijus" šaltyšiui ir vaitui V. P. paleido, o J. Al. nuvarė į Pajevonio val. ir iš ten paleido. Bet balandžio 22 d. vėl atsidangino žemsargiai ir paėmę V. Pilotą nuvarė į Vilkaviškio kalėjimą, kur ir dabar tebesėdi. Kada paleis — nežinia. V. Pilotą įskundė supykus jo tikra motina, buk jos sunus esąs ir revoliucijonierius, ir socijalistas, ir anarchistas, ir 1905 metuos telegrafo stulpus piaustęs, ir žemsargius nuginklavęs ir vieną dargi užmušęs, žodžiu, — viso svieto griekus sukrovė. Ir seserjs: Uršulė ir Magdeiena — pripasakojo nebutų daiktų. Retas atsitikmas.

Vincas Barzdyla.

("L. U.").

IŠ LAZDIJŲ,
Seinų apskr.

Kaip žinoma, šįmet pavasaris gana sunkus. Visur gyvuliams badas, o pašaro ir pirkti nėra kur. Nemajunų sodžiuje buvo net šioks atsitikimas. Vienas ukininkas naujais kulaičiais apdengė savo daržinę. Vieną rytą atsikėlęs pamatė jisai daržinę visai be stogo. Priėjęs artyn, rado po balkiu pakabintus pinigus, kaipo užmokesnį

V—jus.

("Šaltinis").

IŠ MARIJAMPOLĖS.

Breveniutės gimnazija atidaryta 1907 m. Mokinių yra apie 250; daugiausia žydžių keliolika rusių ir vokiečių, į 30 lenkių ir apie 28 lietuvės. Pernai ir šįmet išstojo 7 lietuvaitės. Skaičius įstojančių sumažėjo, atidarius lietuvišką progimnaziją. Pernai pabaigė gimnaziją viena lietuvaitė. Šįmet VII kliasoje yra 3 lietuvaitės, VI taipogi 3. Pirmais metais, atidarius šią gimnaziją, lietuvių kalba buvo išguldoma, bet už tai reikėjo atskirai mokėti po 5 rub. Dėlei to ir mažai mokinių tasias lekcijas lankė: vienos dėl materijališkos stokos, o kitos dėlei nesusipratimo; antrais metais lietuviška kalba visai nebuvo išguldoma, nes nebuvo mokytojo; trečiais (tai yra šįmet) išguldoma reguliariškiau: per sanvaitę buna lietuvių kalbos dvi lekciji, kurias duoda p. P. Kriaučiunas. Mokinės VII. VI, V ir IV kliasų, skaičium 15 sueina ant vienos lietuviškos lekcijos, o žemesnių kliasų vėl ant vienos. Šįmet mokinės noriai lanko lietuviškas lekcijas. Praurimė.

("Šaltinis").

IŠ PILVIŠKIŲ,
Marijampolės apskr.

Kovo 13 dieną užtvirtinta Suvalkų gubernijinio Komiteto antroji Pilviškių taupamai-skolinamoji draugija, kurion priimami tik krikščionįs keturių valsčių: Pilviškių, Paežerių, Griškabudžio ir Antanavo. Pilnas pajus 50 rub., bet jį galima įnešti dalimis, po du rublių per metus, po daugiau arba ir pilną. Iš draugijos gali pasiskolinti tiktai nariai ir nedaugiau kaip 300 rublių.

Balandžio 18 dieną buvo tosios draugijos įsteigiamasis susirinkimas. Išrinkta valdyba, taryba ir neužilgo pradės darbuoties.

Š.

("Šaltinis").

MARIJAMPOLĖS MERGAIČIŲ PROGIMNAZIJA.

Egzaminai mergaitėms, norinčioms įstoti į įžengiamąją, pirmąją, antrąją ir trečiąją kliasas Marijampolės lietuvaičių keturkliasės mokyklos, bus šiais metais berželio 1 ir 2 dieną, o užbaigiamasis mokyklos aktas bus berželio 4 d.

Ko reikalaujama iš kandidačių į įžengiamąją, pirmąją ir antrąją kliasą, pranešta 1908 metuose.

Kandidatėms į trečiąją kliasą reikia žinoti netik įžengiamosios, pirmosios ir antrosios kliasos kursai, bet dar:

Iš tikybos: Plačioji Naujojo Įstatymo Istorija pagal Bončkovskį ir visas Mažasis kun. J. Laukaičio Katekizmas.

Iš lietuvių kalbos: Etimologija ir santaika iš Damijonaičio gramatikos. Be to — skaitymas paaiškinamasis ir perskaitytų straipsnių perpasakojimas. Mokėjimas iš galvos sakyti ir rašyti eiles (nemažiau penkerių neilgų). Diktantas paaiškinamasis (su klaidų pasarga) ir patikrinimasis. (Ypatingai reikia mokėti atskirti ir rašyti šie panašųs garsai: 1) a, ą, 2) e, ė, ę, 3) i, y, į, 4) u, ų). Perskaityto arba apsakyto straipsnio raštu išguldymas. Perskaitytų straipsnelių gramatiškas perrinkimas.

Iš rusų kalbos: Etimologijos užbaigimas: Žodžiugis (slovoobrazovanie), šaknis, sufiksas ir lankstymas (fleksija). Santaika vientiso (neišplėtoto) sakinio. (Vadovėliai: Kirpičnikovo Etimologija ir Sintaksis). Gramatiškas gyvų žodžiu perrinkimas. Perskaitytų straipsnių perpasakojimas. Mokėjimas iš galvos sakyti eiles ir pasakas (nemažiau dešimties). Diktantas paaiškinamasis, t. y. su klaidų pasarga, ir patikrinamasis. (Pokrovskio Chrestomatija, dalis II).

Iš arjtmetikos: Uždaviniai su mišraisiais įvardytaisiais skaičiais ir kvadratiniais bei kubiniais saikais.

Iš geografijos: Azija, Afrika, Australija ir Amerika pagal Smirnovo vadovėlį.

Iš vokiečių kalbos: 164 paragrafai pagal Glezerio ir Pecoldo vadovėlį. Nuo 91 iki 164 paragrafo perskaitytieji straipsniai apsakyti. Iš Keizerio gramatikos linksniavimas daiktavardžių ir budvardžių. Tikrieji ir paeiliniai skaitvardžiai. Prieveiksmai ir jų laipsniavimas. Klausiamieji, apsakomieji ir nereiškiamieji išvardžiai. Sąjungojimas veiksmažodžių, kurie randasi paminėtuose paragrafuose, per Praesens, Imperfect, Perfect, Futur ir Imperativ.

Iš prancuzų kalbos (dalykas nepriverčiamas); 32 pargrafu pagal Al. S. vadovėlį. Iš Claude Auge gramatikos: Le Nom, Le pronom, L'Adjectif et Le Verbe.

Kas nori leisti mergaites į tą mokyklą, tesiteikie iki gegužės 31 (birželio 13) dienos atsiųsti prašymą, trumpus kandidatės gimimo metrikus ir 5 rub., kurie, mergaitei egzaminų neišdavus, bus sugrąžinami atgal, išdavus gi — bus priskaityti prie mokesnio už mokymą.

Adresas dokumentams siųsti:
Marijompolė, Suv. gub.,
"Žiburio" Centro Vald.

("V-tis").

IŠ VILKAVIŠKIO,
Gardino gub.

Apskričio teismas nagrinėjo 22 katalikų valstiečių bylą, kurie Želvės miestelyje nenorėjo leisti statyti cerkvę ant užgrobtosios katalikų bažnyčios žemės. Stačiatikių

pakviestieji sargybiniai pradėjo šaudyti ir užmušė kelis valstiečius katalikus ir daugelį sužeidė. Tas atsitiko prieš pusantrų metų. Dabar teismas, nežiurint į tokią stačiatikių sauvalę, apkaltino 6 katalikus valtsiečius ir pasodino juos vienam mėnesiui prie policijos.

("L. U.").

IŠ RYGOS.

Rygos latviai buvo sumanę skaityti platesnei visuomenei visą eilę lekcijų latvių kalba. Vietinė vyresnybė tačiau uždraudė jiems tai įvykinti.

("L. U.").

IŠ MINSKO.

Pirmas Lietuvių Susiselpimo Draugijos valdybos posėdis buvo balandžio 19 d. Pirmininku išrinktas Dr. Kodis, pirmininko padėjėju Čepėla, sekretoriumi Krasauskas, iždininku Mykolas Prušinskas ir iždininko padėjėju Eigirdas. Nutarta pradėti ruošties lietuvių vakaro sutaisymu. Kalbama buvo dar apie tai, kad įsteigus kur nors vadinamąją "vasaros kolioniją" draugijos narių vaikams, vadinasi, parupinti vietą, kur neturtingųjų tėvų vaikai galėtų vasarą pasidžiaugti sveiku sodžiaus oru. Prušinskas apsiėmė priimti savo dvaran 10 mergaičių. Krasauskiui pavesta sutaisyti "gegužinė". Visuotinis draugijos susirinkimas paskirtas gegužės 16 d. Tam susirinkimui ruošia pranešimus: Dvarakauskas apie laidotuvių kasos sumanymą, Gostautas ir Čepėla apie knygyno ir skaitykios sumanymą.

IŠ PETERBURGO.

Balandžio 15 dieną buvo paskirtas visų trijų Peterburgo lietuvių draugijų komitetų posėdis. Labdarių niekas neatvyko. Susirinko tik mažaturčiai ir savitarpiečiai. Svarstyta labai svarbus Peterburgo lietuviams klausimas apie savojo busto užlaikymą. Ikišiolei visos trįs draugijos samdė nedidelį, bet gana brangų bustą. Labdariai pranešė, kad jie nuo gegužės 15 d. atsiskiria nuo kitų draugijų ir mano patįs vieni sujieškoti sau bustą. Savitarpiečiai ir mažturčiai vienbalsiai nutarė gyventi drauge. Sumanyta šį bustą mesti ir samdyti kitą — didesnį ir patogesnį. Išrinkta komisija tam tikram butui per 2 savaiti sujieškoti. Be to nutarta: šiais metais įtaisyti tris didelius viešus vakarus. Pagalios išreikštas pageidavimas, idant Peterburgo jaunuomenė drauge veiktų su šiomis draugijomis.

Posėdis šis padarė labai malonų įspudį. Reikia tikėties, kad abi susivienijusios draugijos įstengs sutverti Peterburge centrą, kur darbo žmonės ras sau ir dvasišką peną ir tikrai malonų pasilinksminimą.

Mikas.

("L. U.").

ARKLIŲ PARODOS.

Šią vasarą Kauno gub. bus kelios arklių parodos: Šėtoje — gegužės 25 d., Raseiniuose — berželio 24 ir 25 d., Rokiškyje — berželio 27 d., Rietave — rugsėjo 29 d. Gardino gubernijoje parodos paskirtos: Kobriniuje — balandžio 23 d., Vilkaviškyje — gegužės 1 d., Slanime — gegužės 4 d., Glemboke — gegužės 15 d., Novogrudke—gegužės 23 d., Gardine — gegužės 30 d. Be to, bus arklių paroda Vilniuje — gegužės 9 d. Parodos steigiamos tyčia sodžiaus darbo arkliams parodyti (valstiečių ir dvarininkų). Parodosna priimami arkliai (kumeliai ir kumelės). augščio ne mažiau kaip 2 aršinų, metų 3, 4 ir 5 ir gerai laikomi vienamečiai. Be to, Vilniuje ir Raseiniuose bus parodose taip-pat ir stoninių arklių; reikalaujama toks-pat augštis ir tokie-pat metai. Dovanos pinigais bus duodamos tik valstiečiams. Steigiamųjų Kauno gubernijoje parodų direktoriumi paskirtas grafas St. Gutten-Čapskis.

("V-tis").

STRATEGIŠKA IR TAUTIŠKA KOLIONIJA.

Randame laikraščiuose žinių, kad Vokietijos valdžia nuo seniau jau stengiasi apsodinti savo žmonėmis kaikurias vietas Lietuvoj, Lenkijoj ir abelnai vakarinės Rusijos viešpatijos dalise. Pagal parodymus V. Dumos atstovo Bobrinskio 2 (V: Dumoj kovo 19 d.) išeina, kad Kauno tvirtovės apielinkėje yra 15 tukstančių vokiečių, Dubno tvirtovės apygardose (Volynijoje) jų apsigyvenę net 300 tukstančių, kaikuriose Lenkijos gminose jau apie pusė vokiečių. Nuo savęs galime pridėti, kad ir Lietuvoj yra gminų ir valsčių, kur vokiečiai per sueigas kartais jau užrėkia lietuvius. Vokietijos bankas duoda lengvomis sąlygomis tik už 2% metams pasiskolinti pinigų vokiečiams, kurie perkasi Lietuvoj ir abelnai Rusijos valstijoje žemes. Iš to viso galima spėti, jog Vokietijos vyriausybė turi susistačiusi tam tikrą plianą, kad apsodinti saviškais-kovečiais kaikurias svarbias karui ištikus Rusijos vietas, idant užėjusi vokiečių kariumenė rastų sau tenai vietiniuose gyventojuose paramą. Tai yra taip vadinama strategiška kolionizacija.

Daroma dar ir kitokia — tautiška kolionizacija. Štai ta pati Vokietijos vyriausybė rupinasi supirkti iš Poznaniaus lenkų žemes ir perleisti jas į tikrųjų vokiečių rankas. Panašiu budu Rusijos biurokratija stengiasi kolionizuoti Lietuvos žemes, parduodama kiek įmanydama Lietuvos dvarus sentikiams ir abelnai rusams. Ir Vokietijos ir Rusijos vyriausybės tikisi, kad tokiu budu tarpe lenkų ir lietuvių pamažu priveis tiek vokiečių ar rusų, jogei Poznaniaus šalis pavirs tikra vokiška provincija, Lietuva-gi — tikruoju rusų kraštu.

Ar šiokia ar tokia kolionizacija — Lietuvos žemių dalis ištikrųjų patenka į svetimas atėjunų rankas, ir mes lietuviai turime iš to tik skriaudą, nes negalėdami per tai įgyti Lietuvoje žemės turime keliauti uždarbiauti į svetimas šalis, turime bėgti iš savo namų.

Ar neatėjo laikas, kad ir mes lietuviai pradėtume rupintis susidėję į kuopas ir draugijas daryti Lietuvoje savo lietuvišką "kolionizaciją". Ikikol vos keli balsai davėsi apie tai girdėti musų laikraščiuose ir nieko praktiško nepadaryta, net nežinome, kaip prie to dalyko prieiti. O dirva tam reikalui, rodosi, vis labiau pribrensta. Štai gana neaiškus ir daugelio išpeiktas kun. J. Ambroževičiaus ir Co. sumanymas Verkų pirkimo visgi parodo, kad laikas letuviškai kolionizacijai ateina, nes ant ano sumanymo atsišaukė gana daug žmonių.

Jeigu Rusijos viešpatijoje pagal dabartinius įstatymus tokia kolionizacijos ar parceliacijos draugja negalima, tad ar nevertėtų panašią lietuvišką draugiją Amerikoj įsikurti? Ištenai ji galėtų vesti Lietuvos kolonizaciją.

Nors žemės klausimo tuo neišrišime, bet visgi Lietuva turėtų čionai naudą.

K.

("L. U.").

IŠ PRUSŲ LIETUVOS.

Nauja lietuvių skyrimo (rinkimo) partijos programa.

Antrą vasario šiais metais buvo visų Prusų Lietuvos valsčių suvažiavimas savo politikos programai pakeisti. J. Vanagaitis iš Tilžės buvo tam tikslui naują programą sutaisęs, kurią perskaitė suvažiavusiems. Programa parašyta grynai demokratiška, kuri nepatiko patrijotams, "Deutchem Vaterlande" (Vokiečių tėvynei) atsidavusiems. Jie, taip sakant, rankomis ir kojomis blaškėsi, kad tik ji nebutų priimta. Nors atsirado ir dalis susipratusių žmonių, kurie tam pritarė, bet didžiuma buvo prešinga. Tačiau per diskusijas pasisekė politikos programa nemaža pagerinti. Idant gerbiamieji tautiečiai suprastų, kaip jų broliai Prusuose kovoja, paduosiu štai visą programą.

Lietuvių skyrimo partijos programa.

1. Lietuvių skyrimo partijos tikslas yra išrinkti lietuvius pasiuntinius (atstovus) ciesorystės ir karalystės seiman, šio krašto reikalus pažįstančius ir apsiimančius visa gale stoti už lietuvių programos įvykinimą.

2. Dėl tikybos išlaikymo ji nori mokslo mokyklose drauge su aiškinimu tikėjimo į trivienį Dievą. Taip jau mokymui vaikų prigimta kalba tikimės pasiekti šiuo budu:

Mes reikalaujame musų krašte arba Lietuvos mokyklose mokytojų lietuviškai kalbančių, idant jiems klotųsi gerai mokyti. Prigimtąją kalbą pilnai išmokus, galima geriau mokyti ir vokiečių kalbos, bet kartu su lietuvių kalbos mokymu. Karalystės seimo pasiuntiniai visų-pirma turi stengties dėl karališkosios Regyrungos padavadijimo (karaliaus įsakymo) Gumbinėje 17 VIII 1881 m. Jis skelbia šiaip:

a) Tikybos dalykus, kurie iš galvos (atmintinai) išsimokomi ir prie kurių biblijos nusidavimai (atsitikimai) nepriklauso, turi lietuvių kudikiai vidutinio ir vyresnio amžiaus taip vokiečių taip lietuvių motinos kalba mokyties.

b) Lietuviškas skaitymas turi jau vidutiniame laipsnyje prasidėti, vienok tik taip toli, kad kudikiai tuos tikybos skirsmelius, kuriuos iš galvos išsimokyti turi, taip pagal ištarymą kaip ir supratimą tinkamai skaityti išmoktų. Lietuviškai rašyti šitame laipsnyje nemokama.

3. Mes geidžiame visur ten lietuviškai kalbančių mokytojų, vyskupų, kunigų, kreissulinspektorių ir stugebančių vertėjų teismuose, kur tik lietuvių gyvena. Toliau, įstatymų keliais patvirtinti, kad žmonių išrinktieji viršininkai, pavyzdžiui mokytojai ir tt. be išimties vyriausybės butų tvirtinami. Toliau mes prašome, kad valdininkai atsakytų už savo darbus.

4. Stipendijų išlaikymą lietuviams mokiniams ir studentams Tilžės gimnazijoje ir Karaliaučiaus universitete. Neėsant Tilžėje tiek lietuvių, — dalyt jas lietuviams, lankantiems Klaipėdos gimnaziją. Sugrąžinti lietuvių kalbos mokymą preperandijose, seminarijose ir gimnazijose.

5. Laukų ir ukio padėjimą pagerinti tiek, kad didesnė dalis karalystės mokesnių butų kiek galint tik jos naudai ir gerovei sugrąžinta, kaip antai tiltų taisymui, nusausininams, statymams sumažinimui kainos gelžkeliu gabenant galvijus, sėklas, įkrėtalus ir panašius dalykus.

6. Amatų liuosybė neturi buti varžoma. Turi buti rupinamasi, kad žvejams jokių apsunkinimų nebutų uždėta, bet kad jiems kuo-veikiausiai kiek galint butų duota palengvinimai.

7. Prekyba rupinties per muitų sandorą su kaimynų bei svetimomis žemėmis (valstybėmis) taip, kad butų laukų ukiui ir prekybai nauda ir be pragaišties amatninkystei.

8. Darbininkų butis kiek galint pagerinti, jei dabartiniam laikui tai tiktų.

9. Ką dėl draugijų įstatymo, nori ji visa įgale rupinties, kad jokių apsunkinimų nebutų įvedama, ir kad lietuviams butų įstatymais patvirtinta, jogei tikybos kaip ir politikos taip kaimo ir visuose kituose susirinkimuose be jokio suvaržymo leista butų. Taip-pat ji yra prieš kiekvieną neteisingą mokesnių paskirstymą arba pekėlimą iždo ant maisto privolių, taip antai silkių, druskos ir panašių daiktų.

10. Ji yra taikos partija ir rupinsis laikyti taiką taip savybėje kaip ir su kitomis valstybėmis, ypač prieš vidaus neprietelį, kurio tikslas yra palenkimas valdžios į prastesnę pusę Dievo užsigynimas. Mes gi norime duoti ciesoriui — kas ciesoriaus, Dievui — kas Dievo, o lietuviams, kas lietuvių yra! Taipo su Dievu už karalių ir tėviškę.

Kurmis.

("V-tis").

IŠ AMERIKOS.

DĖL NIEKNIEKIO NUSIŽUDĖ

Indianopolis, Ind. Kadangi vyrui nepatiko jos išvirta vakarienė, karboline rugščia nusinuodino moteris Edw. Rippetas.

SKAITLIUS JAPONIEČIŲ AMERIKOJ.

Sulyg Japonijos rando nuo konsulių surinktų žinių, Jungtinėse Valstijose Siaurinės Amerikos japoniečių yra 59100; 53% gyvena Kalifornijoj ir kitose prie Pacifico valstijose.

VAISINGA MOTERIS.

Thorp, Wis. Gyvenanti čia moteris Fay Frish pagimdė penketą vaikų — trįs mergaites ir du vaiku. Frishai turėjo ir pirma penketą vaikų, bet jie vienas po kitam numirė.

ATMETĖ SUMANYMĄ PRIPAŽINTI MOTERIMS BALSAVIMO TEISES.

Springfield, Ill. Illinois valstijos senatas, 25 prieš 18 balsais, atmetė sumanymą pripažinti moterims balsavimo teises renkant miestų ir kaimų urėdnikus.

TRUMPA LAIMĖ.

Portland, Ore. Ant farmos netoli Redmont, locnuose namuose rado negyvus — Louisą Worstey ir jo jauną pačią, su kuria vos keturias dienas po apsivedimo išgyveno. Kuną pačios rado sudegusiuose namuose, o vyro, su peršauta galva, pašiurėj. Iki šiol nežinia kas juos užmušė. Daugelis mano, kad vyras užmušė savo pačią o paskui pats nusižudė.

PUIKUS TEISINGUMO SUPRATIMAS!

New York. Čianykštis apeliacijos teisėjas Dugro išdavė puikų iš doriškos pusės nusprendimą, buk neteisingai suareštuotas juodparvis negali gauti lygaus su baltparviu atlyginimo. Mat negras George Griffin, tarnaujantis gelžkelio miegojimo vagone, nužiurėtas papildyme vagystos, tapo suareštuotas, bet jam vagystos negalima buvo prirodyti ir atsėjo paleisti. Už neteisingą areštavimą jis reikalavo $2500, bet teisėjas sumažino reikalaujamą sumą iki 300 dol., aiškindamas tą tuomi, kad negras neturi tokių kaip baltparvis jausmų, todėl jam ir lygaus atlyginimo pripažinti negalima. Mat Amerikoj netruksta teisėjų išjuokiančių ir teises ir dorą. Argi todėl reikia stebėtiesi, jeigu gyventojai, neužsitikėdami teisėjams, pats savo teisnu baudžia prasižengėlius, juos lynčiuoja. Ir pačios teisės Amerikoj persenusios.

ĮGRIUVO TUNELIS.

Denver, Col. Įgriuvo 500 pėdų garsaus tunelio Denver & Rio Grande gelžkelio. Nugriuvimą, kaip mano, pagimdė tirpstantis sniegas, nuo ko permirko žemė.

Abron, O. Sudegė čia didelė Hower Power trioba. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 800000 dol.

DĖL STREIKO PABRANGO DUONA.

New York. Dėl duonkepių streiko rytinėj miesto dalyj, kur uždarė 400 kepyklų, duonos kainos neišpasakytai pakilo: už kepalaitį reikia mokėti jau 15c, o jeigu streikai užsitrauks ilgiau, be abejonės duona pabrangs dar labiau.

GARLAIVYS LEDŲ SUSPAUSTAS.

St. Johns, N. F. Netoli čianykščio uosto ledai suspaudė angliškos linijos pasažierinį garlaivį Mongolia, plaukiantį iš Liverpoolio į Philadelphią. Minėtas garlaivys negali toliau plaukti, ledai stumia jį prie kranto ir gali jį visai sutriuškinti. Ant jo yra, apart jureivių, 500 pasažierių. Atkakęs pagelbon garlaivys Prospero teipgi likosi ledų apsuptas.

LIKIMAS MEXICO REVOLIUCIJONIERIŲ.

Tombstone, Ariz. Čianykščiame teisme pasibaigė byla Suvienytose Valstijose suimtų trijų mexiconiškų revoliucijonierių: Magono, Villa Real ir Rivera. Teismas pasmerkė juos 18 mėnesių kalėjiman.

SAUKIA KARIUMENĘ SUIMTI VIENĄ ŽMOGŲ.

Wood River, Ill. Konstabelis Wilkin atsišaukė į valstijos gubernatorių su prašymu atsiųsti kariumenę, kuri jam turi padėti suimti kokį ten prasižengėlį buvusį telegrafistą vardu Parterį. Mat Parter labai drutas, sveria 295 svarus; kanstabelis be kariumenės bijosi jį užkabinti. Drąsus mat tvarkos dabotojas!

NETIKRI PINIGAI.

Washington, D. C. Pinigyno ministerija praneša, jog Amerikoj atsirado nesusektų piktadarių padirbti netikri 2 doliariniai popieriniai pinigai. Tie pinigai yra 1899 m. Numeris jų yra 1110. Washingtono paveikslas padirbtas ant jų ne visai gerai.

PRIGĖRĖ.

Manhattan, Kans. Blue River upėj, išvažiavę valtyj pasivažinėti, prigėrė mergina Gladys Irish ir Walter Goddard. Abudu buvo studentai Kansaso ukininkystės mokyklos.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Grand Haven, Mich. Netoli nuo čia iššoko iš vėžių Grand Rapids, Grand Haven & Muskegon gelžkelio traukinys. Prie to du darbininkai likosi užmušti, o vienas mirtinai sužeistas.

Vinita, Okla. Netoli nuo čia iššoko iš vėžių St. Louis & San Francisco gelžkelio greitasis traukinys. Prie to viena ypata likosi užmušta, o septynios sunkiai sužeistos; terp tų yra ir mirtinai sužeisti.

GAISRAI.

Memphis, Ten. Sudegė čia įtaisos Memphis Cattonseed Oil Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 200000 dol.

TORNADO.

Waxahachic, Tex. 22 d. gegužio siautė čia tornado, kuris pridirbo nuostolių ant 100000 dol.; apart to ir keliolikas žmonių likosi sunkiai apkultų.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Pereitą sanvaitę Amerikoj išviso buvo 219 nusibankrutinimų, arba 5 mažiau negu užpereitą.

¶ Kadangi ant Hayai salų sustreikavo dirbanti ant cukraus pliantacijų japoniečiai, tai pliantariai išsiuntė agentus ant salos Portorico jieškoti streiklaužių. Siulo jiems gyvenimą ir po 35 dol. mėnesyj ir kelionę iki vietai.

¶ Springfield, Ill. Illinois valstijos legislatura vienbalsiai priėmė sumanymą aprubežiuoti moterų fabrikų darbininkių darbą iki 8 val. daugiausiai.

¶ Tampa, Fla. Darbai ant pliantacijų prasidėjo, bet pliantatoriai biauriai išnaudoja darbininkus.

¶ Seatlle, Wash. Darbai čia šiuom kartu eina ne blogiausiai. Daugelis darbininkų randa darbą prie rengiamos čia šįmet parodos. Šiuom kartu bent darbininkų be darbo nematyt. Pirma vienok darbai ėjo ne geriausiai.

¶ Sharpsburg, Pa. Prasidėjo darbai geležies dirbtuvėse Morchead Bros. Darbo čia užteks ilgesniam laikui.

¶ Grindstone, Pa. Colonial Coke Co. rengia du šimtu naujų pečių prie kurių neužilgio prasidės darbai.

¶ New York. Streikuoja dar vis vakarinėj miesto dalyj duonkepiai. Dėlto atsiėjo uždaryti apie 500 duonkepių. 700000 gyventojų truksta duonos. Nuo to kenčia ir streikuojančių šeimynos.

¶ Edwards, Okla. Darbai čia šiuom tarpu eina ne per blogiausiai: dirba 3 dienas sanvaitėj. Lietuvių yra 6 pavieni, šeimynos nėra nė vienos, todėl negalima gaut pas savuosius ruimo.

¶ Augusta, Ga. Ant Georgia gelžkelio sustreikavo baltparviai pečkuriai ir per tai turėjo pasiliauti traukinių bėgiojimas.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ SO. CHICAGOS, ILL.

Nors kartą ir South Chicagos lietuviai gali pasigirti pirmutiniu pavizdingu vakaru, kokiame gali ir privalo lankytiesi musų jaunuomėne. Duok Dieve, kad toki vakarai butų tankiai rengiami visur. Visi svečiai buvo užganėdinti. Nepasitikėdamas savo jausmams, pasibaigus vakarui, aš tyčia klausinėjau, ar patiko vakaras, ir išgirdau atsakymą: "labai gerai, geriau negali buti". Svetainė, nors gana ruiminga, buvo pilna žmonių, netoli trečdalys buvo dailiosios lyties, Mačiau tiktai vieną senyvą lietuvę. Visi buvo jaunosios kartos lietuviai. Žmonės svetainėje užsilaikė gražiai, buvo kuomi gėrėtiesi.

Vardu 33 kuopos Tėvynės Mylėtojų Draugijos kuri surengė šį vakarą, jos pirmininkas, Juozas Trijonis, atidengė vakarą ir pirmiausiai perstatė poną Antaną Zmuidžinavičių, artistą teplioriu, pirmininką "Lietuvių Dailės Draugijos" Vilniuje. Ponas Zmuidžinavičius, maloniais žodžiais nupiešė vaizdą iš istorijos Lietuvos dailės nuo senausiųjų gadynių sulyg paskutinės, trečiosios Lietuvių Dailės Parodos Vlniuje. Nemažai suteikė akyvų žinučių ir apie dabartinę parodą. Gyvumas jo kalbos apkerino klausytojus. Iš jo žodžių, tarytum, liepsnojanti kaitra šildė širdis ir uždegė šviesą klausytojų akyse. Ne tiek gaivino žodžiai, artistiškai supinti, kiek įkvėpimas. Rodosi ir prastas žodelis, ištartas lupomis p. Zmuidzinavičaus, užgavo širdį su drebinančia jiega. Laimingi South Chicagos lietuviai, susilaukę progos ir galėdami išgirsti kalbą pono Zmuidžinavičiaus

Panelė Milda Kaitis dekliamavo eiles "Dangų Mačiau". Jije atliko savo užduotį pagirtinai.

Dekliamacija panelės Antigonos Dunduliutės—"Prasčiokėlis nemokantis rašyti" — buvo nepaprasta, bet artistiška, ji nudavė tikrą vargdienę lietuvaitę tautiškuose rubuose, turinčią karščiausius troškimus širdelės įgyti mokslą. Gėstais, dusavimais, akimis ir jautrum balsu jijė sudrebino širdis visų. Daugeliui ašaros riedėjo per veidus klausant.

Milda Kaitis antru kartu dekliamavo "Artojas". Nors jauna mergaitė, bet drąsiai ir gerai dekliamavo.

Panelė Dunduliutė iš natų ant smuiko griežė "Adagio et Rondo", kuris teip patiko klausytojams, kad, neatleizdami plojo, kol iššaukė ją antru atvėju ir ji pagrieže "Petite Vakce". Dunduliutė nuo dviejų ar trijų metų mokinasi Chicagos muzikos konservatorijoje.

Dr. V. Kudirkos eiles "Labora" labai gerai dekliamavo panelė Terese Nevardauskaitė.

Panelė Alena Simušaitė dekliamavo "Siaučius ir gizelis". Šita mergaitė, nors pirmutiniu kartu pasirodė prieš publiką savo maloniu balsu ir gestais pertikrino klausytojus, kad turi artistės talentą. Kažin, ar jos tėvai auklės tą talentą, ar gal leis nudžiuti neprażydėjus?

Paskutinį numerį programo išpildė musų gerbiamas ir garsus kalbėtojas, ponas B. K. Balevičius. Ant jo, kaip ant uolos, užsitikėjo vietinė T. M. D. kuopa. Jam esant centraliniu pirmininku Tėvynės Mylėtojų Draugijos" jam buvo malonu aprupinti silpnutę, vos atgijusią kuopelę. Malonus jo žodžiai veržėsi į širdis klausytojų, bet užvis maloniausiai veikė ant jaunų draugų kuopos, kurie nė nesapnavo, kad teip puikiai pasiseks vakaras. Ponas Balevičia išrodinėjo spartų augimą tautiškojo susipratimo vietinių lietuvių, ragino prie mokslo visus, aiškino tikslą ir sėkius T. M. D., kvietė gero noro lietuvius prisidėti ir bendrai dirbti labui tėvynės Lietuvos. Užbaigė savo kalbą rodydamas ant audėklo, su stereoptiška likterna, puikius istoriškus paveikslus iš musų tautiškojo gyvenimo tėvynėj Lietuvoj.

Ant to vakaras pasibaigė. Duok Dieve, kad visur toki vakarai įeitų į madą.

A. K. Rutkauskas M. D.

IŠ JOHNSTON CITY, ILL.

Darbai eina čia blogai.

Lietuvių yra čia nedidelis burelis. Neseniai buvo dvejos terp lietuvių ne paprastos vestuvės, nors terp kitų tautų tokios dažnai pasitaiko. Apsivedė Ant. Lechauskas su Al. Niderstasiute ir Jonas su Magde Malinauckaite. Abidvi poros šliubą ėmė teisme, ne bažnyčioj. Vestuvės atsibuvo be didelių pasilinksminimų, prie kokių lietuviai teip prisirišę, kap girtas prie tvoros.

G. Geldaudas.

IŠ SCRANTON, PA.

Darbai eina čia blogai, vos su vargu galima maistui uždirbti. Gyvenimas čia brangus, o darbai ne kam tikę ir tokius sunku gauti; žmonių be darbo yra gana. Apšviestesnieji, labiau savo reikalus suprantanti, laikosi geriau, bet daugumui vis tiek — šviesa ar tamsa; tiems ir gyventi sunku. Jų negeri papročiai ir gyvenime atsiliepia. Svarbiausias tokių siekis— tai raugalo stiklas, o kokius tas vaisius išduoda, tą visi žino. Dienoms laka ir moterelės, o jų vaikai užtai apdriskę, purvini. Merginos irgi negeresnės (turbut ne visos. Rd.), jos paprato, kaip melžiami sutvėrimai, atrajoti, o lietuviškai tai visai nenori kalbėti, nuduoda, kad nesupranta. Žinoma, tai tėvų kaltė, kad vaikų nemokina savo kalbą pamylėti. Bet tėvai gero savo vaikus mokyti ne turi laiko, greičiau pats juos prie blogo traukia savo paveikslu.

Neseniai pulkas vyrų nusidavė į Pittstoną ir ten gerai gerkles pavilgę, susėdę į valtį, usimanė upės Sanquehanna pasivažinėti. Nuplaukus į upės vidurį, valtis neišlaikė sunkumo, pradėjo skęsti, prisisėmė vandens ir joje važinėję nuplaukė dar daugiau gerti. 15 d. gegužio išgriebė Adomą Svadį, o ant rytojaus du vyru ir moterį.

Scrantonietis.

IŠ SCRANTON, PA.

Viename "Lietuvos" num. patilpo p. Laisvamanio raštelis iš Scrantono, Pa. Jame nupiešta pavyzdingas susirinkimas, laikytas kunigo Kuro bažnyčios klausime. To straipsnelio pabaigoje p. Laisv. labai vietoje patėmijo, kad kun. Kuras, rengdamas tokius susirinkimus, kuriuose visų kalbėtojų tiek ir tekalbama, kiek iš "širdies gilumos" prisiundoma "bažnytinius" ant "šliuptarnių" ir kitų, pats organizuoja galinčias iškilti peštynes lietuvių tarpe. Tas siundymas, kaip visam Scranton'ui žinoma, dar nepasibaigė ir nėra žinios, kuomet jam bus galas: susirinkimai rengiami yra iškeikimui bažnyčios priešų, pamokslai nedėldieniais sakomi su tendencija suversti visus savo ir vyskupo "griekus" ant "believių" ir tt. ir tt.

Parapija teismui ir miesto valdybai yra žinoma po vardu "katalikų lietuvių parapijos", tad, sulyg įstatymų, rymo-katalikiškas vyskupas neturi nieko bendro su taja parapija bei jos bažnyčia. Tas klausimas iškilo dar pirm trijų metų, o dabar, nuo 1908 m gegužio mėn. daili murinė lietuvių bažnyčia riogso uždaryta ir absoliutiškai jokios naudos neatneša. Einant pro ją net skaudu darosi, žiurint, kiek į ją sukimšta kruvinai uždirbto angliakasių pinigo, kiek ji tamsumo neša musų broliams vietoj šviesos. "Siandien byla priėjo galą". Taip visų kalbėta, kuomet vyskupas Hoban uždecidavo, ar tačiaus sutiko ant teismo nusprendimo, kad bažnyčia liktų tai pusei, už kurią bus daugiau paduota balsų iš parapijonų lietuvių tarpo.

Teismas nusprendė puikiai. Vyskupas, noromis-nenoromis, turėjo su tuo sutikti. Vienok paskui tas pasirodė jam nepraktišku, ar tačiaus pavojingu, nėsa nematė, kad jo pusėje butų teisybė. Tatai ir iš tos painijos sumanyta bandyti sausai išbristi. Buvo skelbiama, kad vyskupas pripažįs balsavimą tiktai pakėlimu rankų, kad slaptas balsavimas, ar rinkimas parašų, ar koks kitas budas nėra geras.

— Suvarysime gaują žmonių iš apielinkės, — manyta jo, — jei reiks — kaimynai parems agitaciją, užrėksime ir nubalsuosime savon pusėn.

Greta to visko, prabaščiaus pasirupinta sujieskoti "naujų "parapijonų burelį ir tai tokių, kurie butų, tarsi seni, ištikimi ir nepavojingi. Surašymas nedaug tereikalavo išminties ir triuso. Vienok parapijos dalis, prabaščiui ir vyskupui neprielanki, permatė tą politiką ir, pristatydama teisman pereitų metų atskaitas, kurias klebonas išduodavo parapijos komitetui ir kuriose buvo surašomi visi parapijonai, jų įmokėjimai ir tt., užprotestavo prieš tuos "naujus" parapijonus. Ir vėl byla užsitęsė ir vėl prabaščius prakišo.

Ir iš to viso kas išėjo? Kokias pasekmes turi tas besibilinėjimas kun. Kuro su parapija? Neabejotina, jog kun. Kuras pasakoja saviems, kad Dievas nubaus atskalunus, kad "vyskupiniai" ims viršų, kad teisybė turi pergalėti. Nevisai tesutinka su tuo "nevyskupiniai". Jie žino, kad Dievui nelabai rupi kunigai, pertai ir nesiskubina duoti vyskupiniams viršų ir žino, kad teisybė pergalės, ir žino, kad ta teisybė ne pas tuos, kurie viena ranka duoda išrišimą, o antra traukia doliarius iš vargšo kišeniaus.

Pasekmės tų besibylinėjimų Scrantoniečių su vyskupu yra neblogiausios: didžiuma jau šalinasi nuo prabaščio, nebelanko bažnyčios, kurioje vien tik keikiama ir keikiama, o nieko nemokinama; pradeda jau permatyti, kad žmogaus išganymas ne aklame užsitikėjime kunigams ir pasišalinime nuo švietimosi. Tos pasekmės taip ir sako pašaliniam žiurėtojui, kad jie, profesijonališki žmonių aklintojai, patįs prieš save eina, patįs kala kardus ant savo sprando. Dabar jau aiškiai atmetė nuo savęs tuos ryšius, kuriais dar, gal ir butų galėję rišti žmones tarp savęs ir pririšti juos prie savęs bei bažnyčių, butent meilę ir sutikimą; o pasirodę kuom ėsą, teturi vienintėlį išėjimą: laimėti arba žuti. Laimėjimas yra abejotinas, už pražutį gal ir drąsiai galima stoti.

Kala jie ant savo sprandų kardus.

Gavau į rankas labai žingeidžias skaitlines, butent parapijines skaitlines. Prisižiurėjus joms arčiau ir sutraukus jas į vieną kruvą, žmogus pradeda suprasti, kad Dievo garbei žmonių nešamas pinigas atneša nemažą naudą, bet ne Dievui ir jo namui. Kam neša naudą — pats skaitytojas nuspręs, peržiurėjęs žemiau paduotus skaičius. Skaitlines turiu iš trijų metų: 1906—1908; kaslink jų teisingumo nėra abejonės, nėsa skaičiai yra

Išrašyti iš parapijos atskaitų, kurias išdavinėjo komitetui klebonas.

Įplaukimai:

Mėnesinių: 1906 m. $2.087, 1907 m. $3372.50, 1908 m. $4219.75, viso $9.679.25.

"Dešimtukų": 1906 m. $326.43, 1907 m. $78.35, viso $404.78.

Ant bažnyčios: 1906 m. $107.50, 1907 m. $178, 1908 m. $19.50, viso $300.

Ant kapinių: 1906 m. $90.50, 1907 m. $248.50, 1908 m. $372.50, viso $711.50.

Už namus arenda 1906 m. $80, viso $80.

Procento iš bankos: 1906 m. $48.09, 1907 m. $10.17, 1908 m. $8.07, viso $66.33.

Kolekta St. Patriko asyliumui: 1906 m. $35, 1907 m. $15.50, 1908 m. $35, viso $85.50.

Už žolę nuo kapinių: 1906 m. $31, viso $31.

Ant vargonų: 1906 m. $3, 1907 m. $15, 1908 m. $33, viso $51.

Kolekta šv. Tėvui (šv. Petro skatikai): 1907 m. $22, 1908 m. $15, viso $37.

Kolekta misijoms: 1907 m. $20, 1908 m. $22, viso $42.

Nuo pokilių pelno 1907 m. $259.06, viso $259.06.

Bažnyčios asekuracija grįžo: 1908 m. $266.47, viso $266.47.

Už anglis atrokuota 1908 m. $4, viso $4.

Viso labo: 1906 m. $2808.52, 1907 m. $4214.08, 1908 m. $4995.29, viso $12.017.89.

1905 m. įplaukė $6191; 1906 m. — $2928; iš tos sumos $9119, 1907 metams kasoje liko $2278.32. Tad, pridėjus tą sumą prie įplaukimų laike paskutiniųjų trijų metų, gausime dailią sumelę: $14.296.21! Daili suma. Už tuos pinigus bent 15 jaunų Lietuvos sunų galėtų pabaigti universitetus.

Dabar žingeidu butų pažvelgti į išleidimus, jei norime pamatyti, ant ko yra eikvojami "Dievui ant garbės ir vėlių išganymui" žmonių sunešami pinigai. Tam tikslui sudėstysime išleidimus į tris rubrikas, pagal metus.

Kunigo alga: 1906 m. $900, 1907 m. $900, 1908 m. 900, viso $2700.

Vargonininko alga: 1906 m. 517, 1907 m. $564, 1908 m. $235, viso $1316.

Klebonijos randa: 1906 m. $240, 1907 m. $330, 1908 $360, viso $930.

Skolos atiduota: 1906 m. $2000, 1908 m. $52.27, viso $2052.27.

Procentų užmokėta: 1906 $300, 1907 m. $250, 1908 m. $125, viso $675.

Už klebonijos plianą 1906 m. $200, viso $200.

Anglys į bažnyčią: 1906 m. $82.87, 1907 m. $225.50, 1908 m. $136.80, viso $445.17.

Vanduo į bažnyčią: 1906 m. $44.45, 1907 m. $47.30, 1908 m. $29, viso $120.75.

Gazas į bažnyčią: 1906 m. $28.78, 1967 m. $26.32, 1908 m. $5.13, viso $60.23.

Elektrika į bažnyčią 1906 $8, viso $8.

Bažnyčios pečiaus pataisymas: 1906 m. $35.85, 1908 m. $82.27, viso $118.63.

Minkšti kilimai į bažnyčią: 1906 m. $23.35, 1907 m. $74.30, viso $97.65.

Radiatorius į kleboniją 1906 m. $28, viso $28.

Pataisymai ant kapinių: 1906 m. $11.06, 1907 m. $12.38, 1908 m. $49.52, viso $72.96.

Vargonų pataisymas 1906 m. $10, viso $10.

Kvietkų ir medžių apžiurėjimas 1906 m. $32.55, viso $32.55.

Pelenų išvežimas iš bažnyčios: 1906 m. $15, 1907 m. $1.79, 1908 $4.50, viso $39.29.

Už užkaborį 1906 m. $225.57, viso $225.57.

Už duobės išmurijimą 1906 m. $95, viso $95.

Už duobės iškuopimą 1906 m. $30, viso $30.

Taksai 1906 m. $21.76, viso $21.76.

Prieglaudos namui, šv. Tėvui, misijoms: 1906 m. $35, 1907 m. $57.50, 1908 m. $72, viso $164.50.

Namų nuo ugnies apdraudimas 1906 m $6.50, viso $6.50.

Mažmožiai 1906 m. $9, viso $9.

Pas seną komitetą 1906 m. $10, viso $10.

Drukai: 1907 m. $69.75, 1908 m. $58, viso $127.75.

Salė, taksos, medžiai: 1907 m. $55.61, 1908 m. $31.50, viso $87.11.

Sidewalk'as 1907 m. $17.86, viso $17,86.

Stogo pataisymas 1907 m. $142.16, viso $142.16.

Rakandai: 1907 m. $152.22, 1908 m. $26.75, viso $178.97.

Bylinėjimasis: 1907 m. $600, 1908 m. $783.40, viso $1383.40.

Sofa ir "kanapa" 1906 m. $29.50, viso $92.50.

Mažmožiai į bažnyčią: 1907 m. $26.31, 1908 m. $2.95, viso $29.16.

Asekuracija: 1907 m. $118, 1908 m. $255, viso $373.

Už stacijas duota 1907 m. $100, viso $100.

Už arnotą 1907 m. $76.70, viso $76.70.

Delegatams į L. R. K. kongresą (!!) 1907 m. $9, viso $9.

Policmonams (!!) 1908 m. $17.75, viso $17.75.

Viso labo: 1906 m. $4909.74, 1907 m. $4167.20, 1908 m. $3227.35, viso $12.304.29.

Per tą laikv įplaukė $14.296.21, o išleista $12.304.29, tad 1909 metams lieka išdė $1.991.92.

Pažvelgus tatai į tą ilgą skaitlinių eilę, kas visupirmiausiai puola į akį? Štai kas: 1907 ir 1908 m. bylinėjimasis suėdė $1.383.40 doliarių; salės mitingams, policmonams $17.75, — "druskai", arba, aiškiaus pasakius, visokeriopa agitacija; tas viskas, kruvon sudėta, pasieks pusantro tukstančio doliarių. Antra: klebonui perkama rakandai. Ir klebonijos randa kas metas eina augštyn ir augštyn; buvo $240, paskui pašoko iki $330, o dabar — $360! Jei scrantoniečiai neapsižiurės ir duos progresuoti klebonijos randai tokioj pat proporcijoj, kaip kad matome, tad 1908 metuos jie turės užmokėti randos už prabaščiaus kleboniją $2.733.75!

Visokių išleidimų visas maišas! O naudingų nerasi nei žiupsnio. Pajieškokime juose, ar rasime nors vieną doliarį pašvęstą tautos reikalams? Ar yra nors pusdoliaris paaukauta sušelpimui kokio nors gyvenime nuvargusio lietuvio? Ar rasime nors užmintį apie išleidimus lietuviškai nors ir parapijinei mokyklai? Ar pašvęsta nors vienas centas musų tėvynės, Didžiosios Lietuvos, mokyklų reikalams? Ne. Tas viskas Scrantono skaitlingam lietuvių-katalikų bureliui nerupi.

Jiems rupi Dievo garbė. Ir neša jie savo doliarius, o kunigas Kuras tuos doliarius išmoka policmonams, salių savininkams, advokatams, už arenduojamą kleboniją, už "drukus", apmoka randą už namą, kuriame pats gyvena. Ar ištikrųjų tame yra nors lašelis Dievo garbės?

B. Želma.

IŠ BROOKLYN, N. Y.

Darbai čia nelabai kaip eina, daug žmonių goglinėja gatvėms be darbo; kriaučiai dar geresnį gyvenimą ir uždarbį turi nors menkai dirbdami, kadangi jų yra diktai skaitančių laikraščius ir knygas, jie pusėtinai apsišvietę; užtai cukrininkai tai tikri tamsunai. Cukrininkai sunkiai dirba ilgas valandas, o alikusį laiką praleidžia prie brogos gėrimo. Prakalbų klausyti cukrininkai nevaikščioja. Jų gyvenimas be ateities ir be vilties. Baisu pamislyti!

4 dieną gegužės čionai suvienytos lietuviškos draugijos apvaikščiojo gegužės šventę su prakalboms. Iš prakalbų nieko naujo nebuvo galima pasimokyti, kalbėtojai savo kalbas atkalbėjo kaip "karunką": pradėjo nuo storpilvių, kraujagerių, buržujų, pabaigė žodžiais: męs, musų, mums viskas priklauso ir tt. Tą patį kiekvienas kalbėtojas atkartojo, tą patį tik kitais žodžiais pasakė. Čion jau nekartą socijalistai bandė surengti prakalbas, prelekcijas, bet kaip tik žmonės dažino, kad socijalistai rengia, tai neina, susirenka vos 15 ar 20 ypatų, bet ir tai tik patys socijalistai 19 kuopos, kuri tiek draugų tebeturi. Rods 19 kuopa keli metai atgal turėjo suviršo 80 sanarių, bet musų socijalistų vadovams, gerai vedant kuopą, keturlinkai susiraukšlėjo. Paklausk pirmiau prigulėjusių prie socijalistų organizacijos, kodėl dabar nepriguli, tai atsako; kad dėl žmonių, pas kuriuos socijalistai prastą įgijo garbę. Pakiša aprašymus laikraštyj pačių draugų darbelių. Ir baugu girdi, prigulėti, nes ne vienas mano grįžti Lietuvon.

P. Siuvėjas 21 num. "Lietuvos" rašo, jog su prakalbą turėjo pributi Brooklynan ir p. Bagočius, bet kad "Vienybė" jo darbelius aprašiusi, tad neprisibuvęs, nes tą palaikė šmeižimu. Nors aš "Vienybę" skaitau, bet neradau joje nieko neteisingai rašyto. Kad teisybę rašė "Vienybė" ir pats p. Siuvėjas žino. Teisybė, už aprašinėjimą jo darbelių p. Bagočius surašė litaniją įvairių apkaltinimų ir koliojimų ir ją per savo "konsulį" iš Philadelphijos prisiuntė, kad susirinkime perskaitytų. Teipgi pagarsinus, kad Bagočius pribus su prakalba, kriaučiai ir tuli draugai Sek., buvo surengę "kačių" muziką p. B.; nebutų jie jam davę kalbėti. Apie tą rengiamą neprilankią demonstraciją matyt pranešė p. Bagočiui. Atsiųsto rašto su reikalavimu boycotuoti "Vienybę" susirinkimo pirmsėdis neleido skaityti ir teisingai padarė.

J. Meškeliunas.

XXIV SEIMAS SUSIV. LIET. AM. WORCESTER, MASS.

S. L. A. XXIV seimas prasidės 1 d. berželio ir tęsis penkias dienas. Pirm seimo, 31 d. gegužio, bus iškilminga lietuviškų draugijų paroda. Seimo svetainė, Beaver Hall, nr. 9 Bartlett st., Worcester, Mass.

IŠ ROSARIO, ARGENTINOJ.

Lietuvių čia yra net keli šimtai, bet jų tautiškų darbų nematyti. Paskendę girtuoklystoj; vienatinis užsiėmimas jų liuosam laike, tai kazyravimas iš pinigų ir ne vienas pralošia paskutinį centą. Draugovės lietuviškos čia nėra, bet ir prie svetimtautiškų ne nori prisidėti. Laikraščių, nė knygų ne skaito ir nesupranta, kad tas naudą atneša. Kam, girdi to reikia! Mano tėvas nieko ne skaitė, neskaitau nė aš! Mano tėvas gėrė degtinę, geriau ir aš Lietuvoj geriu ir čia Argentinoj.

Napoleonas Matulevskis.

PAAIŠKINIMAS.

Nr. 21 "Lietuvos", p. Siuvėjas, rašydamas apie apvaikščiojimą 4 d. gegužės 1 d. gegužės šventės, aprašė neteisingai. Neperkratysiu jo viso aprašymo, bet negaliu užtylėti vienos jo neteisybės.

Pabaigoj savo korespondecijos Siuvėjas sako: "išrinkom tvarkos vedėju 19 kuopos L. S. S. pirmininką. Jis visus išvadino kryžiokais ir kitokiais gražiais vardais, ir tuomi be mažo ne išvaikė viso susirinkimo". Tas dailiai skamba. Argi. ne puiku, kad susirinkimo tvarkos vedėjas be mažo neišvaikė susirinkimo! Bet aš 19 kuopos pirmininku ne esu, bet tik delegatu. Manę vienbalsiai išrinko vakaro pirmsėdžiu, kas rodo, kad turiu susirinkusių užsitikėjimą. Tik vienas, gal tai buvo Siuvėjas, atėjąs susirinkiman, griebėsi užsipuldinėt ant pirmsėdžio, pliaukšdamas niekam nesuprantamus žodžius. Bet jo pliauškimų susirinkę nepaisė. Ir antrą vakarą ne mandagumą daboti atėjo. Išgirdęs, kad Bagočius ne pribus, tuoj pradėjo purvais drabstyti į 19 L. S. S. kuopą. Girdi, joje yra visi juodašimčiai, per tai kalbėtojų negauna ir tt. Vienam draugui pareikalavus, kad darodytų, kas iš kuopos narių yra juodašimtis, ką kuopa juodašimtiško padarė, nieko ne atsakė, tik rėkė, kad jeigu ne 19 kuopa, mes daugiau nuveiktume.

Kuopa kaip kas metai, teip ir šįmet sumanė apvaikščioti 1 d. gegužės šventę, išsiuntinėjo visoms organizacijoms pakvietimus. Argi užtai nuo po pseudonymais pasislėpusių, nedrystančių atvirai stoti korespondentų užsipelno išniekinimus? Senovėj mat žmonės užbaigdavo dėl nuomonių skirtumo vaidus lazdomis, šiądien kaip su lazda uždrožia žodžiu arba raštu. Kaip gi nuo tokių neteisingų užpuolikų galima kitaip atsikratyti, ne atsakant jiems teipgi aštriais žodžiais? Bet niekas ir jų nevadino kryžiokais ir kitokiais negražiais vardais, ne kalbant jau apie pravardžiavimą susirinkusių.

Gaila vietos laikraštyj. Bet kad užsipuolikai patįs nesilaiko teisybės ir mandagumo, užsipuola melagingai pasislėpę po pseudonymais, tai "Lieuva" kaipo labiau mylintis teisybę laikraštis, malonės priimti mano pasiteisinimą.

Delegatas 19 kuopos L. S. S.
P. Mačys.

GYVENTOJŲ SVEIKATA CHICAGOJ.

Chicagos žmonių sveikata paskutiniais ketveriais mėnesiais šių metų yra geresnė negu abelnai dešimtmečio sveikata šito periodo ir parodė žymų pagerėjimą nuo keturių mėnesių pereitų metų. Marumas per paskutinius keturis mėnesius yra 15.10 ant 1000 žmonių — šeštas nuosimtis žemiau vidutinio per dešimtį metų ir 4.6 nuoš žemiau skaitlinės 1908 m.

Iš visų 11049 žmonių, mirusių per paskutinius keturis mėnesius buvo 314 mažiau kaip pernai. Didžiausia šito išgelbėjimo dalis yra terp vaikų neturinčių vienų metų, esant 209 mirtims mažiau negu pernai metais to amžiaus vaikų šituo laiku.

Artinasi laikas užpludimo visais milijonais pavojingiausių vabzdžių, žinomų žmonijai — musių. Dabar yra laikas rupintis apsigynimu nuo jų.

Musės iš visų brudų yra purviniausios ir biauriausios. Jos pirma buvimo musėmis, yra vikšrais. Jos gema skretenose, gyvena skretenose ir nešioja skretenas su savim.

Muses visi žino nešiojant milijonus pavojingų ligų perų ir paliekant šituos perus, kur tik jos nutupia.

Maistas, kurį sveikas valgai yra joms pati mylima susiėjimo vieta. Jos lenda į viryklą, tupia ant valgomojo skobnio, ant kudikio pieno ar kudikio lopšio, tiesiog iš nusireikalaujamosios, nuo išmetinės, nuo mėšlyno, nuo spiaudyklos, iš sergančio limpama liga kambario ar nuo puvančio gyvulio ar augalo su šitais puvančiais dalykais ant savo kojų ir kunų ir palieka tas skretenas ant maisto, kurį sveikas valgai, piene, kurį kudikis geria, ar, gal, miegančiam kudikiui ant lupų.

Jei sveikas duodi musėms valią, ar valgai, kur jos prieina prie maisto, tai valgai skretenas iš nusireikalujamosios, iš išmetinės, iš spiaudyklos ir tt. Pagalvok tą, argi tas ne teip?

Musės gali užkrėsti džiovos, difterijos, šlakuotosios šiltinės ir kitų perduodamųjų ligų perais. Musės, prisiputę ligonio kambaryj šitų ligų puvenomis, gali eiti tiesiog ant kudikio lopšio, ant maisto, gėralo, ar gal padaryti mažą žaizdą ant burnos, ant rankos ir palikti ten šitų ligų perus.

Šitie perai, palikti piene, veisiasi labai sparčiai, todėl pienas reikia saugoti nuo musių.

Iš šito faktų privedimo yra visai aišku, kad nekaltoji naminė muselė yra beveik aršiausiu žmonių priešu. Teip pat aišku, kad šeimininkė, kuri kenčai šituos mažus ligą perduodančius tvarinėlius, nusikalsta nešvariu namų užlaikymu. Valgyklų, kuriose musės sau randa vietą, reikia saugotis kaipo pavojingų sveikatai ir gyvenimui ir mėsos, valgių, pieno ar vaisių sankrovos, kuriose yra leidžiama musėms prieiti prie valgomų daiktų, reikėtų laikyti pavojingomis vaizbuoti vietomis.

Kas reikia daryti? Aptinkluok langus ir duris; padaryk tą, kol dar musių nėra ir laikyk tinklus iki sniegas išpuls.

Aptinkluok visus valgius — ypač pieną. Neleisk musių prie valgių niekuomet. Neleisk musių prie ligonio, ypač sergančio limpama liga; naikyk visas, kurios ten įeina. Laikyk ligonio lovą aptinkluotą ir tuojaus dizinfektuok ir prašalink visus išmetalus. Naikyk muses,kaip tik jos pasirodo. Gerais musėms nuodais, nepavojingais žmonėms yra tirpalas iš bichlorido potašo 1 drachmos ištarpintos 2 uncijose vandens, pasaldinus truputį cukrumi. Inpilk į lėkštus sudynus ir laikyk namuose aikštėje. Tai yra pigųs nuodai ir galima gauti kiekvienoj aptiekoj.

Kitais gerais nuodais yra kobalto chlorido 1 drachma 3 uncijos vandens lėkštame inde, kaip augščiau. Šitie yra brangesni kaip potašo bichloridas ir sunkiau juos gauti.

Norint greitu laiku išnaikinti muses kambaryj, padegink pyrethrum miltelių, arba paskleisk ore kambaryj miltelių "black flag". Šitas neužmuša musių, jos tik apkvaista ir krinta ant žemės; nukritusias reikia sušluoti ir sunaikinti.

Svarbiausias dalykas—reikia neduoti joms veistis. Išlaistyk kalkių chloridu ar kerosinu nusireikalaujamasias ir išmetines. Laikyk išmetines sandariai uždengtas; išplauk jas kas sanvaitė. Žemė aplink išmetines teipgi turi buti švari. Plauk spiaudyklas kasdien; laikyk jose 5 nuošimčių karbolinės rugšties tirpalą visuomet. Neduok purvams rinktis kertėse, už durių ir tt. Neduok jeib kokiems puvantiems daiktams rinktis arti namų. Atmink, kad be purvų ir skretenų negali buti musių.

"C. H. D. Buletin".

ANARCHIJA MOKINIME.

Kam anarchija turi buti reikalaujama ir pritaikoma prie meno, mokslo, rašliavos, dramos, auklėjimo ir daugelio kitų gyvenimo dirvų, išskiriant tik ekonomišką ir politišką, ilgai buvo ir pasiliks gyvenimo slaptybe. Popiežius perkunus siunčia ant modernizmo, bet laisvos bažnyčios ir sinagogos dauginasi ir tirštėja. Anarchija piešiamoj ir plastiškojoj dailėj yra priimta visur ir genijai toki kaip Millett, Whistler, Rodin ir kiti yra garbinami ir laikomi kaipo žmonių pavyzdžiai, kurie atmetė priimtas tradicijas ir spyrėsi išreikšti save, kuomet proto galiunai, toki kaip Whitman, Ibsen, Lister, Koch ir kiti yra apšaukiami žiburiais klaidžiojančiai ir klypstančiai žmonijai. Auklėjimo Froebel'iai yra randami kiekvienam žemės užkampyj ir jų šauksmas laisvesnio ir protingesnio budo mokinti jaunuomenę priedermių ir gyvenimo atsakomybių vis eina didyn.

Haroldas E. Gorst'as, garsusis Anglijos švietėjas, neseniai aplankė Ameriką, skaitydamas paskaitas ir rašinėdamas apie apšvietimą. Jo budai, kaip jie yra trumpai išdėti kovo numeryj "North American Review" po antrašu "An Educational Revolution" (Apšvietiminė revoliucija) teip indomųs, kad reikia sušukti iš nusistebėjimo, idant toki dievuoti seni niekai kaip Sir John Gorst turėtų buti revoliucijos tverėjais. Apie Gorsto straipsnio turinį galima spręsti iš sekančio:

"Kaip daug žmonių surado savo griežtą pašaukimą prie savo darbo, kurį jie yra priversti daryti, idant pelnyti sau duoną? Laimingų, pasitenkinusių žmonių nuošimtis, kurie sužiniai daro tą, kas jiems tinka, yra baisiai mažas. Ar yra nors vienas žmogus, turįs pusėtinai platų pažinties ratą, kuris negalėtų nurodyti į tuzinus paveikslų žmonių, vedančių sunaikintą ir nevykusį gyvenimą, bejieškodami netinkamo sau užsiėmimo? Raštininkai, galvotojai, dailininkai ir muzikai besisieloja Wall gatvėj; inžinieriai sakykloje arba važinėją tramvajais; gamtininkai ar ukininkai vergauja prie skaitlinių skaitanamių; mokslinčiai juokadarauja kaipo valdininkai; veiksmo gi vyrai, kurie butų naujų ir našių pramonių praskynėjais, yra su surištomis rankomis ir kojomis kokiame nors įstatymo ar vaizbos biure. Tai yra apgailėtina istorija, kurios pirmas skyrius prasideda pradinėje mokykloje. Ji yra aršiau negu žiaurybe ypatai. Tai yra vėžys, kuris pagimdo tautos nepajiegumą ir tautos nykimą ir kuri daugina vidutiniškumą kiekvienoj profesijoj ir užsiėmime skersai ir išilgai po visą žemę. Gerai žinomas Philadelphijos profesorius, kelios sanvaitės atgal man girdint viešai išpažino, kad didelis nuošimtis vyrų techniškose mokyklose, priversti buva apleisti kursus, atsižinoję paskutinėje valandoje, kad jie neturi pašaukimo prie to, ko jie buvo mokinami".

Tautiškas nepajiegumas ir tautiškas puvimas daugina vidutinybę ir tt. Na, na! Ir tas prie išgiriamos pramonijos paskaidos, indomaus mašinų išsivystymo ir galai žino ko dar daugiau. Argi tas neindomu ir neteisinga? Argi neteisinga, kad net laimingiausias iš mųs, kuomet neužimtas darbu, kuris reiškiai yra prapuolingas, daugių daugiausiai išreiškia tik negatyvišką musų prigimimo pusę, kuomet prakilnesnės ir geresnės musų pusės snaudžia pas mus tik ką gimusiais kudikiais, kurie daug galėtų padaryti ir buti laimingesniais. Bet yra viltis tokių žmonių balse. Teisybė, jie nemato aiškiai, kad netikę švietimo budai su savo bendrais blogumais — tautišku nepajiegumu ir tautišku nykimu — dauginą vidutiniškumą, yra neišvengiamais kol žmonės yra barbariškos ekonomijos ir autoritybės sistemų vergais. Bet juo stipresnis bus reikalavimas laisvesnio ir pilnesnio gyvenimo, juo tikriau bažnyčios, valstybės ir nuosavybės pančiai paliuosės ir gal kartą išvysime pirmyneigą šitoje linkmėje, lygią pirmyneigai kitose gyvenimo pusėse. Reikalauti, idant žmonės patys pasiskirtų sau užsiėmimus, vietoje ką juos savarankiškai pritaikyti prie jų, ištikro yra revoliucijonierišku mokinimu, kuris atranda gilią užuojautą pas mus. Pašiepti ar apjuokti nepajiegiuosius parodo apgailėtiną pažinties ar gyvenimo branginimo stoką. Teisybė, yra gana žmogiškų apleistinių ir nevykėlių, bet viena didžiųjų gyvenimo paslapčių yra ta, kad kiekvienas jų, jei stotų prie tinkamos sau gyvenime vietos, galėtų atlikti labai naudingą sviete darbą ir tuomi buti laimingesniu. Nepavykęs vaizbininkas ar darbininkas yra niekinamas ir laikomas nenaudingu ir nevertu net menkiausios vietos prie puotos skobnio, ir bet kam jam tvikdinti ir bukinti savo sielą darymu savęs tinkamu kam tokiam, prie ko jis neturi patraukimo? Kam? Kalbėdamas su vienu iš musų žinomiausių ir laisviausių kunigų ir su viena iš gabiausių ir pasekmingiausių viešųjų mokyklų viršininkių New Yorke — moterim su išjiega ir pobudžiai — aš atsižinojau nuo abiejų, kad darbas pats yra prakilnas daiktas ir męs turį jaustis praleidę savo gyvenimą kaip reikia, jei męs padarome sau gyvenimą pątys — prie ko-nors teisingo, nors neapkenčiamo. Kam reikia darbas, kuris neturi draugijai vertės ir asmeniui yra priešingas, laikyti prakilnum ar pakakinančiu vien dėlto, kad jis yra gerai atliktas, tai męs negalime suprasti. Iš visų pajiegų drąsinkite, gaivinkite jaunimą ir gelbėkite jam surasti tą užsiėmimo formą, kuri anot istoriko Bancrofto butų smagumu ir suraminimu senatvėje, nes tą darydami jųs ne tik apgyvendysite žemę išjiegiais vyrais ir moterimis, bet ir apgyvendinsite ją laisvais žmonėmis.

Iš "Mother Earth"

IŠ PO AMERIKOS RAŠTININKŲ PLUNKSNOS.

KĄ GYVENIMAS MAN REIŠKIA.

Rašo Alfred Henry Lewis.

Kas čia yra surašyta, yra teip nevykęs, kaip močiutės skudurinis kilimas. Gyvenimas yra paslaptis ir aš negaliu jos atidengti. Aš sėdžiu pas buvybės langą ir žiuriu į svietą. Aš užduodu sau klausimus, kokius tik žmonės kuomet sau uždavinėjo. Buvo laikas — aš buvau jaunas — kuomet aš juos visus atsakydavau. Metams slenkant, aš jų vis mažiau atsakiau. Dabar aš nė ant vieno jų nemoku atsakyti. Aš pasitenkinu tuo, kad buvau; pasitenkinu tuo, kad esiu. O ateitis? Yra tiltas, kurį aš priėjęs turiu pereiti.

Aš visuomet eisiu akys į akis su priešinga nuomone — su priešinga nuomone laiko, priešinga nuomone erdvės. Aš supratau ir nesupratau, žinau ir nežinau. Aš žiuriu į dangaus neaprybotas gelmes ir žinau, kad jos negali turėti galo, sienos ar ko tokio anapus krašto. Aš teipgi neišmanau apie begališkumą.

Tas pats yra su laiku. Tarytum mano protas butų gavęs žandinę. Jausdamasi aprybotu aš traukiuosi atgal nuo begališko; aš įsmeigiu savo nuovokos pabaigą terp savo nuovokos kojų ir lindau pasislėpęs.

Žinomas sumažėja, kuomet nežinomas išsiplečia ir tas buva išmintingiausias, kas mažiausiai turi proto. Gyvenimas yra yt vilyčia ore. Paleistas tulo nematomo gamtos šaulio, kiekvienas mus smelkiasi augštyn į dangų. Nė vienas jo nepasiekia. Vieni skrieja smarkiau, kiti silpniau ir visi nukrinta atgal ant žemės, lyg kad kapas galų gale butų taikoma vieta.

Nedaug tokių yra, kurie platesnę pažintį turėtų žmonių tarpe kaip aš. Žmonės užima mane daugiau, negu aš pats ir aš leidžiu sau eiti jų tarpan. Budamas iš svieto, aš esiu svietiškas. Aš žinau žmones; žinau juos kas sau ir žinau juos buryj. Aš žinau juos geriaus, negu žinau patsai save. Tam tikrose sąlygose aš žinau ne tik ką mano artimas turi daryti, bet ir ką jis darys. Bet aš nežinau, ką aš patsai darysiu. Man pačiam aš esiu neišsemiama nuostebos kasykla ir visuomet atsiverčiu apatiniu šonu, kuomet turėčiau atsiversti geruoju. Ir aš matau priežastį savinežinystės. Žmogus, kuris žiuri per langą, nemato to namo, kuriame jis yra; žmogus iš anapus gatvės jį mato. Kareivis maršuojąs pulke niekuomet nemato pulko; žmogus nuo šalygatvio jį mato. Ir tas pats yra su tavim ir manim ir mumis visais. Kiekvienas mažiausiai težino apie save, kadangi jis niekuomet savęs nemato.

Išmestasis ant vandenyno turi apie vandenį galvoti. Aš, budamas apsiaubtas svietu, turiu svietą tardyti, spręstis terp jo ratų ir krumplių bei plunksnų argumentų. Svietas drauge su Vespažianu tiki, kad kvapsnis visokių pinigų yra saldi; su Trazimachu, kad teisumas yra stipresniojo dalyku; su Herodotu, kad buvant teisingu, metą paskiau reikia melas sakyti. Tame aš noriu matyti svietą tokiu, kokiu jis yra. Aš nepadariau svieto. Aš nemainyčiau jo, jeigu ir galėčiau, nes aš esiu Kaino eretikybės.

Jei kas manęs paklaustų, kaip stotis geru žmogumi, tai vienintėlis patarimas, kokį aš jam galėčiau duoti, butų šitas — buk geru gyvuliu. Tas dorybininko ausiai skambės laukinybe. Bet tas neturėtų skaudinti. Męs apgauname patys save išveizda ir vadiname tą civilizacija. Mumisgi darant tą yra geras argumentas prirodymui, kad tikras laukinis yra tikru žmogum. Jusų filozofas, nusijaučiąs apie rubežingumus, gali pripažinti tiesą civilizacijai, kuri yra augštesnė už laukinybę. Teipogi jusų filozofas, tiek pat apsipažinęs apie papročių ir doros, kaipo ir medžiagos svarumą, gali abejoti, kad buvo kuomet nors toks geras. Aš iš savo pusės kalbu abstraktiškai — gyvendamas ant apleistų augšto abejutumo uolų, neturiu tame jokio reikalo, išskiriant apšnekos reikalą. Aš nepakelsiu rankos ar galvos, kad svietą jojo buite stumti, kreipti ar stabdyti. Kas atsieina civilizacijos, tai aš esiu josios viduryj, priimu josios rezultatus ir nemažiaus esiu josios vergu už kitus. Vienok aš atskiriu tą negerybių tautą savinamą civilizacijos, kurios truksta laukinybei. Man kitaip nesimato kaip tik, kad civilizacija yra buvio supuvimu, kuomet laukinybė druta ir sveika.

Išmintis ir šauks savigarba priešinsis tam; bet faktas yra tas, kad męs pirma esame fiziškais, o paskui doriškais ar protiškais. Męs galvojame savo pilvais. Mums rodosi, kad męs draugaujamėsi su savo sielomis, kuomet tik šnekamės su savo kepenimis.

Indomiu dalyku man yra, kad civilizacija yra teip įsitikėjusi į savo išnašybę. Męs nužengiame, teip; bet ar męs negalėjome nužengti žemyn? Žinote New Yorką — jo žmonija knibžda kaip kirmėlės maitoj, nemažiau kaip keturi tukstančiai ant miesto ketvirtainio! Žinote gerą ir blogą pusę šituose malunuose. Sakykite: tad, kur dabar yra ant šitos aptvirtintos salos su geresne buvybe žmonės už raudonodžius laukinius, gyvenusius čion trys šimtai metų atgal? Kas turėjo lausvę teip istobulintą kaip laukinis? Jis turėjo teipgi savo įstatymus ir gerbė juos. Jis turėjo savo gentę, savo šalį ir buvo patriotu tinkamu kalbėti su Vilianu Telliu. Jis kovojo su savo priešu kaip Richardas, mylėjo savo draugą kaip Jonathanas. O jo tikėjimas? Tikėjimo išmėginimu yra mirtis; ir jis sutiko mirtį drąsiai, o kas yra drąsa, jei ne tikėjimas, kuriame nedaug krikščionių susilygins? Nebuvo tokio išlauko pusės, kurio jis butų bijojęs; nebuvo tokio viduj, kuris jį butų nugazdinęs ar baugines. Jis neatidavė garbės galybei; nemokėjo mokesčių kitiems. Jo pirmystės buvo teip plačios kaip svieto kraštai; jo tiesos prie kuralo, miško, medžioklės niekuomet nebuvo varžomos. Jis galėjo suvalgyti briedį per dieną ir sudeginti aktainį malkų jo iškepimui. Mano nuomone jis vedė platesnį gyvenimą, su didesne išlaime laisvės, smagumo, pasitenkinimo negu devynios dešimtys penki iš kiekvieno šimto šios dienos New Yorko žmonių.

Civilizacija yra priemonė, spąstai, prigavybė. Ir aš pats, kaip aš jau sakiau esiu didesniu jos vergu negu daugumas žmonių. Kam aš tad tikiu vienaip, o darau kitaip? Kadangi aš noriu parodyti protą lygų atidengiančiam civilizacijos apgavybę, net išpažindamas silpnybę, kuri ne tik priima, bet ir reikalauja jos.

Reikia žinoti, kad niekuomet nereikia apie žmogų spręsti pagal tą, ką jis daro. Žmogus visuomet yra prieštarybe, o prieštarybė sau paprastai yra ženklu apgavybės. Žmogus yra pats savo nelaisvintoju ir nelaisviu. Jis ir žuikis ir skalikas drauge, visuomet bėga ir veja pats save.

Šitas savipriešybės genijus yra visame, ką tik žmogus daro. Teipogi atminkite, kad tą, ką aš sakau apie jį, sakau apie save. Jis svarsto praeitį, dabartį, ateitį. Jo protas eina vienon pusėn, jo omė-

kiton. Jo protas nugazdina jį atradime, kad jo menkiausias veiksmas yra ir pasekmė ir priežasčia. Jis kimba prie kokio fakto; jis tardo jo priežastį; jis ieško kelio atgal į jo versmę. Jis atranda priežastį už priežasties, už tos kitą ir teip begalo; viskas sudėta, priežastis prie priežasties, pasekmė prie pasekmės, kaip nesuskaitomos grandinio grindys, o tas neturi pradžios ir neturės galo. Jis girdi šitą priežasties ir pasekmės grandinį čiarškant užpakalyj kol čiarškėjimas neišnyksta dabartės tuštumose. Jis numano, bet nesupranta, teip pat kaip apie amžinąjį granitą be pasiekimo net su prileidimo ranka pradinio veikimo savo pirmosios produkcijos. Protaudamas tavo žmogus stojasi fatalistu. Ateitis yra nuspręsta; jis pats be pajiegos įrakytas kaip musė gintaran.

Nusprendus blaivai, kad jis yra prirakintas, jo omės pradeda kovą, kur jo protas apvilktas. Jo omės proto dantyse sako jam, kad jis laisvas. Pririštas prie kokio nors neišvengiamybės baslio, jis vis žino turįs kuno ir sielos laisvę. Viskas tas tik dėl grynos omės. Teip pat, omei esant stipresne už protą, žmogaus fatalizmas niekuomet nenuveda jo už rybų teorijos laipsnio. Tas, ką jis daro ir ką jis bando daryti, atsistoja ant omiškojo įsitikinimo, jog jis yra laisvas.

Aš kalbėjau apie gyvenimą ir civilizaciją kaipo nepasiekusius pilnos savo išraiškos New Yorke. Čia lai buna man leista sužvanginti mano paties asmeniškais pančiais. Jei mane pašauktų į liudininkus, aš negalėčiau gero žodžio pasakyti už New Yorką. Jo idėalai yra žemi; jis gyvena srutyne ir jį myli. O bet mano noru — geriaus tariant apjakimu — yra gyventi New Yorke. Kaip aš jį apleidžiu, tai vėl noriu sugryžti atgal. Mano prigimtis nusiramina pamačius jo juodą dangų, lyg kad jo dumai butų kvapsnimis, jo plytos ir murai radastų lysvėmis. Aš galiu minėti kaimišką dieną — dieną ant kaimo gatvių, jo sodus, obelių žiedus, šviežiai nupiautos žolės kvapsnis. Aš galiu atminti, kaip tas viskas skleidžia laimę ir galiu norėti tos laimės sugryžtant. Ir to norėdamas aš jaučiu ir žinoma, kad aš nenoriu nė vieno jų.

Ar aš didžiuojuos šita atmaina? Ar man smagu nuo to kaipo nuo augščiausios buvybės? Ne. Atsižiurėdamas į savo faktus ir savo pajautimus, aš sakau, kad New Yorkas yra yda. Tai teip kaip degtinės gėrimas. Aš žinau išnašesnius gyvenimus ir baltesnius takus; o bet, kaip girtuoklis prie savo bonkos, aš einu šaukdamas New Yorkan. Tai yra viena mano priežasčių neužsitikėjimo civilizacijai, kadangi New Yorkas, kuomet viskas yra jame, yra tikriausiu civilizacijos žiedu, kuris žydi. Tai yra išaugštinimas musų pasiekimo, čiukuras musų pirmyneigos.

Jųs neprivalote paisyti mano sanprotavimų; priduoti svarbos mano išradimams. Aš išsisėmiau besistengdamas parodyti jums mano minties klaidingą pobudį — kaip, manydamas vienaip, aš jaučiu kitaip; kaip aš sprendžiu apie linkmę tik, kad paimti jai priešingą. Mano nekentimas mano paties sprendimo yra perviršyjamas tik nekentimu kitų žmonių sprendimų.

Paveizdan, aš prešingas davinėjimui donės, kaipo bukinančiam tą butinumo durklą, be kurio durio žmonija sėdasi tinginiauti. Donės davinėjimo blogas yra aiškus, geras yra laukiamas ir tankiai svajoniškas. Net jei donės reikalingos butų išgelbėjimui gyvasties, ir nepadavimas jos iššauktų mirtį, tai ir tai mano protas yra už sulaikymą savo rankos. Silpnesnė gyvastis, kurią reikia sušelpti, geriaus padarytų žuvus ir padarius vietą stipresnei, tobulisnei gyvybei, kuri gali irtis pati. Sekdamas šitą gardų nusprendimą, aš čiupinėjau savo kišenę prie pirmo elgėtos sudejavimo; nes mano siela apkaistų, jei aš to nedaryčiau. Ne, ištikro, mano protas skylėtas ir aš prasergsčiu jus. Tai yra prakiurės laivas ir nė vienas su išminčia negali į jį sėsti. Aš vartoju jį tik kuomet kelionė yra trumpiausia. Vienok nereikalaujate manyti apie protišką kuklumą iš mano pusės. Tai tik kaip aš vienas taip esiu žemas. Aš pakelsiu by-vieno piršting. Išvysti tukstančius savo bendrakirminų manant vienaip kuomet aš manau kitaip, anaiptol nepajudina mano įsitikėjimo. Tai ne tas, kad aš daug manyčiau apie save, o mažiaus apie kitus žmones.

Aš tyrinėjau svietą, kuriame esiu. Aš žinau, jog aš mirsiu ir bandau pamatyti anoj pusėj. Kaip ir kiekvienas priešais mane, aš siekiuosi nutverti ateitybės striuogą; kaip ir kiekvienas pirma manęs, aš apsirinku. Po metašimčių žiurėjimo, kamantinėjimo ir pramatymo, žmogus negali pasakyti savo paties asmeniško apsakymo ateinamųjų šešių dešimčių sekundų. Daugiausiai ką jis gali, tai tik spėti. Žmogus nedaugiau žino apie Dievą kaip jo pirmtakunai žinojo amžių amžius atgal. Ar pabaigimas gali žinoti pradžią? colinė matuoti erdvę? Šios dienos teologija nedaugiau žino už lėkštagalvį prosenį, kuris rėdės avies kailiu, nešiojo kucių, valgė žalią mėsą ir dabojo ugnį, kad melstis prieš -ją.

Aš einu į bažnyčią. Randu pamokslininką. Jis geras žmogus — už algą; doras žmogus — už tiek ir tiek metams. Jis kalba, aš klausau; jis nieko man nepasako. Aš klausiu bažnyčios pasakojimo. Aš klausiu, ką ji padarė? teip lygiai kaip klausčiau žmogaus praeities, kuriam daug tikėjau. Jos praeitis yra kraujai iki juostai. Tai yra temptuvų ir spaustuvų praeitis, nušviesta raudonai laužų ugnimis. Besiteiraudamas atsižinau, kad šita bažnyčia žudė ir kankino, plėšė ir ėjo už despotą prieš jo auką. Kadangi tas viskas man priešinga ir nieko nėra trokštamo šitoj bažnyčioj, tai aš atsisuku nuo jos.

Einu prie žmonių. Jie pasakoja man į ką jie tiki ir kodėl jie tiki į tai. Aš kalbu su anarchistu. Jis nori viską apversti ragožium, lyg kad laivas geriaus plauktų su kyliu pastatytu augštyn. Toliaus socijalistas. Jis nenori laivo apversti; jis tik priešinasi laivo yrimo budui ir sukirpimui ir ryšiai burių. Aš su atsidėjimu klausau socijalisto, nes matau jo širdingumą ir norą darýti tą, ką jis vadina geru. Jis vartoja žodžius "bėdinas žmogus" ir "turtingas žmogus" ir norėtų vieną iškelti, kitą nutraukti žemyn. Aš klausiu, kas yra bėdinu žmogum? kas turtingu žmogum? idant be suklydimo galėčiau kelti augštyn ir traukti žemyn. Mano socijalistas nedduoda paaiškinimo nei apie tą, nei apie kitą.

Ant kiek man pasiseka sužinoti, tai socijalistas yra žmogus, kuris nori, kad jį kas kitas užlaikytų. Jis yra barka, laukiančia, kad kiekvienas laivas užmestų virvę ant jos. Ko jis nori? Stovėjimo. Stovėjimas gi yra mirtis. Socijalizmas yra be pažangumo ir aš jį praleidžiu.

Paliekant svietą, kokiu jis gali buti, aš žiuriu į svietą, teip, kaip yra. Aš randu vaizbininkystę apvainikuotą, politiką pirmuoju ministeriu. Dvi pamokos duodama: pralobk, gaukis į urėdą. Tai yra vienintėlės taisyklos vertos žmogaus tikslo. Didysai chinastabis yra "vaizbius". Kaip jųs galite pažinti jį? Iš šiurkštaus veido prastumo; iš dvasios panašios į lašinių dvasią; iš sielos augštumo su jo skaitykla. Jis padarė savo pinigus svarais ir mastais. Ten turi buti kipšas prikibęs svaruose ir mastuose, kipšas, kuris surudina kiekvieną ranką, palietusią juos.

Palikęs vaizbių aš kalbu su advokatu. Aš pamatau, kad įstatymas yra savarankiška, priemoniška piktadarybė. Įstatymas nereiškia, kad visi niekšai butų areštuojami, visi piktadariai nusiųsti į kalėjimus. Jis medžioja mažus pašlemėkus, didžiųjų jis saugojasi. Aš einu į teismabutį. Lošikas yra teisiamas. Aš pažystu lošiką, teisėją, kuris jį teisia, skundėją, kuris paduoda skundą, prisaikintuosius, murksančius ant suolų, liudininką liudijantį nuo pastolio, spaudą stropiai braižančią išniekinimą. Iš visų jų lošikas yra teisingiausias ir doriausias. Jo rankos yra gryniausios, jo pinigai gryniausi, jo sąžinė gryniausia. Aš atkreipiu užpakalį teismams ir "teisingumui", kaip jie yra žmogaus skelbiami. Įstatymas niekuomet nepagelbės žmoneims, kol jie nepradės karti jų ne už tai ką jie daro, tik už tai kam jie yra.

Politikieriai — urėdininkai — sutinka mane. Kaipo kunas jie yra juodi ir pikti. Jų geriausiu pasisavinimu yra tas, kad jie tikrai atstovi visuomenę, sutvėrusią juos. Purvai ir dumblas iš jų; vienok jie yra žmonių išrinktiniais ir "atstovas atstovauja".

Einant nuo obuolio prie obelies, nuo urėdininko prie turinio, aš randu šitą: Žmonės klauso savo viešas priedermes. Jei jusų žmogus skers kiaules, statys laivus, kals supuvusius šarvus, skolins pinigus, tai jis pritars toms viešon. sąlygoms, karo ar taikos, žudymo ar grobio, mirusios laisvės, ar atmetamo įstatymo, kurios duos jam pelną. Jam vis tiek, lai bunie ir karalius Baltajame Name ir patsa karalius kipšu, jei tik jam pinigai plaukia. Jis nejaučia giliau kaip doliaris, nemato toliau kaip diena. Aš žiuriu į partijas. Demokratai yra tam, kad nieko neveikti; republikonai norėtų ugnį maišyti kardu. Kapitalistas ir darbininkas? Minios teip pat apgaulio pilnos kaip ir luomai ir parduoda už mažiau. Kapitalas! Darbas! Jie yra Esavais ir stumdo viens kitą besigruzdami prie putros už kurią jų prigimtosios tiesos yra parduodama. Bėdinieji teip pat kalti kaip ir turčiai, turčiai teip pat ištvirkę kaip ir bėdinieji. Pataikavimas yra visur. Jis yra politikoje, jis kiša savo suteptą ranką į amatą. Mažas lenkiasi prieš didelį; nė vienas neparodo vyriškumo. Politikoje išeiga yra ištvirkimas; vaizboje išsivysto trustas.

Ne, aš nepatrakęs nuo jokio pesimizmo karščiavimo. Aš ne iš nusekusiųjų protautojų, manančių, jog negalima nekaltų valdyti ir manančių, kad kiekvienas karalius turi buti Katilina. Aš netikiu, kad kiekvienas kalnas yra Kalvarijos kalnu, kiekvienas atlyginimas kryžiumi ir žmonija visuomet be pagelbos pakraštyj, kur ji laukė išgelbėjimo. Aš ne iš jusų sekliųjų vandenių optimistas, negu mano viltis yra dispepsijos apimta. Aš sakau, ką matau ir girdžiu; ir sujungiu tą su įsitikinimu, kad mano akyvumas baigiasi su jo užrašymu. Kunigas reikalauja, idant aš bijočiau dėl savo ateities. Kadangi aš nesirupinau tuomi, kuo aš buvau du šimtai metų atgal, tai aš nesirupinu, kur aš busiu už šimto metų nuo dabar. Kadangi pirmasis nepaliko baisenybės, antrasis negali mesti baimės šešėlio. Dabartis gi mažiaus grumoja už ateitį ar praeitį.

Mano besibastymas eina toliau. Aš apsistoju velandėlę su kritikais. Kritikas yra nevykėliu, jei jis pyksta. Jis išranda kliautį pas tave tame, kad tu darai ką-nors teip kaip jis negali, o jam norėtųsi; jei jis galėtų. Tavo rašliaviškasis kritikas stovi teip prie rašliavos, kaip blusa prie šunies. Jis apsėda ją be padėjimo, pakreipimo ar pastumimo jos — ir tokiais yra visi kritikai. Aš imu savo lazdą ir styrinu toliaus.

Ten šale turtuolio aš randu sėdynę. Jis neįstengia buti draugišku dėl nužiurėjimų pinigais išauklėtų. Jis nėra veidmainys ir tiki į dieviškąsias turto tiesas. Jis sako jo turtas esąs nuo Dievo. Jo Titaniškieji reikalai yra pajudinti į nežinybę kaipo Titaniškieji. Kaip kokia rupužė akmenyj, jis teip įaugo į savo saumylystę, kad jis nėra pasiekiamas nė vienos duosnios veikmės.

Yra nuodėmė, kuri yra nuoširdi, teisinga teip kaip neapikanta, kurios negalima pirkti išdavimu josios pagiežos. Sulyg šito paties ženklo šitas turtingasis žmogus — žiaurus, gyvuliškas prispaudėjas, godišius, apsikrovęs pinigais yra nuoširdus ir elgiasi teisingai sulyg savo suterštos šviesos. Ką jis daro, kaip jis vartoja gyvatinę apsmeižą, gali buti išteisinimu prigimimo. Man teko matyti šitą turtuolį spoksantį su didele nuosteba į straiko dėstį, kuomet vargšai žmonelės maldavo. Jis deptelėjo, į juos lyg kad laimė butų buvusi nauja idėja, o teisingumas turėtų buti išrastu. Jo kiaulybė be noro valdyti negalėjo suprasti kitokios taisyklės ir jo nuožmiose akyse švietė biaurus linksmumas. Butų juokai, jei nebūtų tas tragedija ir jei kraujo liejimas padarytų juokus.

'Tu turi daugiau miiljonų kaip savo piršty", tariau aš. "Kam dar vieno nori?"

"Kam šuva nori kito zuikio?" atsakė jis; ir juoksmas kuris pasigirdo ant mano užklausimo, buvo aukso lyčynos juokų.

Šitas turtų stabmeldis turėtų išvysti raudoną krikštą. Koksnors taisyklos kunigas turėtų apsireikšti ir pasakyti jam, kaip yra sakę tie kiti kunigai laukiniam Klovisui: "Nulenk sprandą, išdidusai Sikambrreti! Degink tą, ką esi garbinęs, garbink tą, ką esi deginęs!"

Nuo turtuolio einu pas vargšą. Aš randu jį užvydinčiu turtuoliui ir besitaikančiu jį apiplėšti, kuomet jis pats jį vadina plėšiku.

Bevaikščiodamas, teip aš dėmėjausi į kunigus, advokatus, urėdininkus, turčius ir visus kitus, kurius sutikau. Aš sumatavau savo aimėtus faktus. Viskas — tikėjimas, vaizba, valdžia — buvo paremta asmeniška nauda. Teip pavadinamąją žmonių "pirmyneiga" svietas buvo vedamas svajonės, melo stumiamas. Visi neapkentė darbo, kuris yra vienintėle sveikata. Net kunigas bodžiai kalbėjo apie "prakeikimą Adomo". Kiekvienas geidė pralobti — kas reiškia nelaimingumą, kiekvienas geidė pateikauti — kas reiškia mirtį. Permaina skaitosi pirmyneiga, o surasti ką kitokio kaip patsai reiškė surasti aršesnį už save. Ir visiems jiems aš užjaučiau, žinodamas, kad jie klysta.

Žmonės tiek yra panašųs į važinėjamus arklius ir medžiojamus šunis, kad juos šeriant nereikia tukinti. Kas perdaug teip pat negerai, kaip ir kas permaža. Teip pat aš noriu daug ir geidžiu nutukti. Aš mačiau pavydumą statant mokyklas ir tuštybę užlaikant ligonbučius bei tveriant knygynus. Kiekvienas juokėsi iš tuštybės ir sutiko pavydumą su panieka. Aš klausiausi dorybininkų ir pirma negu viskas pasibaigė, paaiškėjo, kad dorybės klausimas yra platumos klausimu, o yda priskaitoma pusiaujui (ekvatoriui). Žiaurumas buvo termometro tvariniu; tropikinės šalys kankino tą, ką žemgalinės auklėjo. Laimė gimė iš konstrasto, jei ji nebuvo iš temperamento ir trečioji gatvė juokėsi tankiau kaip Penktoji. Kaip vienas pasikorė, tai kitas kėlė puotą; abu buvo verti dvidešimties tukstančių. Pasikorėlis buvo milijonerius; puotininkas skurdžius. Aš domėjaus į vaizbius ir lošikus. Tarp jų buvo tik vienas skirtumas. Vaizbiaus versmėms išsekus užsitikėjimas baigėsi; lošiko versmėms išsekus užsitikėjimas rados. Lošikui prakišus jo draugai lošikai gelbėjo jį; vaizbiui prakišus jo draugai vaizbiai šoko ant jo ir plėšė kaip vilkai.

Pirmyneiga? Išmintingas žmogus prirodė ją nurodydamas į gelžkelį ir primindamas man krasines patvadas. Aš paklausiau, kodėl devynis šimtus mylių geriau yra nuvažiuoti su diena, kaip devynias dešimtis. Jis man atsakė, nes su diena ir nakčia galima pasiekti Chicagò. Aš pasakiau, kad negalima pasiekti Kalkutos su diena ir nakčia. Jis pasakė, kad medicina ir chirurgija nužengė pirmyn, kad męs dabar išgelbime gyvastis, kurių seniaus netekdavome. Aš paklausiau, kodėl yra svarbu gelbėti gyvastis, kurios sykį turi mirti. Teipgi aš nurodžiau, kad męs išgelbime nyklius, idant jie poruotųs ir gimdytų nyklius, kas yra atgaleiga. Jis supyko ir paklausė, ar aš pritariu mirčiai. Aš supykau ir paklausiau, ar jis pritaria gimimui. Aš teipgi norėjau išgirsti ar jis pritaria naikinimui piktžolių.

Pirmyneiga! Aš nežinau nieko apie mediciną, gelžkelius, krasines patvadas ir gelbėjimą gyvasčių, bet aš žinau apie knygas. Ir aš matau iš savo knygų indaujos, kad devynioliktąs metašimtis nerašė teip gerai ir tokių gražių daiktų, kaip aštuonioliktasis, su pasižadėjimu iš visų pusių ir manau, kad dabartinis metašimtis rašis aršiaus ir manis sunkiau negu anie du. Męs turime geresnes kanuoles, laikrodžius, arklus, siuvamas mašinas; bet anie geriau rašė angliškai ir turėjo kiltesnes mintis. Tąsyk, tarytum svieto protybei buvo leista augti į gražius gojus, arba plėstis ant aksominių lankų. Net šiurkščiausiose uolų ir riavų prigimtyse galėjai girdėti tryškimą vandenkričio ir giedojimą linksmų paukščių. Dabar, šitoje "pirmyneigos" valandoje, gojai iškirsta į malkas, žaliosios lankos išarta javams, srovė suka ratą, apžėlę uolos stojos akmens ėmyklomis, kuomet linksmieji paukščiai pasišalino, jieškodami kokios necivilizuotos, bepažangos dykumos, kur naudingas neturi galybės, o bevertis turi savo sostą. Tas yra, ko męs nežinome, kas įkvepia.

Ką gyvenimas man reiškia? Jis reiškia pamoką — pamoką menkųjų, tamsiųjų. Jis reiškia, kad aš turiu jausti, o ne matyti mano kelią. Jis reiškia, kad aš turiu tikėti ir todėl neturiu bijotis. Jis reiškia, kad fiziškas valdo, o laukinybė sėdi ant kalno. Jis reiškia progos visą galybę, kuomet nėra tokio daikto, kaip proga. Jis reiškia Sacharą. O paskui, pataisymui to visko, jis nurodo į oazą— žalią medį ir tryškłę moteries meilę.

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

Pierre su donu Vidžilio pasiliko valgomajame kambaryje. Kaip? nuodai.... Ir Pierre dabar įtikėjo pasakojimams, kad nuodais prašalina netinkamus pralotus ir popiežius. Juk nėra dabar jokios abejonės, kad tas Santobono yra nunuodytoju. Ir jis atsiminė vakarikščius žodžius kardinolo Sangvinetti, kuris sakė Santobono, kad reikia skubintis veikti, nes popiežius serga; paskui priminė kelionę iš Fraskati Santobono su jo krepšeliu, kurį jis taip labai sergėjo. Staiga jam atėjo į galvą Prada; jei jis ir nepapildė to užmušimo, tai leido jį papildyti. Jis atsiminė apie juodąją vištą smuklėje, apie kurią Prada sumelavo, buk ji padvėsė užmušta kitos vištos. Taip Prada žinojo apie nuodus. Ir Pierre nebegalėjo suprasti kas dedasi aplink jį, visur ir visame kame čia tokios baisios intrigos.

Pažiurėjęs į doną Vidžilio, kuris sėdėjo nublankęs, paklausė:

— Ir tamsta negerai jautiesi?

Sekretorius netuojau galėjo atsakyti, nešpasakytai jį slėgė pasibaisėjimas. Antgalo jis vos girdymai ištarė:

— Ne, ne, aš jų nevalgiau....

Ir paskui jis sušuko:

— Ak, tas Paparelli! tas Paparelli!

— Ką tamsta nori pasakyti? — paklausė Pierre. Nejaugi tamsta jį apkaltini.... Vadinas tamsta manai, kad jie pastumė jį, ir ištikrųjų, tas viskas jų rankų darbas?

Jis jezuitų vardo neminėjo.:

— Jie, žinoma, jie, — sušuko donas Vidžilio, — jie visur ir visuomet! Kur verkia, kur miršta, ten tikrai jie įsipainioja....

Ir jis vėl suvaitojo:

— Ak, tas Paparelli! Paparelli!

Pierre ir donas Vidžilio vėl sugrįžo į ligonio kambarį. Sveikata ligonio taip sublogėjo, kad jau niekas nebegalėjo pagelbėti. Dario gulėjo paguldytas ant nugaros. Jis išrodė baisiai. Benedetta stovėjo prie lovos, atjauzdama tas pačias kančias, kokias jautė ir jos numylėtinis; ji buvo taip persimainiusi, kad nebebuvo galima pažinti.

Kardinolas pasivedė gydytoją į šalį ir paklausė:

— Žinoma, nebėra jokios vilties?

Daktaras liudnai nuleido galvą.

— Taip, aš turiu pasakyti, kad už valandos bus viskas užbaigta.

Kardinolas tylėjo minutą.

— Tai ta pati liga, ką ir pas Gallo buvo?

Gydytojas, nieko nepasakęs, visas sudrebėjo ir nusisuko. Kardinolas paklausė jo:

— Vienu žodžiu, tai piktasis drugis?

Gydytojas suprato ko reikalauja iš jo kardinolas. Jis reikalavo tylėti, paslėpti prasikaltimą dėl garbės jo motinos bažnyčios.

Gydytojas nusilenkė ir pasakė:

— Taip, turbut piktasis drugis.

Kelios didelės ašaros nuridėjo per Bokkanera skruostus. Jis atsiminė apie savo seserį Serafiną, kurį rasi jau nebesuspės paskutinį kartą pabučiuoti Dario, jei ji ilgai užtruks Vatikane ir jis liepė nuvažiuoti parvežti ją.

Pasilikęs vienas, kardinolas iškėlė į dangų rankas ir ėmė melsti Viešpaties, kad jis parodytų stebuklą. Iš jo krutinės veržėsi maldavimas, — stebuklo! stebuklo! Kiek aprimęs, jis nusprendė ligoniui duoti paskutinį patepimą. Atsinešęs iš savo koplyčios šventus sakramentus, jis pradėjo daryti paskutinį patepimą.

Benedetta, pamačiusi kardinolą, apsivilkusį bažnytiniais rubais, parpuolė ant kelių prie lovos kojų galo. Pierre ir Viktorina ir priklaupė. Benedettos didelės akys buvo įsmeigtos į Dario, kurio ji jau nebegalėjo pažinti, — jo veidas buvo pažaliavęs, rukšlėtas, senas. Ir štai dėdė atsinešė šventus sakramentus ne tam, kad juos sujungti, bet kad ant amžių perskirti.

Kardinolas negalėjo vilkinti, nes mirtis žengė didžiausiais žingsniais, jis padarė tik svarbiausius paskutinųjo patepimo aktus. Ir jis vis dar laukė stebuklo, kuris išgydis miršlantį, stebuklo, kuris neduos išnykti iš pasaulio Bokkanera giminei. Bet stebuklo nebuvo, vilties spindulys nesužibėjo. Užbaigus paskutinę maldą, kardinolas su donu Vidžilio sugrįžo į koplyčią ir ten abu, atsiklaupę prieš altorių, ėmė karštai melstis.

Tuo tarpu mirštančiojo kambaryje buvo tylu. Ant galo Dario atmerkė akis. Jis pažiurėjo į savo rankas, jos taip buvo susenę, suliesėję, — jo akyse pasirodė neišmatuojamas gyvenimo apgailėjimas. Mirti nuo tokios ligos, taip nusilpnėjusiam, ne, tai perdaug sunku jam; egoistui, kuris nemokėjo kentėti! Pasibaisėjęs, jis pasikėlė ant lovos, kad žvilgterėti į visą kambarį ir persitikrinti, ar jis ne visų apleistas. Ir pamatęs Benedettą, jis staigiai puolė prie jos, ištiesė jai rankas, kad nunešti ją su savim glėbyje.

— O! Benedetta! Benedetta!.... Ateik, ateik, neduok man vienam numirti!

Benedetta, pamačiusi savo mylimąjį prisikeliantį, su ištiestomis rankomis, išgirdusi jo kvietimą, atsistojo ir, priėjo prie lovos.

— Einu pas tave, mano Dario!.... Aš čia, aš čia? O, mano Dario, mus norėjo perskirti.... Taip, nusprendė tave nužudyti, kad aš negalėčiau tau prigulėti, kad męs niekuomet nebutume laimingi. Tai jis tave užmušė, taip! jis tavo užmušėjas, nors tu ir ne nuo jo rankos miršti. Jis visame kaltas, jis atėmė iš manęs tave, kuomet aš rengiaus buti tavo, jis sugriovė musų gyvenimą, apipylė mus nuodais, nuo kurių męs miršta me.... ak, kaip aš jo nekenčiu, kaip nekenčiu, kaip norėčiau aš jį pasmaugti savo neapikanta, pirma negu numirti ant tavo krutinės!

Ji nė karto neištarė Prada vardo, bet, atsisukusi į Pierre'ą, pasakė:

— Tamsta pamatysi jo tėvą. Pasakyk jam, kad aš prakeikiu jo sunų. Tas senas, geras didvyris labai mylėjo mane, aš jį ir labai myliu ir tas, ką tamsta jam pasakysi nuo manęs perplėš jo širdį. Bet aš noriu, kad jis žinotų!

Dario, verkdamas, vėl ištiesė prie jos rankas:

— Benedetta, Benedetta.... Ateik! Ateik! o! ta baisi tamsybė, aš nenoriu vienas į ją nužengti!

— Einu, einu, mano Dario.... aš čia! Ak, kodėl aš prisiekiau Madonnai neprigulėti nė vienam vyrui, net ir tau, pirma negu mus palaimins bažnyčia. Aš norėjau dovanoti savo nekaltybę mano širdies išrinktamjam, kaip puikią, nejkainojamą dovaną, kad jis visuomet butų vienatiniu mano sielos ir kuno valdovu. Tą nekaltybę, kuria aš taip didžiavaus, kurią aš gyniau nuo kito dantimis ir nagais, — nuo tavęs aš gyniau ašaromis, kad tu nesubiaurotum tos brangenybės, pirma negu męs busime palaiminti.... Kad tu žinotum, kaip baisiai aš turėjau kovoti su savim, kad nepasiduoti tau! Man beprotiškai norėjosi sušukti tau, kad tu mane paimtum!.... Juk aš viso tavęs norėjau ir save atidaviau tau visą, taip! Ak, kaip sunku man buvo ištureti prisieką Madonnai, o dabar kokia — nelaimė!

Ji priėjo dar arčiau ir karštai ėmė šnabždėti.

— Atsimeni tą vakarą, kuomet tu sugrįžai sužeistas peiliu.... Aš maniau, kad tavo žaizda mirtina, ir šaukiau sumišusi, manydama, kad aš tave pirma pražudysiu, negu męs pažįsime laimę.... Ir šitas perspėjimas nieko negelbėjo! Aš buvau akla ir kvaila, nesupratau pamokos. Tu miršti, tave atima iš manęs, pirma negu aš tau atsidaviau. Ak, aš kvaila svajotoja!

Jos balse buvo girdėtis pyktis ant savęs. Argi Madonna galėjo norėti mylinčiųjų širdžių nelaimės! Ne, ne, angelai neverkia, kuomet mylintiejie myli vienas kitą ir be kunigo palaiminimo; priešingai jie džiaugiasi ir gieda hymnus.

— Benedetta, Benedetta!—atkartojo miršlantis pabugęs minties, kad jam vienam reikės nužengti į amžiną tamsybę.

— Aš čia, aš čia, mano Dario.... Einu pas tave?

Jai pasirodė, kad tarnaitė nori atsikelti ir sulaikyti ją, ji pasakė:

— Netramdyk manęs, netramdyk, Viktorina, dabar jau niekas pasaulyje manęs nesulaikys, nes tas stipresnis už viską, stipresnis už mirtį. Kuomet aš klupojau, mane kaszinkas pastumė. Aš žinau, kur aš einu.... Juk aš daviau žodį prigulėti tik tai jam. Aš pabučiuosiu jį ir jis mane nusines su savim! Męs numirsime, bet visgi busime vyras ir žmona ant amžių! Mano Dario, aš čia, aš čia!

Tuomet atsitiko negirdėtas daiktas. Benedetta, apsvaigusi nuo ekzaltuotos meilės, pradėjo neskubindama nusirengti. Pirma ji numetė nuo savęs lifą, pasimatė pliki pečiai ir rankos, paskui nuslinko nuo jos sejonai, ant galo ji nusivilko ir paskutinius drabužius. Viską tą ji darė nayviškai drąsiai, iškilmingai ramiai, tartum ji viena tebuvo kambaryje. Ji stovėjo, kaip didelė lelija, visa nuoga, nesutepta. Ir kaip ji tuomet graži išrodė, lyg pasakų užkerėta deivė!

— Mano Dario, aš čia, aš čia!

Pierre ir Viktorina, lyg prikalti tuo reginiu prie grindų, negalėjo pasijudinti. Jaunas kunigas, tartum suparaližiuotas, jautė, kad turi atsitikti kaszin-kas didelio. Nieko nevalyvo nesužadino jame ta nekalčiausia nuoga mergaitė, nuo kurios į visas puses sklaidėsi šviesa ir galinga mielė.

— Mano Dario, štai ir aš, štai ir aš!

Benedetta atsigulė į lovą ir apkabino miršlantį Dario, kurio rankos kietai suspaudė ją. Ji visuomet to norėjo, nes joje visuomet siautė raudona gaisro liepsna. Dabar kuomet likimas atima iš jos mylimąjį, ji ilgiau nebenori savęs apgaudinėti, nenori pražudyti jo, neatsidavus jam. Jos beprotybėje užgimė pačios gamtos protestas, riksmas moters, kuri nenorėjo numirti bevaikė, kaip grudas, kurį sunaikina audra ir kuris jau nebepagimdys kitos gyvybės.

— Mano Dario, aš čia, aš čia!

Ji stipriai glaudėsi prie jo savo nuogu kunu, savo nuoga siela.

— Mano Dario, aš čia, aš čia!

Jie prilipo vienas prie kito ant valandelės, o rasi, ant amžių. Benedetta atsidavė su įsiutusiu užsidegimu. Ji glaudėsi prie jo ir susiliejo su juo be baimės ir pasibiaurėjimo iš jo ligos. Dario toje didžiausioje laimėje atsiduso paskutinį kartą ir užgeso, kietai suspaudęs ją rankomis, lyg nusinešdamas ją drauge su savim. Tuomet mirė ir Benedetta: rasi nuo sopulių, kad ji visai negalėjo prigulėti arba suprazdama, kad ji pasiliks nekalta bevaisė; rasi ją užmušė per daug didelis džiaugsmas, kad visgi ji patyrė laimę. Kraujas užpludo per daug ant jos širdies laike mirties

apkabinimo, ir jį neišturėjo. Ji mirė ant krūtinės savo mylimojo, jie pasiliks ant amžių apkabinę vienas kitą.

Pasigirdo vaitojimas. Viktorina priėjo ir viską suprato, o Pierre negalėjo sulaikyti ašarų.

— Žiurėk, žiurėk, vos girdimai sušnabždėjo tarnaitė, — ji nebejuda, nebealsuoja! Mano vargšė, ji numirė!

— Viešpatie! kaip jie gražus! — sušnabždėjo kunigas. Ir tikrai Dario veidas vėl pasidarė baltas, ant jo žibėjo džiaugsmas. Jų plaukai susijaukė, o akys buvo plačiai atmerktos ir žiurėjo vienas į kitą meiliai. Tai buvo pora, susikabinusi ant amžių, pora mirusi iš meilės.

Viktorina pradėjo verkti. Pierre, lyg apsvaigintas, negalėjo sau išaiškinti iš kur kambaryje atsirado žmonės: čia buvo ir kardinolas, ir donas Vidžilio, ir dona Serafina, ir gydytojas Džiordano. Visi jie buvo lyg pamišę iš pasibaisėjimo.

Viktorina pasakė:

— Ak, ponas gydytojau, jie perdaug vienas kitą mylėjosi, ir to užtenka, kad drauge numirti.

Dona Serafina pabučiavo į kaktą savo vaikučius ir norėjo užspausti akis. Bet tas jai nepasisekė, kaip tik ji atitraukdavo pirštus, akys vėl atsimerkdavo ir jie vėl žiurėjo vienas į kitą, mylėdamies. Ji pridurė, kad dėlei mandagumo, reikėtų perskirti jų kunus.

— Ak, ponia, ponia — vėl užprotestavo tarnaitė, — tamsta greičiau sulaužysi jiems rankas. Pažiurėk tik, jų pirštai tartum įsismeigė į kunus; ne, jie jau niekuomet nebepersiskirs.

Kardinolas taipgi įsimaišė. Viešpats nepadarė stebuklų. Senelis buvo mirtinai išbalęs. Iškilmingu mostelėjimu jis palaimino mirusius ir davė jiems nuodėmių atleidimą; jis su neapikanta atmetė mandagumus, — nes tai buvo grandioziškas meilės apsireiškimas, — jis buvo labai sujudintas jų kančiomis ir jų mirties gražumu.

— Tebuna jie, sesuo, tebuna! Netramdyk jų miego.... Tepasilieka jų akįs atmerktos, jei jie nori lig amžių pabaigai gerėtis vienas kitu! Temiega jie apsikabinę, nes jie nepapildė gyvenant nuodėmės ir taip stipriai apsikabino tik todėl, kad drauge atgulti į kapus! Du Bokkanera gali taip miegoti, visas Rymas iš jų gerėsis ir apverks juos....

Visi esantieji suklaupė, kardinolas perskaitė maldas už mirusius. Buvo jau vakaras tuojau buvo užsidegta dvi vaškinės žvakės.

Paskui Pierre nepasijuto, kaip atsirado apleistame sode. Kaip buvo ten puiku ir linksma nuo ryto, o dabar kaip čia liudna. Jam suspaudė širdį ir jis balsiai ėmė verkti, sėdėdamas toje pačioje vietoje, kur sėdėjo ji.

Staiga, kaažin-kur tolumoje ant bokšto išmušė šeštą valandą. Jis atsiminė apie audienciją, apie kurią visai buvo užmiršęs laike katastrofos. Jam pasirodė, kad jau praėjo daug, daug mėnesių. Jis nusilpusiai atsikėlė. Už trijų valandų jis eis į Vatikaną ir pamatys popiežių.

XIV.

Kuomet vakare Pierre išėjo iš Bokkanera rumo, — išmušė pusę aštuntos. Jo atmintyje stovėjo mirštantiejie mylėtiniai, Benedetta ir Dario, ir jam taip sunku buvo ant širdies, kad su didžiausiu vargu galėjo sulaikyti ašaras. Kad truputį nusiraminti jis pamažu pradėjo vaikščioti po švento Petro plecių.

Devintoje valandoje be dešimties minučių Pierre pasisuko į Vatikaną. Pierre atsiminė monsinjoro Nani patarimus; prie kiekvienų durų klausti pono Skvadra ir daugiau nė žodžio nekalbėti, — ir visos durys atsidarys; priėjęs prie pirmųjų durų, kur nejudėdamas sergėjo slenkstį šveicaras-kareivis, jis pasakė:

— Ponas Skvadra?

Kareivis nieko nepasakęs, praleido jį.

Jis paėjo toliau ir pamatė formoje žandarmą.

— Ponas Skvadra?

Žandarmas tik mostelėjimu jam parodė į laiptus. Užlipęs laiptais į antrąjį aukštą, jis atsirado prieš Klemento salės stiklines duris, kur stovėjo paskutinis kareivis.

— Ponas Skvadra?

Kareivis pasitraukė ir praleido jauną kunigą. Salė buvo didelė ir išrodė tuščia. Gale ant suolo jis pamatė tris snaudžiančius kareivius.

— Ponas Skvadra?

Vienas kareivis palengva atsikėlė ir išnyko. Pierre suprato, kad reikia palaukti. Kareivis sugrįžo; su juo drauge atėjo keturių dešimtų metų žmogus.

— Ponas Skvadra? — ištarė Pierre. Žmogus nusilenkė, duodamas tuo suprasti, kad jis ir yra Skvadra. Paskui ponas Skvadra paprašė kunigą eiti su juo. Ir abu pradėjo eiti per daugybę salių. Atėję į popiežiaus prieškambarį jie apsistojo. Skvadra pasakė, kad eis pranešti jo šventenybei, ir prašė Pierre'o palaukti. Pierre pasiliko vienas tuščioje salėje ir jam pasidarė neramu, jis jautė, kad jo nervai nebegali susivaldyti. Jis taip ilgai laukė audiencijos, tiek jis iškentėjo, tiek daug prisiėjo jam kovoti ir dabar pergalėjimas bus jo pusėje, šventas tėvas jį supras, — nenuteis jo knygos. Juk Leonas XIII toks šventas, toks geniališkas popiežius! Staiga, jis pajuto, kad už jo nugaros kaažin-kas stovi, — tikrai jau buvo sugrįžęs Skvadra, kuris nusilenkė ir rankos mostelėjimu kvietė eiti paskui jį. Priėjo prie popiežiaus miegamojo kambario. Skvadra tyliai atidaręs duris, įleido Pierre'ą, ir vėl jas uždarė.

(Toliau bus).

Mikas Petrauskas.

Iš Muzikos Srities.

Į kokią tautą nepasižiurėsime, tuojaus pamatysime, kad kiekviena jų skiriasi savo ypatingu menu. Meno ypatybėms įvairios buvo priežastys, kaip antai: gamtiškos, geografiškos, politiškos, tikėjimiškos, draugijinės ar net šeimyniškos, kurios intekmingai veikė muzikos ir abelnai dailos srityje, — skaptorystės, tapytojystės, arkitekturos ir ir. — ir pas kiekvieną tautą menas yra aiškiai savotiškas.

Kulturiška tik toji tauta turi tiesą save vadinti, kuri turi savo meną. Menas-gi pats veikia kulturiškam ir morališkam draugijos pakėlimui. Ar galima tad muziką pavadinti tik tuščiu žaislu?! Niekuomet! Abelnai menas ir ypatingai muzika yra vienas iš tų dalykų, kurie labai tankiai suteikia didelę laimę žmonių gyvenime.

Augščiau kulturiškai išsivisčiusios tautos turėjo ir turi kirbines, kompoziturių muzikų ir dailininkų abelnai. Kitų daila, o podraug ir muzika, toj meno šakoj yra subrendusi. Apie kitų tautų dailės vertę abelnai galima spręsti pagal tam tikrų didumos nuomonių, viršų emusių ant priešingųjų, musų laikus pasiekusių nuomonių, žinomoj jau pakraipoj.

Pas mus muzikos srityje ne ką daug tesurasi. Visas turtas, gausus ir didelės vertės turtas, tai musų daina, kuri dar yra gyva žmonių krutinėse. Ar šita musų daina skiriasi kuomi nuo kitų tautų dainų, tai tą net prirodinėti nėra reikalo, nes kiekvienas savąją dainą visuomet galės atskirti, nebudamas net muziku. Musų daina labai savotiška; muzika abelnai turi buti savotiška. Tegul gema pas mus genijus, tegul jis buna tąja daina liuliuojamas, jis, prisiklausęs josios, pagamįs lipšnią ir malonią musų širdžiai muziką, tai graudžią, tai linksmą, kuri stiprina dvasią, silpnam priduoda drąsos ir stiprumo atlikti kiltus darbus, kokius jo vaidentuvė gali pasiekti pagerinimui žmonijos ir kelimiu jos iš to apžavėto snaudulio, kuris ją slėgia kuniškai ir dvasiškai.

Kadangi gaidos išrasta neperseniausiai (dabartinės gaidos) ir po jų išradimui jomis naudojosi ne visa žmonija, bet tam tikri žmonės, tai apie užrašinėjimą žmonių dainų tuolabiau nieks nei manyti nemanė, nes tame nematė jokio reikalo.

Augščiau paminėta, kad į meną veikia įvairios intekmės; taigi tauta patekusi po kitos tautos intekme vargiai grynai beišlaiko savąjį meną savame skaistume. Žinomas daiktas, kad dailė, o greičiau gal dar muzika iškrypsta iš savo vagos, ar tai dėl vergijos jungo nešimo, ar dėl pasigėrėjimo svetima daila, ar mažiau jau dėl užmetimo jai su prievarta svetimos dailes, jeigu tas kuomet buvo pas mus. Įgavimui supratimo apie muziką, ir abelnai apie senesnių laikų dailę, kitos tautos turi apsčiai įvairių-įvairiausių liekanų, instrumentų, balsinių ženklų užrašytų ant palmos lapų, ant rumų ar tolygių kitų dalykų, abelnai muzikinių aburdų. Pas mus ligšiol nėra surastų muzikališkų senos gadynės liekanų, kaip ligiai nėra nei atskiros muzikališkos ženklų rašliavos. Vien muzikos srityje pas mus yra didelis turtas — daina. Męs girdime šiądien dainą, bet kaip jos reikia klausytis, kaip su ja kartais elgtis, kuomet ji pasirodo mums abejotina. Palyginimui senų laikų dainų, prie dainų šios dienos, nėra pavyzdžių, o jei pavyzdžiai ir butų, bet jei jie butų užrašyti kabliniais ar kokiais kitokiais ženklais, kurie ir neištobulinti butų ir vėl šiądien mums butų nesuprantami, tai ir vėl negalėtume tokiais užrašais naudotis. Nei šių dienų gaidos nėra dar gana tobulos, kad viską butų galima taip pažymėti kaip jaučiama ar girdima. Anų laikų ženklai dėl savo netobulumo, mokytis dainuoti ar žaisti butinai vertė nuo savo pirmtakuno ir tai kiekvieną motyvą atskirai, kadangi anų laikų ženklai parodė maž-daug tik balso sukurius.

LIAUNOSIOS IR SUTARTINĖS DAINOS.

Liaunosios dainos, kiek teko patirti, dainuojama vienu balsu ar kada-nekada pritariama. Sutartinės dainuojama irgi visaip: tai balsas bėga paskui balsą atkartodamas tą patį motyvą kitais žodžiais, tai žodžiai tariama drauge — dainuojama laipsniškai, atkartojant vien artimesnius, tebėsančius muzikoj tribalsius laiptus, antai: I, IV, V.

Apie Raseinius dainos, dainuojama vienu balsu, kurias vadina leunomis dainomis, apie Švenčionis, Trakus tokias dainas vadina lalaunomis. Apie Švenčionis, ypač apie Palušę, "lalauninkais" vadina tuos, kurie dainuodami eina per kaimus, paprastai — kiaušiniaudami per Velykas. (Tas paprotys antrą Velykų naktį eiti per kaimus ir dainuoti su "Alleliuja" ir šiap daineles neperseniai dar buvo). Gal šitas musų lalauninkas bus tolygių minstrel'iui, miestersienger'iui ar Bajau'ui.

Liaunosios dainos daugiausiai atsižymi savo ypatybėmis. Sutartinėje dainoje, kur viršijanti tribalsiai viens kitą nuolatos pavaduoja, nėra tokių turtingų sukurių, dėlto gal, kad meliodija, įvyniota jau šiokion-tokion harmonijon, negalėjo taip lengvai rangytis ir savais vyngiais savotiškai bėgti. Įvedimas krikščionybės bei katalikystės su vargonais, kurie kaip ir pianas, gali duoti iš karto kelis balsus, gal prisidėjo prie giedojimo su užtara, bet tas abejotina. Matome kitas tautas, seniesnius katalikus negu męs, vienok ten žmonės dainas daugiausiai dainuoja vienu balsu. Taigi matyt, kad vargonai neperdidžiausią intekmę turėjo į giedojimą su užtara?

Štai ką galima prileisti, kad musų prabočiams dar žiloje senovėje buvo žinomas sutartinis giedojimas, kadangi keltams (kaip sako Oscar Fleischer — Neumen-Studien, Leipzig, 1897) buvo žinomas tribalsis. O. Fleischer abejoja, kad daugbalsinis giedojimas paeitų nuo krikščionių. Ir tas gal bus teisinga. Pirmieji krikščionys garbino Dievą giedodami visi vienu balsu, — apie panašų daugbalsinį giedojimą pas krikščionis iki 14 metašimčiui nėra jokių žinių. Toliaus jis sako, kad greičiausiai daugbalsinis giedojimas prasidėjo pas krikščionis nuo šiaurinių tautų įsiveržimo į Europos pietus. Pas šiaurės žmones, gyvenusius Anglijoj, Škotijoj, Skandinavijoj nuo senų-seniausių laikų prasidėjo dainavimas keliais balsais visai omiškai (instinktyviškai), galbut, žinoma, tik iš tercijų ar sekstų, kurios vėliaus ir gulė daugbalsinės muzikos pamatan. Apie tai tvirtina H. Riemann'as, (Geschichte der Musiktheorie, Leipzig, 1898). Tokiu budu reikia pasakyti, kad daugbalsinis giedojimas savo keliu gimė pirmučiausiai pas nekurias tautas tiesiog žmonėse ir tik daug vėliau jau tą giedojimą pradėjo įvilkdinėti į teoretiškąjį apsiaustą.

Taigi, ką Riemann'as tvirtina apie šiaurės gyventojus, kad jie omiškai dainuodavo keliais balsais, tą męs matome ir dabar pas mus Lietuvoje, kur žmonės dainuoja keliais balsais ir linkę prie to, kad butinai dainuoti su užtara, ir gražiai sutaria. Dabar jau, pas virš minėtas tautas liaudyje, to dainavimo ne daug beužsiliko, bet męs galime dar pasidžiaugti, pas mus dar dainuojama ir dabar ir liauniai ir su užtara. Musų viengenčiai latviai ir dainuoja su užtara, mažiau gi įgauniai (estai) ir suomiai (finai).

Lietuviškos dainos, dainuojamos su užtara, lengvai pritaikomos prie temperuoto balsų suderinimo, bet liaunosios ne visuomet gerai pritinka. (Muzikos teorijoje vartojamas temperuotas balsų suderinimas; gamtiškasis ir Pytagoro balsų suderinimas nevartojama). Kaip klausai dainuojant "senobinę" dainą ir bandai ją skambinti pianu, tai tulose vietose jauti skirtumą, — nepritinka ji piano temperuotiems balsams. Matyt, kad liaunųjų dainų pamate guli gamtiškoji muzikališkoji palaipa — gama. Taigi užrašinėjimas musų dainų, kad ir gana tobulais šių dienų muzikos ženklais, nelengvai duodasi: pasitaiko dainoje vietos, kurių ir dabartinė notacija neįstengia tikrai užžymėti bei užrašyti.

Tankiai vėl, suvaržant liaunąją dainą ritmo įstatais, josios budas iškreipiama. Žmonių melodijos taikosi jug ir prie tų žmonių kalbos, o kad lietuviški balsai yra ilgi ir trumpi, tai ir melodija įvairiuoja. Taigi vėl pasitaiko, kad melodiją padalinus į tarpus, kaip tas abelnai muzikoje daroma, tankiai įsibruka svetima tai melodijai priegaida.

Mano nuomone, užrašinėjant dainų melodijas, geriausiai gaidas padalinus tose vietose, kur puseilė baigiasi. Padėkim: "Aš ėjau keleliu" — ir atidalinti nuo antrojo posmo — "Sausu, gražu takeliu". Taigi toks padalinimas gal bus daugiau atsakančiu, tautišku ritmo padalinimu ir gal mažiau padaris mums užrašytoj dainoj keblumų, kadangi padalinimai pagal vyngių nužiurą tankiai ilgosioms balsėms palieka tarpuose silpnesnes dalis. Kalbu čia apie dainas, kurių ritmas neaiškus. Kurios turi aiškų ritmą — su tomis reikia elgtis kaip paprastai muzikoje elgiamasi.

Daug lietuviškų dainų, be abejonės, paeinančių iš žilos senovės, gula chiniečių muzikališkojon palaipon bei gamon iš penkių balsų. Penkių balsų palaipa paprastai vadinama chiniečių palaipa, bet tokią palaipą vartojo keltai, kaip apie tai rašo tas pats Fleischer'is. Toji iš penkių balsų palaipa buvo tai palaipa bei gama, be kvartos ir septimos, t. y. be ketvirto ir septinto balsų. (Dabartinė palaipa susideda iš septynių balsų: do, re, my, fa, sol, la, ti, kurie įvairiuoja visokiais budais: eidami augštyn ir žemyn po pusę balso arba vėl atsikartodami tuomi vardu by vienas jų aštuntame balse į viršų ar į apačią beskaitant). Keltai turėjo instrumentus, kurie vienu kartu galėjo duoti kelis balsus, kaip antai "rota" ar "krota". Pas mus, lietuvius, yra instrumentas "kanklės", kuris irgi vienu kartu duoda sutaikytus kelis balsus. Šitokie instrumentai galėjo buti kaip keltų, taip ir musų prabočių mokytojais dainos su užtara. Tuomet musų bočiai jau žiloj senovėje galėjo mokėti dainuoti sutartinai, nes "kanklės" instrumentas, be abejonės, yra labai senas ir savotiškas. (Rygoje sudėti muzėjuje instrumentai, be abejonės, gal tai musų tautos instrumentai ir gal tokie radiniai bus gražia medžiaga tautiškos muzikos tyrinėtojams).

Penkių balsų muzikališką palaipą paprastai vadina "chiniečių gama". Tokią palaipą galima pavadinti žilos senovės palaipa bei gama "kvartinės epokos" kaipo muzikališkojo istoriško fazio, per kurią perėjo visų seniausiųjų tautų muzika. Taigi lietuviškų dainų giminystė su tąja muzikališkąja iš penkių balsų palaipa parodo mums musų dainų senumą.

Penkiabalsinėn muzikališkojon palaipon įgula musų kitos dainos 0,9. Pavyzdin: "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka" (dainuota Švenčionių pav., Vilniaus gub., Palušės parakvijoj, kaime Untagavėj, — mano motinėlės gimtinėje. Ją mano motušė ir dainuoja, kuri pilnai įgula penkiabalsinėn palaipon.

(Suvalkų gubernijoj p. J. Neimonto užrašytos dainos, kurias jis man įteikė, yra teipgi indomios ir labai savotiškos — rinktos apie Udriją, bet musų dainos savo muzikališkąją spalvą beveik visur vienodą išlaikiusios yra ir vienodai visos yra gražios).

Lietuviškos liaunosios dainos nesulyginamai indomesnės už dainas su užtara ir sutartines. Tas aišku. Liaunosios dainos buvo dainuojamos teip kaip jaučiama, vienu balsu ar gal pritariant kanklėms ar kitam kokiam instrumentui, taigi dėlto ir stengtasi visur gražumą melodijoje išlieti. Sutartinėje ar su užtara dainoje dalyvavo kiti žmonių balsai suteikdami pastarąjai harmoniją, taigi pati melodija savo vyngių gražume turėjo daug ko nustoti.

Kad užlaikyti musų dainas ilgesniam ir geresniam ištyrimui, reiktų jas užrašyti nuo žmonių su fonografo pagelba, kad tokiu budu dar ateityje musų muzikai galėtų savąją nuomonę apie jas ištarti.

Musų dainos giminiuojasi su latvių dainomis. Aš Trakų paviete, Onyškio parakvijoj užrašiau dainą. "Oi tu jieva", kuri labai identiška su latvių daina "Taci, taci kumelini". Arba musų laivinė daina (yra p. Storastos rinkinyje, pilnai beveik sutinka su latvių daina "Put vejini".

Musų dainos iš dalies panašios į suomių dainas. Su suomiais muzikais teko kalbėti apie jų tautiškąją dainą ir patirti jų dainų ypatybės. Taigi visuomet budavo dainos kurios ar savo konstrukcija ar sukuriais buvo panašios į musų dainas.

Rusų kompozitorius M. Glinka, rašydamas operą "Ruslan i Ludmila" panaudojo suomių melodiją, suomio arijai minėtoj operoj. Pirmu kartu tą operą girdėjau tik ką atvažiavęs Peterburgan ir toji arija labai malonų įspudį padarė į mane, kadangi aš čia išgirdau "musišką" melodiją. Taip; aš, žinojau tokio motyvo lietuvišką dainelę, "Jojau dieną, jojau naktį", kurią dar mažas buvau išmokęs nuo senės Gaidienės, Labanore. Žinoma, kompozitorių Glinką nužiurėjau prisigriebusiu prie lietuviškų dainelių. Vėliaus Glinkos užrašuose radau, kad jis tą melodiją užrašė nuo suomio, kuris jį vėžino Immatros link pasižiurėti ir bevėžindamas niuniavo, o Glinka tą dainelę užsirašė ir suomio ariją padarė "Umčalaś goda polovina", minėtoj operoj, kuriąją šiądien operoj visi gėrisi.

Taigi visų seniausių tautų muzika yra perėjusi "kvartinės epokos" palaipą, bet kiekviena tauta savo dainai ar muzikai, kaip ir abelnai, dailei suteikė skirtingas ypatybes.

Identiškos gali buti melodijos net kaimyniškų tautų ne tik besigiminiuojančių, bet gerai joms prisiklausius galima bus patėmyti jų skirtumas, jų ypatybė. Nuo rusų dainų musų dainos labai yra atsitolinę. Rusų dainose galima pastebėti intekmę gulinčių melodijų, rytų bažnyčios gamose, nes jie senesni krikščionys, o su krikščionybe buvo jug įvestas ir naujas giedojimas; bažnyčiose buvo ir dabar yra giedama pačių maldininkų, be vargonų, tas ve turėjo didesnę intekmę į klausančius, negu vargonai.

Turėdami tokį gausų turtą muzikos srityje, kaip musų daina, turime ją palaikyti. Tegul muzikai renka, užrašinėja dainas nuo žmonių ir apvelka tas melodijas harmonijos rubu, apdabina jas savo vaidentuvės gintarais ir įvairiais žemčiugais, o visuomenė tegul jas maloniai priima ir dainuoja kaip kas gali, — pavieniui ir bureliais, ir visa minia. Ar nesmagu butų: kad lietuvis-augštaitis, žemaitis ar prusas susiėję užtrauktų sutartinę? Ir tas mus, be abejonės, dar labiaus suartintų ir greičiau męs vienas kitą suprastume.

Musų prabočių matomai mėgta bendrovė ir bendras sugyvenimas; sugyvenimo jausmas turėjo buti didelis ir gilus pas juos, nes jis visai omiškai išsiliejo dainavime, dainavime keliais balsais. Dainavo musų bočiai įvairiais balsais, bet buvo graži ir pilna tų dainų harmonija, taigi męs, sekdami juosius, dainuokime, nors ir įvairiais balsais, bet be dissonansų, sanlydžiai. Dainuokime didelę, ištisą musų vienos šeimynos dainą; tegul balsai savais vyngiais vingiuoja, bet tokiame atokume, kuris vienok savais individuališkais vyngiais padarytų vieną puikią, pilną, įvairiuotą harmoniją, kuria ne tik męs patys gerėtumės, bet ir tie, kurie ištolo tą harmoniją išgirstų.

MUSŲ SENOVĖS INSTRUMENTAI.

Pas mus, Lietuvoje, rasi buvo ir daugiau instrumentų, gal dar kai-kur ir dabar yra koks nors, senesnio pavidalo, bet aš tik šitokios rųšies pasteėbėjau. Skudučius, vamzdį želeika-sopelką, ragelį, trimitą, kulinę ir kankles. Taigi tuos visus augščiau paminėtus intsrumentus galima priskirti prie senesnio pavidalo instrumentų.

Skudučiai. Skudučiai, tai greičiausiai moterų instrumentai, nes, kiek teko patirti, moters visuomet skudučiuodavo. Gal tai dėlto, kad medžiagą gauti tam instrumentui buvo kolengviausiai, nors padirbti, t. y. suderinti, reikia jau nemažo sugiebumo. Dar ir šiądien skudučiuojama, bet jau labai mažai. Skuodučiuoja dar Ežerėnų pav., Obelių par., Pakriaunių kaime.

Skudučius daroma iš builio. Builio tutis kulneliuose uždaryta, taigi builį nupiaunama teip, kad tuties tik vienas galas atdaras. Tutis buna įvairaus ilgumo. Skudučiuodavo vienu kartu kelios moterys — dvi, trys, keturios, ir kiekviena turėdavo prie lupų dar po vieną, dvi ar tris builio tutis, t. y. skudučius. Skudučius, kad ir iš builio, vienok laikydavo paguodoje, nes juos suderinti buvo sunku ir reikėjo turėt gerą girslę ir tam tikrus sugiebumus, nes melodija buvo iš kelių balsų, tai tučių galus drožiant, tai trumpinant tutį, kad išgauti augštesnį balsą, arba truputį perdrožus, grieždavo vidų prie galo kad vėl nors truputį pažeminus balsą. Be pagadinimų ir gi neapsieita. Ilgesnė ir storesnė tutis duoda žemesnį, bei storesnį balsą, trumpesnė ir plonesnė, duoda augštesnį ir

(Pabaiga bus).

IŠ VISUR.

|| Vienas iš turtingiausių New Yorko bankierių, žydas Jacob H. Schiff, iškeliavo į Azijatišką Turkiją, į provinciją Mesopotamiją. Mat turtingi žydai nori ten uždėti savistovę žydų viešpatystę, tik po Turkijos globa. Apie Palestiną jie jau ne mano. Turkijos parlamento perdėtinis Ahmet Beza Bey užtikrina, kad žydai gali uždėti autonomišką kolioniją. Tam tikslui vien iš užrašo Paryžiaus bankierio Hirscho žydų kolionizacijos komitetas turi 45 milijonus doliarių. Perkėlimui naujon kolionijon maskoliškų žydų komitetas skiria 6 milijonus doliarių.

|| Gyvenantis Antwerpinę, Belgijoj, Van der Broucke, pagavo jo namų lizde perinčią kiaušinius krekždę ir paženklinęs ją, įdavė greitųjų karvelių augintojui, kuris vežė 250 karvelių į Campiegne, 235 kyliometrai nuo Antwerpeno. Ten balandžiai ir kregždė likosi paleisti. Balandžiai ilgai lakiojo į ratą, kol tikrą kelią surado, kregždė, paleista, tuojaus leidosi tikru keliu į šiaurius ir į savo lizdą atlėkė į vieną valandą ir 7 minutas; balandžiai atlėkė trįs valandas vėliau. Taigi kregždė lėkė su greitumu 207 kyl. į valandą laiko, o balandžiai su greitumu tik 57 kyl., taigi su vidutiniu greitumu paprasto gelžkelio traukinio.

|| Paryžiuj sutreikavo dirbanti prie budavonių darbininkai. 20 d. gegužio buvo jau smarkus susirėmimas streikierių su policija, kuriame penki policistai tapo sužeisti. Atkakę policijai pagelbon kirasierei vienok išvaikė darbininkus, suareštavo tulą jų skaitlių. Paryžiaus barzdaskučiai teipgi nutarė streikuoti.

|| Salų Filipinų teisdarių rumas užgyrė rezoliuciją, kurioje reikalaujama Filipinų salų savistovystės; kad amerikonai nuo tų salų pasitrauktų. Tuom tarpu Amerikos politikieriai giriasi, kad jie didelę geradėjystę daro laikydami savo junge filipiniečius. Nedėkingi mat filipiniečiai Washingtono politikieriams.

|| Ryme, Švento Petro bažnyčioj, atsibuvo 20 d. gegužio ceremonijos pripažinimo šventais: vokiečio Klemento Hofbauero ir išpanijono kunigo Juozo Oriol'o. Šįmet, kaip žinome, šventa pripažinta ir Orleano Mergelė — Joanna d'Arc.

|| Prusuose, meste Ratibore, darbininkas Pranciškus Papradny turėjo numylėtinę siuvėją, su kuria gyveno, bet ją pametė ir norėjo apsivesti su kita. Kadangi apleistoji vėl meldė savo suvadžiotojo, kad jos ne apleistų, tai Papradny, drauge su savo broliu išviliojo merginą į girią, ten pririšo ją prie medžio, drabužius aprišo apie galvą, apliejo kerosinu ir uždegė. Užtai teismas abudu žvėrių vyru pasmerkė mirtim.

|| Belgijos parlamente, socijalistų partijos atstovas Vandervelde apreiškė, jog jis sužinojo, kad karalius Leopoldas pardavė jam kitų valdonų dovanotus dailės daikčius Amerikos gyvulių skerdyklų savininkams ir gautus 2 milijonu doliarių padėjo bankon naudai savo be šliubo gimusio sunaus.

|| Caras atleido kaltes nusidėjusiems laike karo su Japonija savo tarnams — jenerolui Stoesseliui, kuriam pavesta buvo ginti Porth Arthurą ir admirolui Nebogatovui, kuris turėjo sumušti japonišką laivyną, bet mušyje, savo netekęs, pasidavė japoniečiams. Stoesselį ir Nebogatovą paleido iš Petro ir Povilo tvirtovės. Drauge su jais paliuosavo kapitoną Baranovą ir pulkininką Tilitovą.

|| Netoli Gori, Užkaukazyj, pulkas ginkluotų plėšikų užpuolė dvarą kunigaikščio Dishamakovo, užmušė kunigaikštį, jo pačią, motiną, dukterį ir vieną tarną.

|| Mieste Mexico, kariškasis teismas pasmerkė kalėjiman pusantriems metams amerikoną Edwardą P. Erney už įžeidimą vieno kareivio prezidento Diazo sargybos.

|| Portugalijoj, Lissabonos priemiestyj, bažnyčioj laike mišių nugriuvo pilna žmonių galerija. Septynios ypatos likosi užmuštos, o šimtas tapo sunkiai sužeistų.

|| Ant salos Hayti, San Domingo respublikoj vėl prasidėjo revoliucija; ją pakėlė prieš dabartinio prezidento valdžią jenerolas Quirito Felice. Jis su savo pasekėjais užėmė jau miestus Guaybin ir Dajabon. Aplinkinėse Monte Christi buvo smarkus mušis revoliucijonierių su rando kariumene.

|| Prie Cap Horn, pietinėj Amerikoj, laike smarkios vėtros vilnys pagriebė nuo Holandiško laivo Nederland, jo kapitoną, keturis jurininkus ir vieną vaiką. Visi jie prigėrė.

|| Vokiškose valdybose pietinės Afrikos rado naujus aukso laukus. Laukai tie yra Gibeon apskrityj, Damara žemėj.

|| Laikraščiai praneša, jog Rumunija pristojo prie vidurinės Europos viešpatysčių ryšio, kad tokiu budu apsisaugoti nuo Maskolijos užpuolimo.

|| Berlyne pasimirė vienas iš garsiausių vokiškų mokslinčių, Berlyno universiteto fizijologijos profesorius Engelman, išgyvenęs 66 metus.

|| 18 d. gegužio, prietaisos Heidelbergo (Vokietijoj) tėmyklos paženklino smarkius žemės drebėjimus, kurie turėjo atsitikti 5500 mylių nuo tėmyklos.

|| Vokietijoj pavasario šalnos labai užkenkė laukams, todėl šimet laukia blogo javų uderėjimo.

VIETINĖS ŽINIOS.

— P. J. Ilgaudas yra išrinktu "Ausros" draugijos pirmininku. Antrašas jo: 3252 So. Halsted st.

— Pereitą sanvaitę gyventojų sveikata buvo geresnė negu užpereitą: mirčių skaitlius ant 10% buvo mažesnis. Pereitą sanvaitę pasimirė išviso 563 ypatos: 340 vyriškių ir 223 moterys; 544 baltparviai ir 19 parvuotų. Vaikų iki 5 metų amžiaus pasimirė 163, senelių virš 60 metų 118. Daugiausiai mirčių buvo nuo džiovos, nes 153, nuo plaučių uždegimo 94, nuo širdies ligų 48, nuo inkstų uždegimo 47.

— Pereitos nedėlios naktį, terp Lincoln Park Boulevard ir Chicago ave. ant namų stogų aplinkinių namų gyventojai parengė medžionę ant negro, kuris, matyt, norėjo į kokius namus įsikraustyti. Nors negras turėjo revolverį, ir žadėjo peršaui kiekvieną drąsuolį, kurs išdrys prisiartinti, visgi pasisekė jį suimti.

— Pereitą nedėlios dieną prieš Zengarelli teatrą, ant kartės Taylor ir Halsted str. užgimė smarkios muštynės, ir Parkinson ir jo draugas Monahan tapo sunkiai sumušti. Mat laike perstatymo koksai Mesch apreiškė, kad jam rodosi, buk Parkinson įkišo jam ranką į kišenių. Teatre gi buvo daugumas karšto kraujo italijonų, kurie ir pradėjo mušti nužiurėtą ir jo draugą Monahaną. Tuodu pasislėpė ant galo į Karnes aptieką, bet italijonai ir ją pradėjo bombordduoti. Tik pašauktas aptiekoriaus patrolės vežimas, atkakęs su daugybe policijantų, mušimams galą padarė.

— Pereitos nedėlios dieną, nuo perdaug suėjusių žmonių sunkumo, truko ašis karo ant Evanston ave. ir karas pasviro, o žmones vieni ant kitų suvirto. Penkios ypatos tapo gana sunkiai apkultos; apie šimtas ypatų buvo kare; ypač moterys, persigandusios klykė, kaip galėdamos.

— Policistams Rawson stacijos pasisekė suimti du nuo seniai ieškomu jaunu vagiliu, 21 m. Joną Pajak (gyveno pn. 600 Holt ave.) ir 20 m. Stanislovą Ryčinskį (gyveno pn. 699 Noble str.). Abudu prisipažino, kad įsilaužė į Rabinovičo pardavinę pn. 950 Milwaukee ave., iš kur, apart 40 dol. pinigų, pagriebė už 600 dol. moteriškų skrybėlių. Policija mano, kad šitų vaikinų ir daugiau vagystų papildyta.

Mažuose Chicagos miesto daržuose pereitą žiemą ištisai privatinių žmonių buvo apmokami asmenis vaikams pasakas pasakoti pasakojimo valandomis. Šitie pasakoriai lygšiol dar tebėra užlaikomi: Pirmadieniais 3:30 po pietų žydų skaitymo įstaigos ruime XVI, prie Taylor ir Lytle gatvių. Antradieniais 1711 N. Clark gat. Skaitymo kambarys XII. Trečiadieniais 231 N. Clark gat. skaitymo kambary III. Ketvirtadieniais ant kertės Harrison ir Morgan gatvių, kambary V. Penktadieniais Burr mokykloj, prie Wabansia ir N. Ashland ave.

Redakcijos atsakymai.

Jonui Lenkaičiui, Montreal. Aprašymas gal tiktų papasakoti nešvarioj karčiamoj. (iš švaresnės pasakotoją laukan išmestų), bet ne laikraštyj; laikraščiai teip šlykščių žodžių ir išsitarimų negali vartoti, o apart jų nieko daugiau Tamistos rašte nėra. Netilps. Tamista gazdini, kad jeigu tie pliauškimai, kokių doras žmogus netik ne rašys, nes už tai net krasa gali rašėją nubausti, bet ir ne kalbės, tai Tamista ne busi "Lietuvos" skaitytojas, ir kitus atkalbinėsi. Blogai but, jeigu jeib gazdinimas galėtų laikraščius iš doros kelio išstumti ir priverstų juos šlykčius, asabiškus aprašinėjimus susipykusių ypatų talpinti. Ne laužanti dorą gazdintojai laikraščius palaiko, bet dori skaitytojai, kurie ne mėšlo laikraštyj ieško, bet ko nors geresnio. Doras skaitytojas laikraštyj ieško naudingų žinių ir pamokinimų, bet ne mėšlo. Tamistos raštą pasilaikome, nes jis gal but reikalingu.

Fr. Karauckui. Raštų, kurinose rašanti savę giria ir siulosi, kad rinktų, laikraščiai negali talpinti, nes laikraščiai juk už viską, kas juose telpa turi atsakyti. Jie atsako ir už pažadėjimus, jeigu žadantis jų išpildyti negalėtų. Besisiulijimus kandidatų laikraščiai talpina tik kaipo apmokamus apgarsinimus ir už tokius atsakymo ne ima.

Jonui Vingrui. Tamistos rašteli geriausiai butų siųsti tai ypatai, kuri paaiškinimo reikalavo. Jeigu Tamista nori, kad ji kreiptusi teisman, tai galės kreiptiesi ir besiremdama Tamistos raštu. Laikraščiams ypatų reikalai ne tinka. Laikraščiui pakanka to kas buvo, toliau gali tilpti tik tas, kas teisme bus.

P. Kairimui. Tamista pats pripažįsti, kad lošė ne geriausiai. Jeigu teip, tai kam atsakinėti kritikui, kuris tik aštresniais žodžiais tą patį pasakė? Kritikuojantis turi, sulyg savo manymo teisybę savo kritikoj sakyti, nors ta teisybė ir ne visiems patiktų. Kritiko pareiga sakyti kaip mano apie kokį nors darbą, bet nesistengti visiems įtikti. Dar negimė tokis žmogus, kuris visiems įtiktų. Už tokius mažmožius ne verta ginčus varinėti; jų pas mus ir teip jau per daug buna, ypač tuščių.

Socijalistui Katalikui. Su pamokslais visur tas pats. Jeigu apie kiekvieną kunigų peikimą ar tai partijų, ar atskirų veikėjų rašyti ilgus aprašymus, atsieitų tokiais vien raštais laikraštį pripildyti.

Advokatas D. J. Sullivan.

Advokatas D. J. Sullivan iš East St. Louis, Ill. yra pastatytas vienu iš demokratiškų kandidatų, ant "Circuit Judge", kurių rinkimai bus panedėlyj, 7 d. birželio 1909 m. Jis yra čionai žinomas kaipo geras advokatas ir žmogus su daugiau negu paprastais atsižymėjimais. Jis įgijo sau didelę garbę dar bebudamas nariu "St. Clair Bar" ir buvo vienas iš geriausių veikėjų svarbiausiose bylose paviete St. Clair.

Ponas Sullivan yra gimęs ir užaugęs ant farmos, paviete Green, Illinois valstijoj; mokinosi Corrolton'o Ill. mokyklose, kame ir pabaigė augštesnę mokyklą. Potam perlėkęs nekurį laiką mokytoju, nors sunkiai ir vargingai bebudamas, jis visgi pabaigė universitetą Michigane ir likosi prileistas prie teismų. Jis išbuvo dvi tarnystes Valstijos Užtarėjo savo gimtiniame paviete ir atlikdamas savo uždavinius atsakančiausiai dideliai pragarsėjo. Jis turi 44 metus amžiaus; darbavosi savo profesijoj 20 metų, turi puikų supratimą apie įstatus, be to turėdamas puikų moksląą yra atsakančiausiu užimti teisėjo vietą. Jis yra visiškai bešališku, nepaperkamu ir jei liksis išrinktu, be abejonės, prisilaikis teisybės ir teis kiekvieną sąžiniškai, nežiurint į jų tikėjimiškas ar politiškas pažvalgas.

Advokatas D. J. Sullivan užsipelno buti pasodintu ant teisėjo **suolo šio** distrikto. Jo karakterius ir gabumas pritaiko jį prie tokios vietos ir kiekvienas balsuotojas turi daboti, kad jis paliktų išrinktas 7 dieną birželio.

APGARSINIMAI.

NERVIŠKAS ŽMOGUS.

Naujoji gyvenimo mada sutvėrė nerviską žmogų. Jis negali pabuti ilgesnį laiką vienoje vietoje, negali rupintis savo reikalais kaip reikia, negali valgyti ar miegoti, jis neapkenčia draugijos ir pasilinksminimų. Jo nervai yra suvarginti ir reikalauja naujo maisto. Prasčiausias ir geriausias budas maitinti nervams yra priverčiant varškinimo taislą priimti ir sugromuliuoti pakaktinai maitingo maisto. Duok ligoniui Trinerio Amerikoniška Eliksyrą Karčioje Vyno sykis į sykį tulą laiką sužadinimui valgumo. Kaip veik tas bus padaryta, varškinimo organai tuojaus pradės savo darbą, naujas kraujas pasidaris iš supanašintojo maisto ir šitas naujas kraujas paskleis maistą po visą kuną. Nervai vėl sustiprės. Vartok šitą vaistą visokiose nerviškumo formose ir viduriams sugedus. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Geresni Laikai.

Bedarbė, kuri traukėsi nuo rudens 1907 metų iki šiolei, matomai baigiasi, ir, kaip girdėti visur fabrikai samdo daugiau darbininkų. Pittsburge, kaip angliški laikraščiai praneša, trumpu laiku vienas fabrikas duos darbą 35000 darbininkų. Pullmane, Ill., kaip girdėti, irgi trumpu laiku daugiau darbininkų gaus darbą, ir dirbtuvės bus teip padidintos, kad pasibaigus didinimui dirbtuvių, 7000 darbininkų daugiau turės tenai darbą negu, kad pirmiau geriausiuose laikuose. Matomai kompanijos laukė naujos tarifos, ir tarifai perėjus visi reikalai įeis į paprastas gerovės vėžes.

Kad geresni laikai sugrįžta, matome ir iš to, jog pereitą mėnesį per musų banką liko pasiųsta pinigų į seną krajų penkiolika tukstančių su viršum dolerių daugiau, negu tame pačiame mėnesyj pereitą metą. Tas pats yra ir su šipkortėms. Pereitą metą šipkortės buvo perkamos tik važiuoti į seną krajų, dabartės kas dieną turime po kelias dešimtis šipkorčių siunčiamų giminėms atvažiuoti į Ameriką. Tas parodo, kad visur darbai geriau eina, ir kad žmonės, kurie turi gimines senąme krajuje nebijo, kad jie čia atvažiuotų.

Laivų kompanijos, matydamos, kad išeiviai didesniais buriais važiuoja į Ameriką, pakėlė laivakorčių kainą. North German Lloyd kompanija, kurios laivai plaukia iš Bremeno į New Yorką liepė mokėti už tą pat vandenį net $47.00. Už tai dabar žmonės perka šipkortes daugiausiai ant Holland American ir Red Star linijų, kurios ima per vandenį tik $44.50, o kurių laivai perplaukia mares su 8 iki 10 dienų. Laivai tų linijų yra geresni ir maistas yra labai geras. Holland American linijos laivai plaukia iš Rotterdamo stačiai į New Yorką, o Red Star linijos laivai plaukia iš Antwerpo stačiai į New Yorką.

Mes parduodame laivakortes ant sekančių linijų:

1. Holland-American,
2. Russian-American,
3. North German Lloyd Baltimore,
5. North German Lloyd New York, reguliariška,
4. North German Lloyd New York, expresinė.
6. Hamburg-American,
7. Red Star Antwerpo linija,
8. Canadian Pacific R. R. Montreal linija,
9. Cunard New York linija,
10. Cunard Bostono linija,
11. Dominion Montreal linija,
12. White Star New Yorko linija,
13. American New Yorko linija, ir
14. American Philadelphios linija.

Linijos: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ir 8 paima pasažierius nuo Europos sausžemio portų, kaip štai: iš Liepojaus, Rotterdamo, Bremenos, Hamburgo, Antwerpo ir tt., ir atveža stačiai į Amerikos portus, o linijos: 9, 10, 11, 12, 13 ir 14 paima pasažierius iš Europinių sausžemio portų ant mažesnių laivų į Anglija, o Anglijoje persodina ant didžiųjų laivų ir atveža Amerikon.

Cunard linija turi laivus Lusitania ir Mauretania, kurie perplaukia mares nuo Anglijos iki Amerikos su 4 dienomis ir 20 valandų. White Star linija turi laivus, kurie perplaukia mares su 5 iki 8 dienų. Yra tai greitesni ir geresni laivai negu kokios nors kitos linijos ant svieto. Bet išeiviams ant tų linijų nėra labai paranku važiuoti, nes pasažieriai turi važiuoti pirma į Angliją, o iš tenai tik tų pulkiausių laivų važiuojama į Ameriką. Todėl, daugiausiai pasažierių iš Europos važiuoja ant laivų, kurie plaukia stačiai iš Europos sausžemio portų Amerikon.

Kas turi gimines sename krajuje ir nori jiems pasiųsti šipkortę, tegul kreipiasi pas mus, parašydams iš kokios vietos ir į kokią vietą šipkortė turi buti apmokėta, o mes pasiųsime kainas šipkorčių visai kelionei, su Prusų geležkeliu, vandeniu, ir Amerikos geležkeliu, ant visų virš paminėtų linijų, su nurodymu kokios linijos laivai iš kokio porto išplaukia ir į kokį portą plaukia, ir kiek dienų plaukia per mares. Kiekvienas gavęs nuo musų surašą kainų ant visų linijų, su visais paaiškinimais, gali lengvai pasiskirti sau tokią liniją, kuri jam rodosi pigiausia ir geriausia.

Rašydamas į musų banką su kokiu nors reikalu, padėkite visada savo pilną vardą ir pravardę, ir savo tikrą adresą, kad galetume duoti greitą atsakymą. Mes paprastai duodame atsakymą ta pačia diena, kada gauname laišką.

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

PROTESTAS.

Mes, Westviliečiai, aukavę kankiniams iš širdies, žadėjome aukavusių vardus pagarsinti, bet prisiutėjas tų aukų, F. A. apsidulinęs raugalu teip suambrino musų visų aukavusių vardus, kad mes pamatę laikrašty net patys nusistebėjome. Šituomi atsišaukimu norime kitiems parodyti, kad teip nėra gerai daryti.

Juozas Stučius.

ANTRAS DIDELIS PIKNIKAS!

Chicago. Draugystė Sunų Lietuvos Vakaruose, parengė antrą pikniką, nedėlioje, 30 d. šio mėn. Bergman'o darže, Riverside, Ill. Piknikas prasidės 9 val. ryto ir trauksis iki vėlam laikui. Įženga į daržą 25c. porai. Ant šio puikaus pikniko užprašome visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti kuoskaitlingiausiai, kur galėsime labai puikiai laiką praleisti, nes panedėlyje pripuola Amerikoniška, valnikų šventė. Teipogi bus kopuikiausia muzika ir galėsime linksmai pasišokti. Su guodone,

Dr-tė Sunų Lietuvos Vakaruose.

PIKNIKAS!

Šv. Izidoriaus Artojo Dr-stė So. Chicago, Ill. turės savo metinį pikniką 13 d. birželio šių metų Lake Side Grove darže prie 96-tos ir Ewing ave. Piknikas prasidės 9-tą val. ryto. Visus kviečia atsilankyti ir gražiai pasilinksminti prie įvairių žaismių. Komitetas.

Kuomet tau biznis prastai eina.

Tuomet pagelbės nuolatinis ir geras apgarsinimas, kad vėl biznis pasigerįs. Kuomet biznis sekasi, tai garsinimas palaikys tavo biznį.

Šiądien gyvename visai kitokiame amžiuje, šiądien *tu* turi ieškoti pirkėjo, o *ne* pirkėjas tavęs. Ir jeigu tu užsimanysi ženti biznį tiktai remdamosi ant savo gero vardo — tuojau nusibaukrutysi; tu *turi* garsinti ir savo vardą ir savo biznį. Biznį daro šiądien tiktai tas, kuris nuolat garsina. Todėl garsink ir vėl garsink.

Bet garsinti reikia mokėti, reikia žinoti *kur* garsinti, kad garsinimas atgabentų pageidaujamus vaisius. Garsinimas "Lietuvoj" *visada* atneša vaisių, nes "Lietuvą" skaito daugiausiai žmonių, negu visus kitus Amerikos lietuviškus laikraščius kartu. "Lietuva" tai geriausias laikraštis apgarsinimams.

Bet jeigu tu nenori garsinti laikraštyje tai garsink savo biznį plakatais, kortelėmis, etc., o tuos visus darbus atlieka geriausiai "Lietuvos" spaustuvė. Ji padirba apgarsinimus, kurie pagriebia žmogaus atidžią ir pertikrįs žmogų, kad tik pas tave geriausiai pirkti. Todėl duok viską dirbti pas mus, o tuomet tavo biznis umai pasigerys.

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

NAUJIENA!

Chicago. Liuosybės Dr-stė parengė savo pikniką viename iš puikiausių daržų, nematytų dar lygšiol lietuviams. Tasai daržas yra Leafy Grove prie tramvajų linijos važiuojant į Jolietą. Daržas yra labai gražus ir pigu į jį nuvažiuoti, nes tik 10 centų. Piknikas bus 6 d. birželio mėn. šių metų; parsidės 9 val. ryto; įėjimas 25c. porai. Važiuojant reika imti Archer Limit karus iki Joliet karų, o tie nuveža iki pačiam daržui. Visus lietuvius ir lietuvaites kviečia skaitlingai atsilankyti. Komitetas.

DIDELIS METINIS PIKNIKAS.

Chicago. Draugystė Šv. Franciškaus Seraf., parengė nedėlioje, birželio (June) 6 dieną 1909 m. pikniką Schutz darže, Riverside, Ill. Piknikas prasidės 9 val. iš ryto. Pirmos kliasos muzikantai grajis puikiausius lietuviškus šokius, kokių dar nebuvote girdėję ir šokę. Teigi bus visoki pasilinksminimai, kurie pikniku pritinka, už tai meldžiame visus atsilankyti į musų viršminėtą pikniką, o mes iš savo pusės stengsimės atsilankiusius svečius meiliai priimti. Inėjimas į daržą 25 centai porai. Pasarga: Imkit 12 arba 22 gatvės karus ir La Grange karus, o tie daveš iki daržui.

Dr-stė Šv. Franciškaus Ser.

10-tas DIDELIS PIKNIKAS.

Chicago. Draugystė Šv. Antano iš Padv., parengė nedėlioj, birželio (June) 6 d., 1909 m. pikniką Bergman'o darže, Riverside, Ill. Piknikas prasidės 9 val. iš ryto ir trauksis iki vėlam laikui. Įženga 25c. porai. Šiuomi užkviečiame visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant šio iškilmingo Lietuviško pikniko, nes tai bus gražus pasilinksminimas po ilgos žiemos, kur išvažiavę ant šviežio oro tarp žydinčių kvietkų galėsim linksmai valandą praleisti, teipgi prie gerų lietuviškų unijos muzikantų geral pasišokti. Teipogi bus visokių pasilinksminimų. Galima važiuoti visoms gatvėms iki 40 Ave., o paspui La Grange karai daveža iki daržui, kuris yra puikiausias Riverside daržas. Visus svečius stengsimės kogeriausiai patenkinti. Komitetas.

PIRMAS GEGUŽINIS PIKNIKAS.

Chicago. Dr-stė "Vienybė" parengė pirmą gegužinį pikniką nedėlioje 30 d. šio mėn. Martino Pecko darže, Chicago Lines, Ill. Piknikas prasidės 9 val. ryto; įėjimas 25c. porai. Puiki vieta, gražus pasilinksminimas. Važiuoti reikia 22 gat. karais iki Lines karų, o paskui Lines karais iki daržui. Kviečia visus kuoskaitlingiausiai atsilankyti. Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Vinco Budrevičiaus, Suvalkų gub., Marijampolės pav., Šunskų gm., Puskepurių kaimo, 17 metų kaip Amerikoje, girdėjau gyvenant Pittsburge, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Budrevičius,
405 S. Paca st., Baltimore, Md.

Kadangi mane mano pati pametė, tai man reikalinga prie namų gaspadinė. Turi buti protinga, pažinti pati save, nusimanyti ką reikia veikti su pinigais ir pasitenkinti linksmu ir ramiu gyvenimu. Kuriai šita proga patiks, meldžiu atsiliepti adresu:

Vincas Karalius,
1303 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Pranciškaus Monkaus, Kauno gub., Radviliškės miesto, 20 metų kaip Amerikoje, 10 metų kaip nieko nežinau apie jį. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kaz. Monkus,
45 W 23 Pl., Chicago, Ill.

Pajieškau apsivedimui merginos arba pasiturinčios našlės. Artesnėms žinioms meldžiu adresuoti: L. V. P. O. B. 457, Geneva, Ill.

Pajieškau savo brolio Povilo P. Kuro, Kauno gub., Raseinių pav., Rietavo parap., Zadvainų sod. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

J. P. Kuras,
878 — 33rd st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo švogerio Adomo Edokaičio, Kauno gub., Šiaulių pav., Šiaulėnų parap., Pikionių sod., 4 metai kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ign. Jankunas,
1713 So. Lee st., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo pačiutės Marijonos Račiunienės-Miškauskikės, Kauno gubernijos, Raseinių pav., Enčekių sod., vidutinio augio, baltais veidais, mėlynomis akimis, tamsiais plaukais, veiduose duobės pasidaro besijuokiant, trys metai atgal gyveno Bostone, turiu į ją svarbų reikalą. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Antans Račiunas,
Box 174 Mineville, N. Y.

Pajieškau savo pusbrolio Juozo Budgino, Kauno gub., Raseinių pav., Kaltinėnų miestelio; pirmiausiai jis buvo atvažiavęs iš Lietuvos; Mahanoy City, paskui išvažiavo į pietų šalį; turiu į jį svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią Adresu:

Alek Budgin,
Richmond, Ill.

Pajieškau savo giminaičio Vlado Mačiulsko, Kauno gub., Telšių pav., Kartinos parap. ir val.; pirmiau gyveno Chicagoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Mačiulskis,
45 S. Orange ave., Newark, N. J.

Pajieškau savo tėvo Juozo Ulinsko, Kauno gub. ir pavieto, Velliuonos parap., Kalvių sod., antri metai kaip Amerikoje; teipogi pajieškau Kaz. Brazausko, iš tos pačios gubernijos ir parapijos. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jurgis Ulinskas,
Box 203, Bentleville, Pa.

Pajieškau savo tėvo Vinco Ulevičiaus, apie 16 metų kaip Amerikoje, visą laiką dirbo kasyklose, daugiausiai apie Shenandoah, Pa., paeina iš Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Padovinio val., Daukšių kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

J. W. Ulevich,
21½ Barclay st., Worcester, Mass.

Pajieškau savo brolio Pranciškaus Adomaičio, Kauno gub., Raseinių pavieto, Kražių parap., Kasciuškų sod., pirmiau gyveno Chicagoje, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Michalina Adomaičikė,
416 Collinsville av., E. St. Louis, Ill.

Pajieškau savo draugų Jono Kairio ir Kazimiero Baranausko, abu Kauno gub., Vilkmerges pav., pirmas Kavarsko parap., Puščių sod., trečių kartu Amerikoje, antras Viešinčio parap., Užubalių sod., regis yra Chicagoje, turiu į juos labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kaz. Tvaska,
171 Millbury st., Worcester, Mass.

Pajieškau savo brolio Juozo Brazinsko, Suvalkų gub., Seinų pav., Seirijų sod., Dubravų parap., 22 metų amžiaus, gyveno Arnold City, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Antanas Brazinskas,
1702 E. Miller st., Springfield, Ill.

KUOMET TAU BIZNIS PRASTAI EINA.

Pajieškau savo draugų Antano Gečo ir Povilo Bulausko, abudu Kauno gub., Gečas Šiaulių pav., Triškių miestelio, Bulauskis iš Telšių miestelio. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Daukšis,
170 Gore st., Room 9 E., Cambridge, Mass.

Pajieškau Franciškaus ir Vladislavo Vaišvilų, Kauno gub., Šiaulių pav., Senosios žagarės parap., Gicpaičių sod., Fr. yra apie 8 metai kur Illinojaus valstijoj, o Vladislavas Anglijoj. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

S. Slavinskis,
Cedar River, Mich.

Reikalavimai.

Reikalaujama dviejų jaunų mergaičių, mokančių angliską kalbą, su apšvietimu ir turinčių gerus balsus giedoti prie kvarteto. Meldžiu atsišaukti per laišką adresu: K. S., 161 W. Madison st., Room 10, Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Į pardavimą saliunas geroj vietoj lietuvių ir lenkų apgyventoj; turi buti parduotas tuojaus; teipgi parduodama arklys, vežimas ir visi pakinkalai — viskas drauge, arba kas sau. Kas pirmesnis tas geresnis. Adresas: W. Jonulevitz, 579 Canal st., kampas Liberty gat., Chicago, Ill.

GERA PROGA LIETUVIUI.

Dėlei išvažiavimo kitur parduodu du medinius namus, vienas vienu augštu, kitas dviem, num. 4947 Bering ave. saliunas. Atsišaukti pas John Kendra, East Chicago, Ind.

Į pardavimą namas 20 kambarių, 1 blokas nuo lenkų bažnyčios, kaina $4300.

Viena grįčia prie Artesian ave. 3938, du blokai nuo McKinley daržo — kaina $1600. Teipogi kitos nuosavybės pinigai. Adresas: Jno. J. Ahem, 3645 S. Paulina st., Chicago, Ill.

Į pardavimą 5 kambariais namas. 3 metai kaip statytas; teipogi yra tvartas, žemės 2½ akro, žemė visa ariama, parduodama pigiai. Adresas toks: Fr. Danulis, 7 South st., Stoughton, Mass.

Farmos.

Puikiausia vieta žmogui ieškančiam geros ir nebrangios farmos; parduodame lengvomis išmokestimis; įmokėti reikia maža dalis, o lykis išmokestimis per daugelį metų. Farmos parduodama su triobomis, gyvuliais, mašinomis, puikiais sodais, didžiausioje Amerikos farmerių kolionijoje; žemė derlinga ir gera auginimui visokių vaisių, yra lygi, be akmenų ar balų, auga visoki javai — kviečiai, rugiai, vasarojas, bulvės, teipogi gerai auga daržovės — kopustai, burokai, žemuogės ir kitokios uogos, vanduo tyras, visur geri keliai, netoli bažnyčios ir mokyklos, arti didelių turgviečių, pigi vazma, laivai prieina iš visų Amerikos dalių. Produktai tuojaus išsiunčiami kaip tik pristatoma ir mokama geresnės kainos kaip kitur, nes galima laivais išsiųsti. Žemė yra paupiais ir paežeriais, su puikiomis lankomis augštutinėj daly Michigano valstijos nepertoli nuo Chicagos. Pavietinis miestas Manistee, Mich. yra gražus aplinkui parduodama farmos. Teipogi tame mieste yra daug visokių darbų ir žiemos laike galima uždarbiauti po pabrikus. Artesnėms žinioms reikia kreiptis į musų ofisą asmeniškai ar laišku savo kalboj. Važiuojame į farmas su pirkikais kas savaitė; perkantiems kelionę atmokame.

Pere Marquette Land Co.,
MANISTEE, MICH.
Chicagoj ofisas 112 S. Clark St. Room 208.

Labai žingeidi knyga dovanu

Ar skaitei kada knygą vadinamą "SIDABRINIS KRYŽELIS"? Ar žinai ką ji rašo? Jei neskaitei ir nežinai kas ji yra, tai čia bent keliais žodžiais paminėsime jos įturį:

Knygelė **"SIDABRINIS KRYŽELIS"** kaštuoja 50c. Ji aprašo gyvenimą Jėzaus to laiko, kada jis jau buvo pilnai suaugęs vyras ir gyveno mieste Jeruzolimo, žemėje Judėjos ir ten draugavo vien su prasčiokais ir darbininkais žmonėmis, mokindamas juos doros ir susipratimo priešai valdžios ir kapitalo priespaudas. Jo prakalbos susirinkimuose, kokius šiądien męs mitingais vadiname, erzino labai Judėjos valdonus ir didžiunus ir todėl jie ieškojo priekabių, kad apkaltinti jį prieš valdžios įstatus ir kaipo tokį maištininką nužudyti. Ir pasisekė jiems surasti liudininkus, kurie paliudijo, buk Jėzus yra biauriausias maištininkas, draugauja vien su valkatomis, žmogžudžiais, ištvirkėliais ir kursto prasčiokus sukilti prieš valdžią, išpiauti kunigus ir turčius, o pats nori tapti žydų karaliumi. Ant tokių paliudijimų Judėjos valdonai pasiremdami ir nužudė Jėzų baisiausiu kankinimo myriu pakabindami ant kryžiaus, kas tuose laikuose reiškė kartuves, ant kokių kardavo žmogžudžius ir politiškus prasikaltėlius.

Nė knyga paties gyvenimo Jėzaus, nė pati Biblija taip aiškiai, taip plačiai ir taip suprantamai neišaiškina to laiko Jėzaus istorijos kaip ši knygelė. Ji aprašo viską ką Jėzus veikė, už ką jį valdžia norėjo nužudyti, kaip jį sugavo, kaip liudininkai prieš jį liudijo teismuose Kaipošiaus ir Piloto, ką su juom darė kelionėje į Golgothą, nukryžiavojimo vietą ir tt. Jokia religiška knyga taip aiškiai ir taip suprantamai neaprašo Jėzaus istorijos kaip šita knygelė, o ji yra užvadinta pasakų knygelė. Bet tai ne pasaka, o tikra istorija iš Jėzaus gyvenimo, kurią perskaitęs dasižinosi daugiau apie Jėzų kaip iš daugelio kitų knygų ir matysi taip aiškiai tą visą paveikslą, lyg kad pats butum ten buvęs ir savo akimis tą tragediją matęs.

Tai yra brangi knyga, o ją gali pas mus gauti visai dykai.

Ar žinai kaip?

Užsirašyk "Lietuvą", užsimokėk $2.00 prenumeratos už visą metą, tai męs tau šią neapsakytos vertės knygelę duosime dovanų.

Kada ją skaitysi, tai žmonės rinksis iš visų kitų namų išgirsti taip stebuklingos istorijos iš Jėzaus gyvenimo. Nors męs visi tikime į Jėzų Kristų, bet ne visi esame girdėję taip pilną ir taip aiškią istoriją kaip ši knygelė ją aprašo. Todėl tuojaus eik į pačtą, išpirk Money Orderį vardu A. Olszewski, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill., ir prisiųsk jį mums,

o gausi "Lietuvą" per dvyliką mėnesių kassanvaitė ir šitą labai brangią knygelę dovanų.

Šios knygelės męs turime tiktai 500 egz. Todėl pasiskubinkite pakol dar visa neišdalinta.

A. OLSZEWSKIS, "Lietuvos" Išleistojas.

FARMOS! FARMOS!

Pirkite Farmas Didžiausioje Amerikos Lietuvių Farmerių kolionijoj, kurioje gyvena jau daugelis lietuvių. Žemė lygi ir gera, ne akmenuota ir ne balos. Puikiausia vieta žmogui, ieškančiam geros ir nebrangios žemės. Galima gauti lengvomis išmokestimis; reikia įmokėti mažą dalį, o kitą galima išmokėti per daugelį metų. Žemė derlinga, auga visoki javai: kviečiai, rugiai, vasarojai, bulvės ir kiti. Yra žemės pagal upes ir ežerus, su tokiais-pat laukais kaip ir Lietuoje, todel męs ir vadiname tą žemę Naująja Lietuva. Ji guli vakarinėje dalyje Michigano valstijos, nepertoli nuo Chicagos, šale pavietinio miestelio Manistee, Mich. Žemė parsiduoda dabar po $8.00 akerius ir brangiau. Norėdami daugiau dasižinoti ar apžiurėti tas žemes, atvažiuokite ar susineškite su manim, gyvenančių ant tų žemių, šiuo adresu:

Antan Kiedis,
Peacock, Mich., Lake Co.

Lackawanna Trust and Safe Deposit Company.

Inkorporuota 1887 m.

404 Lackawanna ave., Scranton, Pa.

Pirmsėdis J. B. Dimmick
Jo pagelbininkas Geo. Sanderson
Iždininkas F. Hummler
Sekretorius H. Belin, Jr.

Bankos kapitolas	$250.00.
Perviršis	$250.00.
Viso	$500.000.

Priimame ir mažus indėlius; mokame 3% nuo indėtos musų bankon pinigų sumos ir mokame nuošimčius nuo dienos indėjimo iki tai dienai, kuomet pinigai yra depozitorio atimami iš bankos. Galima pradėti taupyti musų bankoje nuo VIENO dolerio.

Banka adara: kasdiena nuo 9 iki 3 val. ir subatoms nuo 9 iki 12 ir nuo 7 iki 8 val. vakare.

Pas mus susikalbama lietuviškai.

Lotai! Lotai!

SKAITYK APIE NAUJĄ MIESTĄ GARY, IND.

Geriausia proga yra pirkti lotus šitame naujame mieste, norint padvigubinti savo pinigus; nelauk ilgiau, bet važiuok tuojaus, nes kainos kyla ir greitai lotai pabrangs. Čia statoma didžiausi fabrikai ir su laiku bus čia didžiausias ir gražiausias Indianos valstijos miestas. United States Steel Corporation baigia statyti dirbtuvę, kuri atsieis šimtą milijonų dolerių ir joje patilps didelė daugybė darbininkų, kur ir dabar jau priima kasdiena vis daugiau darbininkų prie jos statymo ir neužilgo statymas pasibaigs. Tai bus didžiausios plieno liejyklos visoje Amerikoje. Teip pat pradeda statyti dirbtuvę American Car & Foundry komp. ir daugiau kitų fabrikų, kuriuose gaus darbą šimtai tukstančių žmonių, kaip tik statymas pasibaigs. Taigi reikia suprasti kokia vertė bus lotų neužilgo. Kas nusipirks dabar, tas turės didėlį pelną ir padvigubins savo pinigus. Męs parduodame lengvomis išmokestimis, mažai iš kalno įmokėjus, o lykį per daugel metų išmokant, lotai yra arti fabrikų, prie gerų gatvių ir trumpu laiku jie bus didelės vertės. Pirkusiems lotus pastatome namus lengvomis išlygomis, skolиname pinigus ant pirmos hipotekos ir išmainome namus, farmas ir tt. Artesnėms žinioms reikia kreiptis į musų ofisą asmeniškai ar laišku savo kalboj. Važiuojantiems pirkti suteikiame tikieta ir važiuojame kasdien ir nedėdieniais. Ofisas atdaras nuo 10 val. ryto.

Nestlerode & Rozenski
112 S. Clark st., R. 208, Chicago, Ill.

Nauja Knyga.

Tik-ką išėjo iš spaudos musų lėšomis išleista knygelė, po vardu "Istorija apie garsų Karusą vergų karalių", parašyta Y. Kudlauskio

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA AMERIKOJE

3252 SOUTH HALSTED STREET, Kampas 33čios, CHICAGO, ILL.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

ŠITA BANKA skolina žmonėms pinigus pirkimui namų ir lotų mieste Chicagos nuo mažiausios iki didžiausios sumos. Jeigu perki namą ar lotą, o neturi visų pinigų, ateik pas mus, o męs tau juos paskolinsime už priteinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių.

ŠITA BANKA taipgi priima užčėdyjimui pinigus nuo mažiausios iki didžiausios sumos ir moka depozitoriams 3% metams.

ŠITA BANKA taipgi parsamdo žmonėms skryneles (Boxes) pasidėjimui pinigų už $3.00 metams. Šios skrynelės taip yra apsaugotos, kad prie jų nė ugnis nė vagis negali prilįsti.

ŠITA BANKA parduoda namus ir lotus lengvais išmokėjimais. Jei nori pirkti namą ar lotą mieste Chicago, ateik pas mus, o męs tau surasime tą ką norėsi ir ką ieškai.

ŠITA BANKA apsaugoja nuo ugnies namus, biznius ir naminius baldus turtingiausiose Apsaugojimo (Insurance) Kompanijose. Taipgi apsaugoja ir gyvastį bei susižeidimą (''Life and Accident Insurance'').

ŠITA BANKA iškolektuoja dalis ir skolas iš Europos ir kitų šalių pigiau ir greičiau kaip visos kitos bankos.

ŠITA BANKA parduoda Šifkortes ant visų linijų ir siunčia pinigus į Europą ir visas dalis svieto geriau, greičiau ir pigiau už visas kitas bankas.

KO TIK REIKALAUJATE, ateikite pas mus, o męs su noru išklausysime Jųsų reikalus ir jeigu bus galima, męs juos geriau ir pigiau atliksime už visus kitus.

GYVENANTI tolymesniuose miestuose kreipkitės prie musų laiškais adresuodami

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

tai žmonių matome kas dieną, kurie per kelis arba kelias dešimtis metų nuolatai dirba, o vienok neturi sutaupytų pinigų, nė namo. Kiti gi, kurie nusipirko lotus arba namus išmokestimis, iš pradžios, pakol išmoka, žinoma turi prisilaikyti nuo išleidimo be reikalo pinigų, bet išmokėję savastį lieka turtingais, ir tada gali jau užganėdinti savo norus, ir išleisti pinigus ten kur jiems patinka. Ypač jauni žmones turi tuo pasirupinti, kad nusipirkti sau namą, o atėjus senatvei bus užganėdinti, kad tamsią senatvės dieną apnupino, kada turėjo sveikatą ir galėjo dirbti bet kokį darbą.

Prie to galime dar pridurti, kad męs turime tokius namus, kuriuos galima lengvomis išmokestimis nusipirkti, ir kurie be žmogaus darbo skolą išmokės.

Žemiau paduodame tik kelis namus, parodymui, kad turime ant pardavimo visokiomis kainomis.

AUBURN AVE.

Murinis namas dviem pagyvenimais. Maudykla, šildykla. Kaina ..$2500. Kreipkitės tuojau.

AUBURN AVE. ARTI 32 GATVES.
Medinis namas, 2 pagyvenimai po 4 kambarius. Randa $18. Kaina ..... $1900.

AUBURN AVE. ARTI 33 GATVES.
Murinis namas ir du lotai. 50x135 pėdų. Kaina ..... $4000.

EMERALD AVE. ARTI 28 GATVES.
Murinis namas, 2 pagyvenimai. Aukštas basementas. Kaina $2000.

EMERALR AVE. ARTI 36 GATVES.
Medinis namas, 4 kambariai. Aukštas basementas. Kaina $1400

HALSTED ST. ARTI 35
2 lubų medinis namas. Storas ir pagyvenimai. Randa $63.00. Kaina $6000

ILLINOIS COURT ARTI 32 GATV.
Murinis namas, 4 kambariai. Lotas 25x56. Kaina ..... $1200.

ILLINOIS COURT ARTI 33 GATV.
Murinis namas, 9 kambariai. Vana. Naujai ištaisytas. Aukštas basementas, kuriame yra 4 kambariai. Lotas 25x131. Kaina ..... $2200.

LOWE AVE. ARTI 32 GATV.
2 lubų murinis namas. 4 gyvenimai po 4 kambarius. Puikus ponamis. Maudykla. Gazas. Išeigos vieta. Užpakalyj didžiojo namo keturių kambarių murinis namelis. Lotas 27x125 pėdas. Randos atneša $644 į metus. Kaina tuojaus perkant tik: ..... $5.200.

LOWE AVE. ARTI 34 GATV.
Murinis namas, 4 rumai ir tvartas. Lotas 27½x127½. Kaina ..... $2100.

LOWE AVE. ARTI 34 GATV.
3 lubų murinis namas, 3 pagyvenimai po 6 kambarius. Vanos. Lotas 27½x127½. Puikus namas. Kaina ..... $5600.

LOWE AVE. ARTI 36 GATV.
Turime kelis murinius namus visokiomis kainomis nuo $3000 iki $7000.

LOWE AVE. ARTI 38 GATV.
Medinis namas, 9 kambariai, vana, gazas. Geras namas. Kaina $1700.

PARNELL AVE. ARTI 32 GATV.
2 lubų murinis namas, 2 pagyvenimai po 6 kambarius. Kaina $2000.

WALLACE GATV. ARTI 32 GATV.
Murinis namas. Aukštas medinis ponamis. Lotas 25x125. Kaina $1200.

WALLACE GATV. ARTI 33 GATV.
2 lubų murinis namas. Aukštas akmenų ponamis. Puikus namas. Kaina ..... $2700.

WALLACE ST. ARTI 35 GATV.
3 lubų murinis namas. Akmeninis priešakys. Krautuvė ir 5 gyvenimai. 2 gyvenimai po 5 kambarius, 3 gyvenimai po 4 kambarius. Lotas 25x125 pėdas. Randos atneša $824 į metus. Kaina tik $7.500

33 GATV. ARTI HALSTED GATV.
5 kambarių medinis namas. Lotas 25x147. Aukštas ponamis. Kaina ..... $1700.

33 GATV. ARTI AUBURN AVE.
4 rumų medinis namas. Lotas 25x147. Aukštas ponamis. Kaina $1400.

UNION AVE. ARTI 33.
Puikus lotas. 25x125 pėdas. Kaina greitai perkant tik $650

Dėl stokos vietos negalime paduoti visus namus, kokius turime ant pardavimo, bet kas nori pirkti sau namą, tegul ateina į musų ofisą, o męs parodysime tokius namus, kokius kas sau nori, ir tenai kur kas nori. Teipgi turime gerus lotus pigiai. Kreipkitės pas:

A. Olszewski

3252 S. Halsted St.

NAUJAUSIOS KNYGOS, GAUNAMOS "LIETUVOS" REDAKCIJOJ.

a5 ADOMIENĖ, Gyvenimo piešinėlis Šatrijos Raganos. Adomienė tarnauja po dvarus auklė. Paauginus vaikų vieneme dvare, eina į kitą. Graži ir užimanti apysaka iš gyvenimo. Vilnius 1908, pusl. 24, kaina 10c.

No. ATTALEA PRINCEPS. Vertimai Pr. Šiulelio. Čia telpa šios gražios apysakos: 1) Attalea Princeps; 2) Kas pergalės; 3) Piemenukas; 4) Kraujas; 5) Du paveikslėliai iš baudžiavos; 6) Šuns likimas; 7) Skrandos Istorija. Vilnius 1906. Puslapių 69. Kaina ..... 15c.

No. c25 EMIGRACIJA. Iš darbininkų gyvenimo paveikslėlis. Parašė J. Šiliburis. Brooklyn, N. Y. 1908 pusl. 47. Kaina ..... 15c.

a46 Į ŠVIESĄ PER ASARAS, apysaka Šatrijos Raganos iš gyvenimo Juozuko lankančio mokyklą. Vilnius 1908, pusl. 50, kaina ..... 15c.

672 KAIP LIETUVIŲ SENOVĖJE VANDENIMIS KELIAUTA. (Iš "Lietuvių Tautos"). Parašė J. Basanavičius. Vilnius 1908, pusl. 14 (didelio formato 7x10). Kaina ..... 30c.

689 MEDŽIAGA L. Ivinskio biografijai. Spaudon prirengė Dr. K. Grinius, (Iš "Lietuvių Tautos"). Vilnius 1908, pusl. 23 (didelio formato 7x10). Kaina ..... 35c.

a99 PELKĖS. Apysaka iš lietuvių darbininkų gyvenimo Amerikoje. Parašė Upton Sinclair, lietuvių kalbon išvertė Kazys Puida. Vilnius 1908, pusl. 468, kaina ..... $1.25.

No. 208 BALTRUS TURAZERIS. Drama trijų veikmių iš darbininkų gyvenimo paimta. Parašė P. Langman. Vertė A. M-čys. Brooklyn, N. Y. 1909. Pusl. 81. Kaina .... 20c.

No. 286 PIRMI ŽINGSNIAI. Drama ketuoriose veikmėse. Parašė Br. Vargšas. Drama parašyta iš revoliucijos judėjimio Lietuvoj. Chicago, Ill. 1909, pusl. 50. Kaina ..... 20c.

No. 321 VELNIAS — NE BOBA. Dviejų veiksmų komedija ir NEATMEZGAMAS MAZGAS vienaveiksmė komedija. Parašyta P. Petliuko, Vilnius 1909, pusl. 66. Kaina .... 25c.

No. 397 KEPLOS KANČIOS. Ellės. Parašė Liepukas. Chicago, Ill. 1909, pusl. 28. Kaina ..... 10c.

591 VISUOMENĖS ĮNAMIAI. Rašteliai apie tuos gyvunus, kurie esti šale žmogaus. Prof. M. Bogdanovo. Panevėžio mokinių vertimas, kalba taisyta kalbos mokytojo J. Jablonskio. Su daugeliu paveikslėlių, knygelė naudinga kiekvienam perskaityti. Vilnius 1909, pusl. 165, kaina 50c.

b686 LIETUVIŲ TAUTA, Lietuvių Mokslo draugijos raštai. Knyga I, dalis 2. Su 89 paveikslėliais prie Lėvų lietuvių pasakose. Vilnius 1908, pusl. 183, kaina ..... $2.00.

1196 SERGEKITES AKIŲ APVILKIMO. Lenkiškai parašė Dr. F. Gruda. Atspausta iš Kalendoriaus 1905 m. Tilžėje, pusl. 15. Kaina .... 5c.

1330 ŽODYNELIS ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKAS. Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus, lengvai galima angliškai susikalbėti. Worcester, Mass., pusl. 151, drutuose autino apdaruose. Kaina 60c

1863 BIBLIJA arba visas šventas raštas seno ir naujo Testamento. Tik tą dabar išėjo iš spaudos aiškiai ir gražiu lietuviškoj rašyboj, lotyniškoms raidėms, pilna Biblija katros lietuviai senist reikalavo. Yra didelė 1½x¼ colio 1181 puslapių, drutu audimo apdaru. Kaina ..... $3.00.

Knygų Kataliogas

No. 4 Alluma ir kitos pasakos Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Telpa šios pasakos: 1. Alluma, 2. Netikri brangieji akmenys, 3. Baimė, 4. Du maži kareiviai, 5. Dienynas padukėlio, 6. Mėnesienoje, 7. Vaidulys, 8. Užšalusioj pėdangėj, 9. Atsikirtimas, 10. Vienatvė, 11. Tėvas ir sunus ir 12. Rožė. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų iš žmonių gyvenimo. Chicago, Ill. 1908, pusl. 136. .... 35c

No. 27 Gyvenimo mokykla. Parašė Orison Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. pusl. 235. .... $1.25 Apdaryta $1.50

No. 35 Gyvenimo vaizdeliai, susidedanti iš devynių sekančių gražių pasakaičių: Atsisveikinimas, Vagis, Kas kaltas, Gatvės vaikai, Paparčio žiedas, Miško sargas, Signalas, Keleivis, Buvio esybė. Chicago, Ill 1902, puslapių 99. .... 15c

No. 43 Iš gyvenimo lietuviškų Vėlių bei Velnių. Pasakos surinktos d-ro J. Basanavičiaus, šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie rojų (dangų), čyščių, peklą; apie giltinę, marą, cholerą; apie dvasias (dušias), velnius, jų vaidinimąsi ir tt. Pasakos užrašytos tokioje tarmėje, kokioje buvo girdėtos. Panevėžyj — pagal tarmę panevėžiečių; šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. — pagal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietuvoje — pagal tarmę Prusų lietuvių; Dzukijoj — pagal tarmę dzukų ir tt. Chicago, Ill. 1903, pusl. 470. Popieros apdaruose. .... $1.50 Audimo apdaruose. $2.00

No. 44 Iš mano atsiminimų. (Su autoriaus pav.) Parašė Dr. Vincas Pietaris. Spaudon parengė d-ras J. Basanavičius. Platus bijografiški apipasakojimai kai kurių Lietuvos vietų. Chicago, Ill. 1905, pusl. 301. .... 75c

No. a44 Iš Gyvenimo Samojėdų. Apie Lizdininkus ir kiti naudingi pamokinimai. 10c

No. 63 Karės Lizukuose. (Kareivio atsiminimai.) Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. Lalis. Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81. .... 20c

No. 67 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 230. ..... $1.25 Drutai apdaryta. $1.50

No. 68 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovijančių kiekvieną skaitytoją ir klausytoją ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330. .... $1.25 Drutai apdaryta. $1.50

No. 69 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333. .... $1.25 Drutai apdaryta. $1.50

No. 70 Lietuviškos pasakos įvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje dalyje, teip kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užimančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas, nusipirkęs iš paminėtų knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemamą pasakų turtą. .... $1.25 Drutai apdaryta. $1.50

No. c71 Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrijaną sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Chicago, Ill. 1907, puslapių 44. .... 15c

No. 76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. L—is. Turinys: Giesmė apie sakalą, Nonaudėlis, Makaras Čudra, Rudenį, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103. .... 25c

No. 90 Olitipa. Graži apysaka iš laikų savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olševskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906, pusl. 95. .... 25c

No. 97 Pamokslai išminties ir teisybės, išguldinėti galvočių visų amžių Lietuvos vaikeliams. Parašė kun. Tatarė. Trečia laida. Čia telpa 128 juokingų, bet išmintingų ir pamokinančių pasakaičių, mokinančių doros ir išminties. Chicago, Ill. 1899, puslapių 182. .... 50c

No. 98 Pragaro atgijimas. Parašė L. Tolstoi, vertė Z. A. Kritiškas piešinys dabartinės draugijos tvarkos, alegoriškai parašytas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 22. .... 10c

No. 100 Pasaka apie kantrią Aleną, dukterį turkų ciesoriaus Antonijaus, kuri per 22 metus vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olševskis. Chicago, Ill. 1902, puslapių 66. .... 20c

No. 103 Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulygintamosios mythologijos. Parašė Paul Lafargue, pagal vokišką vertimą lietuviškai sutaisė P. Miškinis. Chicago, Ill. 1908, puslapių 31. .... 10c

No. 114 Ponas ir bernas. Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją draugo jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, pusl. 60. .... 15c

No. 124 Robinzonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83. ... 25c

No. 130 Revoliucijos žmonės. Parašė A. Niemojewski, vertė K. Puida. Telpa čia sekanti apsakymai: 1. Suntakiais, 2. Viesula, 3. Motiejus Balia, 4. Laisvės šventė, 5. Juras, 6. Redaktorius, 7. Paukštis, 8. Ponas Jėzus Varšavoje. Knygelė įdomi kiekvienam. Chicago, Ill. 1908, pusl. 76. ..... 20c

No. 134 Sidabrinis kryželis arba dalidė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenijus Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti.) Kaina 50c

No. 185 Žmogus nepliuškis. Vertė iš švediško Nėris. Labai graži apysakėlė, kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su yarginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ir merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1900, pusl. 23. .... 10c

No. 200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško, Chicago, Ill. 1907, pusl. 29. Kaina. 10c

No. 210 Dėdė atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė B. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. pusl. 62. .... 20c

No. 225 Geriaus vėliaus, negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B—a ir M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48. ..... 15c

No. 257 Kun. Gramulos raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hudor. Gražiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14. .... 15c

No. 262 Mindaugis, Lietuvos karalius. Istoriškas paveikslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slowacki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (Dr. V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, puslapių 86. .... 25c

No. 286 Pirmi žingsniai. Drama keturiose veikmėse. Parašė Br. Vargšas. Drama parašyta iš revoliucijos judėjimo Lietuvoj. Chicago, Ill. 1909, pusl. 50. .... 20c

No. 295 Pietro Caruso. Vieno veiksmo drama. Parašė R. Bracco. Vertė K. Puida. Veiksmo vieta — Neapolis. Šių laikų atsitikimas. Chicago, Ill. 1908, pusl. 32. .... 10c

No. 302 Šiaurės Karžygiai. Keturių veiksmų tragedija. Parašė H. Ibsen. Iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertė K. Puida. Veikimas atsibuva Norvegijos šiaurėje karaliaus Eriko Kruvinojo Kirvio laikuose. Chicago, Ill. 1908, pusl. 77. .... 25c

No. 331 Žilė galvon — velnias vuodegon. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė M. P—is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. .... 10c

No. 381 Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos. Parašė Jonas Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Chicago, Ill. 1907, puslapių 41. .... 15c

No. 397 Keplos kančios. Ellės. Parašė Liepukas. Chicago, Ill. 1909, puslapių 28. .... 10c

No. 436 Revoliucijos dainos. Surankiotos iš visur 24 dainos naujos gadynės iš revoliucijos atbalsių. Chicago, Ill. 1908, pusl. 30. .... 15c

No. 442 Svajus arba vaizdas siekimo augštybės. Tragedija-poėma. Penkiuose aktuose. Parašė Jonas Viskoška. Yra fantastiškas piešinėlis, parašytas sceniškoje formoje. Chicago, Ill. 1907. pusl. 135. .... 40c

No. 471 Akyvi apsireiškimai svieto, į kuriuos žmonės nuolat žiuri, bet jų gerai nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Labai naudinga knygelė tiems kurie nori sužinoti, iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, pusl. 79. .... 25c

No. 472 Apsireiškimai atmosferoje arba meteorologija. Pagal profesorių Vojeikov'a sutaisė Šernas. Aprašo, iš ko susitveria ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešėliai, ir daugybė kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta, kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas aprašymas, aiškesniam supratimui, parodytas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybėmis, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 258. .... 75c Apdaryta. $1.00

No. 480 Biologija arba mokslas apie gyvus daiktus. Pagal profesorių Nusbaumą sutaisė Šernas. Mokslas, kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi, pradėjus nuo mažų vabalėlių, iki dačjo lig paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, pusl. 147. .... 40c

No. 490 Dvi Kelioni į Tolimą Šiaurę. Sutaisė S. Matulaitis. Labai žingeidus ir naudingas aprašymas iš kelionės į šiaurės poliusą. Chicagė, Ill. Kaina.... .... 20c

No. 507 Gamtos istorija Pagal Bert vertė Dr. A. Bacevičia. Knyga su daugeliu vabalų, žuvių, žmonių, medžių ir akmenų paveikslėlių; trumpai, aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, ypač tuos dalykus, į kuriuos žmonės žiuri, bet jų gerai nesupranta. Chicago, Ill. 1903, pusl. 209. .... 50c

No. 508 Gamtos pajiegos ir kaip iš jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Svarbios mokslišios vertės knyga, su daugybe paveikslų įvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų išnaudojimui gamtos pajiegų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 238. .... 50c

No. 516 Iš kur atsirado musų namiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevičių sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 73. .... 20c

No. 525 Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevičių ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai aprašymas apie įvairius musų žemės augalus, jų sudėjimą ir atmainas, gyvį ir plėtojimąsi nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129. .... 35c

No. 526 Kada ir kokiu budu svietas sutvertas. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta, kokiu budu tveriasi dangiški kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, telpgi, kokiu budu atsirado ant jos gyvybė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140. .. .. 35c

No. 527 Kada ir kokiu budu gali svietas kada-nors pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. Wilh. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygelėje aprašyta svieto pabaigą. Kas nori atsižinoti, kada ir kokiu budu gali svietas pasibaigti, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135. Kaina. 35c

No. 545 Nematomi priešai ir draugai žmonių. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Aprašymas smulkiausių bakterijų, gimdančių visokias ligas pas žmones, jų susekimas, vystymąsi ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 113. .... 30c

No. 548 Oras, Vanduo, šviesa ir šiluma. Lekcija Prof. Blochmano'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui kurio yra daugelis tam tikrų paveikslėlių. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138. .... 40c

No. 553 Pačjilmas organiško svieto. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Knyga didelės mokališkos vertės. Ji aprašo tvėrimąsi viso sutvėrimo ir visų gamtos sutvertų daiktų; parodo, pagal seniausius ir giliausius žemės sluogsnius, daug milijonų metų atgal gyvenusius ant žemės augmenis, vabalus, žvėris, paukščius ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905 pusl. 137. 35c

No. 566 Senų gadynių išnykę gyvi sutvėrimai. Pagal Hutchinsoną sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aprašo seniausių gadynių įvairius sutvėrimus, gyvenusius ant žemės dar prieš atsiradimą žmogaus. Šiandien tų sutvėrimų kunus žmonės, kasdami gilius šulinius, kanalus, arba imdami iš žemės anglis, randa giliai palaidotus žemėje. Tulų sutvėrimų atrado čielus, nesugadintus kunus, užkiotus kelioliikos sieksnių storio žemės elle. Jie yra šiandien išstatyti įvairiuose muzėjuose, iš kurių žmonės mokinasi pažinti, kaip sena yra musų žemė. Mokslinčiai, pagal storumą ir senumą žemės sluogsnių, kuriuose tų sutvėrimų kunus randa, gali spręsti, kaip sena yra musų žemė ir kaip senai žmogus ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900, pusl. 370. .... $1.00 Apdaryta. $1.25

No. 569 Svieto pabaiga. Iš rusiško vertė Pr. Šiulelis. Kas nori atsižinoti, kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31. .... 10c

No. 597 Žvėrys ir žmogus. Pagal Schmehl'į sutaisė Šernas. Mokslas apie subujavojimą kuno visokių žvėrių, paukščių, sąnarkojų, žarnapilvių ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvis aprašytas kas sau su visomis jo ypatybėmis ir kokią gyvunų giminę jis tveria. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 313. .... $1.00 Apdaryta. $1.25

No. 606 Airija. Lapai iš istorijos Airijos. Parašė A. Janulaitis. Chicago, Ill. 1908, pusl. 53. .... 15c

No. 630 Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Dr. M. Haberlandą parašė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai svarbiausia moksliška knyga apie visas musų pasaulės žmonių veisles. Ji parodo visų viešpatystėčių, visų žemės kraštų ir net mažiausių šalelių žmones ir jų paveiksius. Aprašo jų kilmes, parvą, tikėjimą, papročius, užsiėmimą ir abelnai viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių istoriją, tegul perskaito šią knygą. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667. ..... $2.00 Apdaryta. $2.50

No. 641 Geografija arba žemės aprašymas. Pagal Geikie, Nalkovskį ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavidalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augštį, vulkanus, metančius iš savęs ugnį; iš kokių sluogsnių susideda žemė, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuriuose vandenys: surus, prėski, kartus; kokie juose gyvena gyvunai ir tt. Žemė aprašyta dalimis: išskaitytos visos viešpatystės, karalystės, kunigaikštystės, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyventojų; kokie jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės, išdarbiai, ir tiesos; kokie miestai, su kiek gyventojų, fabrikų, pramonių; kur kokie oral: šalčiai ar karščiai, lytys ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties. Knyga didelė 6x9 colių, ant geros standžios popieros spaudinta. Chicago, Ill. 1906, pusl. 469. Kaina. $2.00

Ta pati apdaryta audimo apdaruose, parašai ant nugaros ir šono. $2.50

No. 655 Istorija abelna. Dalis I. Nuo seniausių laikų Chinijos — 2300 m. pr. Kr. iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makedoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė Dr. A. Bacevičia. Su paveikslais, parodančiais tų laikų piramidas, sienas pilių, tvirtovių; typus kunigų ir kareivių. Hieroglifus Akkadų rašto ir tt. Chicago, Ill. 1904, pusl. 498. .... $1.00 Ta pati tvirtuose apdaruose. ... $1.25

No. 657 Istorija Suvienytų Valstijų šiaurinės Amerikos nuo atradimo ir dar prieš atradimą Amerikos iki 1896 m. Aprašo, kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokie čia tada žmonės gyveno, kokie žmonės pirmiausiai iš Europos pradėjo plaukti į Ameriką, kokios karės buvo, už ką kariavo ir kokiuose metuose; kiek buvo prezidentų, kokie ir kiek kuris gero šiai šaliai padarė. Prie galo knygos telpa Suvienytų Valstijų Konstitucija, kurt yra reikalingiausia žinoti kiekvienam žmogui, gyvenančiam šioje šalyje. Chicago, Ill. 1896, pusl. 364. .... $1.00 Ta pati audimo apdaruose, aukso litaros ant nugaros ir šono. $1.25

No. 658 Istorija Chicagos Lietuvių, jų parapijų ir kun. Kraučuno prova su laikraščiu "Lietuva", buvusi balandžio mėnesyje 1899 m. Čia telpa aprašymas: kiek lietuvių yra Chicagoje, kiek lietuviškų draugysčių, su kokiais vardais ir siekiais; chronologiška peržvalga Chicagos lietuvių darbų nuo pat čia jų atsiradimo iki pabaigai 1900 metų; istorija jų parapijų ir prova kun. Kraučuno su "Lietuva". Chicago, Ill. 1901, pusl. 589. Kaina. .... $1.00 Apdaryta. $1.50

No. 678 Lietuvių Pratėviai Mažoje Azijoje nuo senovės iki jie pateko po valdžia Persų. Parašė Lietuvos Mylėtojas (Dr. J. Šliupas). Knyga turi 283 puslapius ir 4 dideles mapas, parodančias vietas, kur senovėje gyveno lietuvių pratėviai. Aprašo lietuvių padėjimą dar 800 metų prieš Kristaus gimimą. Chicago, Ill. 1899. .... 60c

No. 722 Trumpa senobės istorija. Pagal prof. R. Vipper vertė iš rusų kalbos D. Su paveikslais senovišku liekanų ir 5-lais spalvuotais žemlapiais (mapomis). Yra tai tikriausią svieto istorija nuo seniausių laikų, daug metų prieš Kristaus gimimą iki nupuolimo Rymo viešpatystės. Chicago, Ill. 1904, pusl. 305. .... $1.00 Drutuose apdaruose. $1.25

No. 851 Apie turtų išdirbimą. Parašė Schram. Vertė S. M. Veikalas gvildenantis politišką ekonomiją. Kokiais keliais išsidirba turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsilieja ant gyvenimo draugijos. Chicago, Ill. 1900, pusl. 139. .... 35c

No. 856 Aukos Karės Dievui. Parašė Jonas Gražys. Ši knygelė aprašo, kokios kada buvo karės, kas buvo jų priežasčia, kiek blėdies padarė ir daro žmonėms ir kas į jas žmoniją stumia. Chicago, Ill. 1902, pusl. 40. .... 10c

No. 861 Dr. J. Basanavičius. Lenkai Lietuvoje. Iš rusų kalbos vertė V. Gintautas. Nurodymai, kaip lenkiška kalba sunaikino ir sudemoralizavo Lietuvą ir kaip ji kenkia lietuvystei sulyg šiai dienai. Chicago, Ill. 1903, pusl. 41. .... 15c

No. 907 Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Ispanijoje XV amžiuje, Anglijoj XVI amžiuje. Parašė A. J—tis. Chicago, Ill. 1908, pusl. 34. .... 10c

No. 921 Labdarybė pirmiaus ir dabar. Parašė P. Lafargue. Vertė M. N—as. Telpa čia: I. Senovės pagonų labdarybė, II. Vyskupų ir vienuolių labdarybė ir III. Buržuazų labdarybė. Chicago, Ill. 1908, pusl. 36. .... 10c

No. 925 Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Laukis. Šita knygelė aiškina moterų klausimą, todėl yra akyva perskaityti moterims ir vyrams. Kalbėtojai joje atras sau daug medžiagos. Chicago, Ill. 1908, pusl. 47. Kaina. 15c

No. 946 Priedelis prie lietuviško klausimo. Raštelis gvildenantis lietuvystės reikalus po valdžia Rusijos ir po įtekme lenkystės. Chicago, Ill. 1905, pusl. 38. .... 10c

No. 970 Tautiškos Politikos Knygynėlis. Telpa čia Rusijos policijos viešpatavimas, persekiojimas ypatos laisvės, draugijų ir susirinkimų, laisvės žodžio ir sąžinės, ir kame išganymas. Chicago, Ill. 1907, pusl. 47. .... 10c

No. 1102 Auginimas ir maitinimas mažų kudikių. Parašė Dr. J. Kulis Chicago, Ill. 1907, pusl. 28. .... 10c

No. 1135 Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos. Pagal Berneso, D-rą Noll ir kitus sutaisė Šernas. Kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo visokių ligų, užlaikyti čielybėje savo sveikatą, pailginti savo amžių ir užauginti sveikus ir tvirtus savo vaikus. Chicago,

teipgi kiekvienas žodis pažymklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Gražiais drutais apdarais, nugara ir kampai drutos, gražios moroko skuros, šonai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti. $4.00
Ta pati knyga popieros apdar. $3.00

No. 1329 Žodynas. Tas pats kaip No. 1328, tik pilnai apdarytas brangia, gražia moroko skura. (Čia audimo nėra nė biskio.) $7.00

No. 1420 Tikyba ar mokslas. Tikėjimiški, moksliški ir draugiškai-politiški tyrinėjimai, surankioti D-ro J. Šliupo. Antras pataisytas ir padidintas spaudimas. Chicago, Ill. 1901, puslapių 211. .... 50c

No. 1428 Vaišės Kristaus pas popiežių Pijų IX. Parašė Viktoras Hugo. Antra laida. Chicago, Ill. 1907. Kaina. 10c

No. 1498 Lietuviškas Sapninykas, surinktas iš daugelio svetimų sapninykų ir sutaisytas pagal tikrą persiškai-egiptišką sapninyką, su aprašymu planetų atspėjimo ateities. Geriausiai išguldo visokius sapnus, kokie tik žmogui prisisapnuoti gali. Chicago, Ill. 1895, pusl. 205. .... 50c
Tas pats drutai apdarytas. 65c

"LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ar pusei metų ir užsimokėti.

Vincas Pukas—Keliaujantis Agentas.
Jonas Janušas keliaujantis Agentas po Illinois valstiją.

Brooklyn, N. Y.
A. Lerniauskas, 347 Rodney Street.
Jonas Lutkauskas, 112 Grand st

Baltimore, Md.
Petras Glaveckas, 635 W. Lombard st.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.
Vincas Želvis, 709 W. Lombard St.

Chicago, Ill.
Jonas Balčas, 1098 So. Leavitt st
M. Dudas, 51 W. 25th St.
M. Fanstel, 4501 So. Laflin St.
Charles Laban, 10802 Michigan Ave.
Vinc. Linkus, 124 W. 21st St.
Geo. A. Pupausky, 1112 S. Leavitt St.
K. Steponis, 873 — 34th Pl.
Juozas Volmeris, 168 W. 18th St.
K. T. Urbutis, 4552 So. Ashland Ave.
Ant. Žukauskis, 871 — 34th Pl.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

Cambridgeport, Mass
Pet. Bartkevičius, 719a Main St.
C. Kavolius, 42 Washington st.

East St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 452 Collinsville Ave.

HARTFORD, CONN.
Kar. Lesevičius, 40 Mulberry st.

Herrin, Illinois.
J. T. Adomaitis, Box 708.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 761 Quince St.

Melrose Park, Ill.
F. A. Golubickas, Box 172.

Millinocket, Me.
Jurgis Tumosa.

MINERSVILLE, PA.
J. Ramanauskas, Box 538.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

NORWOOD, MASS.
B. A. Tumavičius, 346 Lenox st.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.
J. G. Miliauckas, 37 So. 19th st.

Paterson N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette St.

Pittston, Pa.
J Kazakevičia, 103 No. Main St.

Plymouth, Pa.
V. S. Kreivenas, Box 1020.
S. Poteliunas, 345 E. River St.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

Scranton, Pa.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross Ave.

Shenandoah, Pa.
T. Kryžanauskas, 12½ Cherry Street.
And. Mačis, 138 So. Main Street.

Springfield, Ill.
Jur. Tachlilauckas, 710 Enos Ave.

SEELYVILLE, IND.
Ad. Kazakevičia

Turners Falls, Mass.
K. P. Šimkonis.

Tacoma, Wash.
D. J. Puišis, 220 E. 26th st.

Union City, Conn.
D. F. Žimaitis, Box 72.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.
Jurgis Žemaitis, 824 Bank st.

Wilkes-Barre, Pa.
A. P. Alekš, 71 No. Hancock St.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 45 Ward St.

Westville, Ill.
Juozas J. Šlikas.

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicago. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasišką knygų, rožančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: jiedylo, paišelių plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Nežiūrėkite atsilankyti, o busite užganedinti.

PETRAS M. KAITIS
281 N. North ave. Chicago, Ill.

VYRAMS TIKTAI

Kas gali but matyta
GALERIJOJ MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.
arti Harrison gatvės
INEJIMAS DYKAI!

Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organų

Tyrinėk pradžią ir išsivystymą žmogiškos rasos nuo lopšio iki grabo, pamatyk keistumus gamtos, žingeidumus ir milžiniškumus.

Tyrinėk įtekmę ligos ir paleistuvystės, perstatytas gyv didum figurose, sveikuose ir ligotuose padėjimuose. Lavus išrodinėtojas atsakinėja visokius klausimus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI!
Atidaryta kasdien nuo 8 valandos ryto iki vidurnakčiui.

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 S. State St. Chicago, Ill.

Dr. P. G. WIEGNER

(IŠ LATVIJOS)
Priima ligonius savo ofise:
3315 S. MORGAN ST.
Kasdieną iki 2 val. po pietų ir nuo 6 val. vakare. **Telefonas: Yards 709.**

Ponia Ona Miller

(pagal vyra Jankauskienė)
SENIAUSIA LIETUVE-AKUŠERKA CHICAGO
Dabar gyvena priešai Ruble st.
107 Canalport Avenue
Telephonas -- 3619 Canal.

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Atwood Bldg., Room 806
132 S. Clark Cor. of Madison St.
CHICAGO, ILL. Tel. Franklin 1178.
Lietuvys advokatas, baigęs jurisprudenciją mokslą čia Amerikoje. Veda visokias bylas, civilias kas ir kriminališkas visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-mos gat.
Telephone Yards 2390.

ATYDAI BROOKLYNO LIETUVIU

Nauja Lietuviška apavų krautuvė (Shoe Store), 341 Grand st., Brooklyn, N. Y., netoli Houston ir Grand ferų.

Užlaikau geriausios firmos tavorą. Parduodu kuoteisingiausiai ir pigiau negu žydai. M. M. Kuliavas.

Telefon Yards 471.
Notary Public
(Lietuviškas Notaras)
Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.
J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

Naujas Išradimas
Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų. Tukstančiai plikų žmonių atgavo pulkius plaukus, sulaikė slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų ataugą nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Atsiųsdama žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženkleį.
PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 50. 8TH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

AR TU SERGI

Ar tavo liežuvis lėtižes, skaudus ir išbertas spuogeliais? Ar burna prikartėjus, smirda kvapas, veidas išbertas spuogais, negali valgyti pyksta širdis, vemi, skrepliuoji rytmečiais, jauti deginimą ir sunkumą krutinės duobėkėje, atsirugsti negardžiu skystimu arba vėju, ėda rėmuo, esi šilpnas ir greitai pailstantis, užsina seliėtekis ir sutirštėjimas seilių, negali miegoti, ima snaudulys po pavalgymui, kankina dieglial šonuose, gurgimas vidurių, gumbas, negardus skonis burnoje, trumpas kvapas, greitas nuvargimas, plakimas širdies? Jeigu teip tai nelauk, tuojaus prisiųsk mum dolerį o mes tamistai nusiųsime butelį musų gydulės **The John Elixir**, su pilnu pamokinimu kaip vartoti. Pagelbės tamistai kaip ir šimtam kitų. Kataliogas apnašantis suviršė 200 ligų gaunamas dykai kas prisiųs porą markių. John I. Bagdžiunas, propr.
JOHN'S SUPPLY HOUSE
1109 SO. OAKLEY AVE. CHICAGO, ILL.

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS
OFISAS--Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Tel. 1532 Yards.
Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelį praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi pranešu gerbiamai publikai, jog esiu seniausiu gydytoju ant Bridgeporto, praktikuodamas 17 metų. Dabar savo ofisą perkėliau į savo namus po nr.
3149 S. Morgan St.
Kampas 32ros gatvės
Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsimos užganėdinti, kaip ir lygšiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus manė rems, esu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsenėjusiose ligose. Daru visokią operaciją. Liekuosi su pagarba
Telefonas Yards 687.
Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan Street
Kampas 32ros gatvės.

"Baltramiejaus Naktis"

yra tai puikus prancuzų romanas. Žingeidus tikėjimo pamatai ir mirštančiųjų giedai: be bievio ir katalikų. Indomus darbai karaliaus, kunigų ir jų paslaptys. "BALTRAMIEJAUS NAKTIS" stora, didelė knyga. **Kaina 75c.**

"Raistas" (The Jungle)

versta iš anglų kalbos originalo. Tai yra aprašymas iš Amerikos lietuvių gyvenimo. "Raistas" tokia aikyva, kad į visas civilizuotas kalbas išversta. "Raistą" perskaitęs busi kaip ši šias kliasas pabaigęs ir geriau sviętą bei jo surėdymą pažinsi, negu daug metų Amerikoje gyvenęs. **Kaina $1.00. Adresas: J. Naujokas, Mad. Sta. b. 189, New York.**
Vienybės Liet." ir „Lietuvos" laikraščių prenumerata metams po $2.0, bet naujai užsisakančiam per mane vieną šitų laikraščių, prisiųčiant $2.00 duodu **"Balt. Naktį" dykai.**

D-rė Marija Dowiatt-Sass

Moterų ir Vaikų Ligų Specialistė.
OFISAS, 749 W. 18-th St. Tel. Canal 1208.
VALANDOS: Nuo 9:30 iki 11:30 ryte. Nuo 3:30 iki 7 val. vakare.
Nedėldieniais: Nuo 9:30 iki 12 val. tik.
GYVENIMAS, 2891 W. Harrison St. (arti W. 52-os Ave.)
VALANDOS: Iki 9 val. rytmetyj. Nuo 7 iki 8:30 vakare.
Tel. Austin 439.

Lenkiszka Gydykla

Sveikatos Patarėjo
D-RO J. THOMPSON'O

Vienintėlis ir tikriausias kelias atgrieb mui sveikatos yra per Lenkiškąją Gydyklą. Sveikatos patarėjas ir Direktorius tos gydyklos D-ras J. E. Thompsonas, kuris yra geriausia gydytoju New Yorke, kadangi jis pabaigė Yale universitetą, daug metų praktikavo New Yorko Bellevue ligonbuty, teipgi garsaus visame sviete Vienno ligonbučiuose, kur ir pragarsėjo kaipo garsiausias gydytojas, kuriam ir daug nėra to ligos kurios jis nepatalkytų išgydyti.
Todėl Lenkiškoji Gydykla kviečia visus, kurie tik serga kokia liga, nelaukos rašyti ar ateiti į jų atsišaukti, o kiekvienas apturės tikrą pagelbą ir išgydymo garantiją. Adresas toksai:
Dr. J. E. Thompson, 342 W. 27th St., New York., F. Y.
GYDYKLA ATDARA: Nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 2 iki 5 val. vakare. Septintadieniais nuo 1 iki 3 val. po pietų.

50,000 KNYGU

DYKAI DEL VYRU Vertes Ira $10.00 Kožnam Vyru Ligoniu

Dykai del Viru

Jeigu sergate kokio vyriškų ligoie, rašikiete ing mus organsite didelos vertes knygelė. Ta knygelė pasakis aiškei keip kožnas vyras, sergantis nuo kraujo užnuodyjima, silpnibes vyriškume, abelnam nupalime apeku, rhumatizme, organiško ligoie, vyduriu, kepenu, inkštu arba pusles lygosie, gali lengvei isigydyte namosie. Jeigu asatie nusimine mokiedami pinigus daktarams ir uz gidukles, negaudame jokios pagelbos ta, apatingai dykai gauta knygelė del vyru, jums bus vertesni bagelboi, keip $100.00. Jie pasakis nu kuo jus sergate ir keip galet buti greitai išgydyti. Tukstančei vyru atgava sveikato ir vyriškumo per pagelba tos vertingos knigelės. Ta knygelė ira krautuve žiniu, apie kurios kožnas vyras neatbutinai turi žinoti. Pamikitie, jog ta knygelė yra gaunama **vysai dykai**; mas užmokam ir pačtau. Jėkirpkite žemia paduota kupona, ir prisiuskitie mum, o mas kuo greičiaus prisiusma jums vysai dykai ta brange knygelė.

Siusk ta kupona dykai gautos knygeles šendena.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 702 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.
Garbingas Daktarai: Meldžiu prisiusti man vysai dykai, jusu abgarsinta knygelė.

Vardas ir pravardė.....
Pačta..... Statas.....

Uždėtas 1897 m.

GARSUSIS PASAULĖJE
Profesorius Medicinos
Dr. E. C. Collins,
Uždėtojas
Collins N. Y. Med. Instituto.

300.000 IŠGYDYTI!

Nereikia ilgiau sirgti! 300.000 žmonių buvę varginti visokiomis ligomis, tapo pasekmingai išgydyti ir tie, kuriuos kiti daktarai ir Institutai buvo pripažinę už neišgydomus; viensok garsiejei daktarai Collins New York Medical Institute ir tuos išgydė.

Nenustok vilties! Nepaisyk kaip yra sunki arba užsisenėjusi liga, nes tie patis **Specijalistai** ir Tave teipgi gali išgydyti. **Neatidėlok,** ateik (arba parašykie lietuviškai), o apturėsit pagelbėjimui vaistus, kurie tuojaus suteiks palengvinimą ir padarys sveiku.

Nepavesk savo sveikatos ir ateities menkiems ir nepatyrusiems daktarams, apie kuriuos nieks nežino. Už tai nelaimėje ligos, be apsirikimo, kreipkis prie visiems žinomų geriausių gydytojų!

Collins New York Medical Institutas yra seniausias, didžiausias ir atsišaukus, jo sumanus specijalistai daktarai direktoriai, tuojaus užsiims tavo ligos išgydymu.

TEISINGI DAKTARAI! GERI VAISTAI! TIKRAS GYDYMAS!

Reikale tam tikras specijalistas daktaras padaro operacijas.

Jeigu sergi reumatizmu, užsikrečiamoms slaptoms ir kraujo užnuodijimo ligoms, ausų, kaklo, krutinės, kepenų, širdies, plaučiu, strėnų, nugaros ir tam panašioms, **VYRAI** ir **MOTERIJS**, ateikite arba rašykite, adresuojant:

COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE
140 WEST 34th STREET, NEW YORK.

OFISO VALANDOS:
Kasdiena nuo 10 iš ryto iki 1. po pietu nuo 2 iki 5 val.
Šventadienais nuo 10 iki 1.
Vakarais utarninke nuo 7 iki 8 val.

Jei nori apsišviest, išmanyti apie sveikatą, kaip ją užlaikyti, o apsirgus, kur ir kaip išsigydyti, rašyk, o apturėsi Prof. Dr. E. C. Collins knygą „Vadovas į Sveikatą", tik prisiųsk 10c. markėms už prisiuntimą.

Dr. J. McGLADE, Dr. J. F. COYLE, Gydymo Direktoriai.

GERA NAUJIENA Kenčiantiems

MUSU DRAUGAM Lietuviam!

Skaitytojau, jeigu esi apimtas kokios ligos ar painiais nesveikumais, užsimokės tau atsišaukti į **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.** prieš ėjimą gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir laikantį išgydymą kožnos ligos, kurią prisiima gydyti. Ar esi nerviškas ir nusiminęs, silpnas ir nuilsęs, pavargęs rytmečiais, truksta noro, be gyvybės, lengvai nuvargstantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gėdyai draugijos, truksta energijos ir tvirtumo, akys įdubusios ir nečystos, pajuodavę paskiai, spaugai, plėtmai ar kitoki išbėrimai ant odos, nemorališki ir

Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszka Silpnybe

nesuaugusios ir šaltos dalys, nusistojimas šlapume paliktame per naktį, plenėtas šlapumas, skausmai strėnose, turi nesveikumą puslės ar inkstų? Išsiputimą Gyslų Maišelyj; Užsendintą Puletekį; Užakimą Varpskylės; Syfilitišką Užnuodyjimą Kraujo, ar kokią kitokią gėdingą nervų, odos, kraujo ar užsendintą ligą? Ar skruostai įdubę, žymus rupesčio išreiškimas ant veido, neramus naktyje, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkurduses dalis, priešlaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skaudamą gerklę ir tt.?

Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic

užtikrins tau pilną ir laikantį ant visados išgijimą, jeigu jie nuspręs, kad tavo liga yra išgydoma. Jausi pagerėjimą iš pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium tarp vyrų ant kuno, proto ir širdies. Niekas taip nesunaikina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip išbėgimai sėklos nakties laike, arba slaptingas nubėgimas sėklos su šlapumu. Tas padaro žmogų netinkančiu prie darbo, ženatvės ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas paeina nuo jaunystės blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertankaus užganėdinimo lytiškų geidimų.

Męs tikrai tave išgydysime.

Męs gydom ir išgydom sėklos nubėgimus, nervų nusilpnėjimą, užsenėjusį puletekį, syfilį, nenaturališkus bėgimus, patšagystą, inkstų ir puslės ligas, teisybę sakant, **visas Vyrų Ligas.** Visos kliutys laimingam ženybiniam gyvenime bus prašalintos. Tukstančius jaunų ir pusamžinių vyrų kasmet prieš laiką nušluoja į grabą jaunystės išdykumai, per tankus susikuopinimai ir kraujo ligos. Jeigu turi nors vieną iš virš pamintųjų ženklų, pasirodavyk su mumis pakol da nėra per vėlu.

Roda tau nieko nekaštuoja, o gali užčėdyti daug kentėjimų.

Valandos priėmimo ligonių: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir kitomis šventoms dienoms: nuo 10 ryto iki 12 val. pietų tiktai.

CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.

EUROPEJIŠKAI-AMERIKONIŠKA Prekybos Kanceliarija

Parengia reikalingas popieras ir dokumentus į sudus arba administracijos kanceliarijas Rusijoje, dovierennastis, aktus pardavimo, parsamdymo sutartis ir kitokius dokumentus.
Sujieškometrikus gimimo, mirties, ženybų ir kitus įpėdinių dokumentus.
Išguldo visokius raštus ir dokumentus į Rusiškų, Lenkiškų, Lietuviškų Angliškų ir Vokiškų kalbas.
Veda visokias provas Rusijos, Austrijos, Vokietijos ir Amerikos suduose.
Atlieka visokius reikalus pas Rusijos, Austrijos ir Vokietijos Konsulius.
Veda provas atlyginimo už sužeidimus ir nuostolius.
Atlieka visokius prekybos reikalus Rusijoj, Austrijoj, Vokietijoj ir Amerikoj.
Rašykite savo prigimtoje kalboje šiuo adresu:
Europe-American Commer. Office, 112 So. Clark St., Chicago.
Telephone Main 2255 (2-nd Floor, Room 208.)

Geriausia Proga Amerikos Lietuviams ingyti

14 k. Grynu auksu pavilktas laikrodėlis.

gražiai įgravuotais viršais (vyriškas ar moteriškas) su dviem antvožais, kotelių užsukimas ir už statomas, augšto kliasos Amerikos mašinerija, **visais akmenais**, garantuojamas 15 metų, kaina $14.00. — **14k. grynu auksu** pavilktas grandinėlis, garantuojamas 15 metų, — **14 k. grynu auksu** pavilktas žiedas, su tavo vardo pirmutiniais litarais, garantuojamas 4 metams. Viri šitie daiktai sykiu kainoja $18.25. Ant laikrodėlio išgravuota: **Atmintis iš Amerikos.**

Prisiųsk mums už viską $4.74.

Jei daiktai nebus tokie pat, kaip aprašyta, siųsk jus mums atgal, o mes **sugrąžinsime tau pinigus.** Tokius žemas kainas mes duodame tik pirmam užsisakymui dėl geresnio susipažinimo su jumis. Atsiųsk mums **iškaino 24c.** dviem ženklais krasos ženkleliais, o **likusius $4.50** užmokėsi apturėjęs ir apžiurėjęs daiktus ekspresui. Šituos daiktus galima parduoti tris syk augštesne kaina.
Už 6 laikrodėlius, 6 grandinėlius ir 6 žiedus $25.50 $1.00 iškaino 2c. krasos ženkleliais. Likusius $24.50 užmokėsi atsiimdamas ir apžiurėjęs daiktus ekspreso ofise.

Agents Wholesale Watch Co.
192 West Broadway, Dept. 71
NEW YORK CITY.

NAUJO Geležinkelio 23 AKMENAIS Laikrodėlio

Investimui musų

grynu auksu, auksuoto, ar kitokio, parduosime pirmą 10.000 musų gamo nuodėvimo 23 akmenais "Accuratus" laikrodėlio **tik po $5.75** Šitie puikus ir gražus laikrodėliai yra gražiai graviruotais auksu raštais uždaromais lukštais, dalbinin judintuvu, patentuotu nustatytuvu, greitatrukis ir kitomis geromis ypatybėmis, geral rodo laiką ir yra užtikimas. Vyriškas ar moteriškas garantuojama **20 metų** Jie ne tik yra gerais, bei ir gražiais laikrodėliais ir kas pirka, gapšta ir didžiuosis savo draugams. Jei nori tikrai gero ir gražaus laikrodėlio pigia kaina, tai čia jis yra. Pirma pirkimo kitur, apžiurėk šitą laikrodėlį, idant paskui nesigailėtum, **Viencentis krasos ženklelis atgabens tau šitą laikrodėlį** priderančiam apžiurėjimui įvadine kaina $5.75 ir persiuntimo lėšomis ir laikrodėlis tavo. Jei jo benorėsi, nelauk, nieko mums nebusi kaltas ir laikrodėlis bus mums sugrąžintas musų lėšu. **Męs visą atsakymą imame ant savęs.** Gražus auksuotas grandinėlis ir kabatis dykai su dažnu laikrodėliu.
Pirmą 10.000 šitų laikrodėlių išpardavus jie bus pardavinėjami paprastą kaina po $8.50 ir tai bus dar pigu. Adresuok šitetp:

Excelsior Watch Co., Dept. 903, Chicago, Ill., U. S. A.

Jauni ir seni, turtingi ir vargšai, ateikite ir daleiskite man išskaityti jųsų gyvenimą nuo lopšio iki grabo.
Kaina 50c. Su pasakymu vardo $1.00.
Garsiausias sviete
DELNAŽINYS IR KORTU LEMIKAS
PROF. H. LEIBOWITZ

Aš pasakysiu tamistai su kuom apsivesi ir teipgi vardą ypatos, kuri tave myli.
Jeigu tu nori žinoti kaip sav susivaldyti ir kaip žengti kiekvieną žingsnį gyvenime pasekmingai, kaip nepadaryti jokios klaidos savo užsiėmimuose, kaip apsisaugoti nuo nepasekmių ir nelaimių, kaip išvesti visus užmanymus laimingai: tiesos dalykuose, kelionėse, prietikiuose su priešais ir draugais, sveikatos, nuopuolių, dalykuose turto ir abelnai visame kas lytisi Tamistos gyvenimą.
Esmi vienatinis kortų lėmiku (burtininku), kuris gali išmokyti kaip laimėti meilę ar draugiškumą tų, prie kurių širdis linkusi nors jie butų ir gana toli.

Prižadu pasakyti tamistai ar tamistos vyras, moteris ar meilužė teisinga ar prigavinga; kaip apsivesti su ta ypata, prie kurios širdis linkusi; kaip paskubinti apsivedimą su ypata, kurią myli; taipgi kaip įgauti įtekmę ant tų, su kuriais sueini. Aš papasakosiu tamistai praeitę, dabartę ir ateitį. Ateik ir pats persitikrinsi.
270 MAXWELL ST., TARPE HALSTED IR UNION GATVIU
AŠ KALBU LIETUVIŠKAI IR LENKIŠKAI. ATSINEŠK APGARSINIMĄ.

Męs Apdraudžiame (Insuriname)

Nuo **Ugnies** visoki turtą, ar tai butų namai, naminiai daiktai, vaizba ar kitoniškas turtas.
Nuo **Vagių** ir **Plėšikų.** Nuo **Ligos** ir **Sužeidimų.** Nuo **Mirties.**
Męs apdraudžiame VISKĄ ir nuo VISOKIŲ NELAIMIŲ

Kiekvienoj nelaimėj pinigai yra reikalingi, todėl nusipirkite pas mus Apdraudimo Raštą (Insurance Policy), o atsitikime ar ugnies, ar ligos, ar mirties, ar kitokios nelaimės, nereikalausite rupintis apie pinigus. Apdraudimo Kompanija išmokės jums tiek pinigų, ant kiek jųs busite apsidraudę.
Apsidraudimo kainos yra labai mažos. Su apdraudimo reikalais kreipkitės pas
A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted St. Chicago.

IŠGYDO IN 5 DIENAS

VARICOCELE HYDROCELE (Papurtimas gyslų) Be peilio ar skausmo

Noriu išgydyti kiekvieną vyrą serganti išplerimu lytiškų dalių gyslų, striktura, užsikrečiamus kraujo nuodus, nerviską sunegalėjimą, pazlugimą lytiškų dalių ar ligas liečiančias vyrus. — Šitas unoširdus pasisiulinimas yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos, ir mano noru yra-parodyti visiems šitiems žmonėms, kurie buvo gydomi dešimities ar daugiaus daktarų be jokio pasekimo, kad aš turiu vienintėlį budą, kuriuomi tikrai išgydau.
Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.
Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučių ir inkstų net ir labai užsendintas.

Slaptos vyrų ligos
išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuolimas sveikatos, žudymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodijimas, šlapuminės gaištys.

Plaučių ligos,
Dusulys, Bronchitas ir kitos plaučių ligos tikrai išgydoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.

PATARIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI.

Išgydo kad butum sveikas.

Specialistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų ligos,
Viduriniės ligos, skausmai strėnose, Baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos, užsendintos ir nerviškos ligos moterų.

Užnuodijimas Kraujo,
ir visos odos ligos, kaip vepučkai, piktoji dedervinė, šunvotės, niežulys, hemorhiodai, sutinimas gilių, naikinamti nubėgimai, įsisenėjusios ligos.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI.

DR. ZINS, 41 SO. CLARK ST. (tarp Randolph ir Lake Str.) **CHICAGO**
Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakaro, Nedėlo], nuo 9 ryto iki 4 po pietų.

Serganti Vyrai!

Jauni ir pusamžiai, kurie kenčiate nuo ligų, nenusiminkite. Susiraminkite! Gelbėkite save! Šaukitėsi prie mųs!

Eikite ten, kur busite gydomi sanžiningai ir greitai pasveiksite! Sučėdysi laiką ir pinigus eidamas į American Medical Dispensary. Patarimas dykai.

Sutinimai ir kitoki nesveikumai yra išgydomi trumpu laiku su kelioms dienoms musų originališku budu gydymu. Atsakančiai pritaikyias musų gydymas yra tikriausias ir nuodugniausias budas ant svieto, pasiekimui nuodugnaus išgydymo. Negaišink laiko ir nestatyk pavojui savo sveikatos, klausdamas patarimo pas aptiekorių ar draugų. Jei nėsi atsakančiai gydomas, tai gali buti tikras, kad turėsi tą ligą per visą savo amžių ir ji visuomet atgabens tamistai nelaimę ir susikrimtimą. Męs išgydome tukstančius tokių ligų, dėlto kad turime joms ypatišką gydymą.

UŽSIKIMŽIMAS ARBA UŽAKIMAS VARPOS. Nedaro skirtumo kaip ilgai kenti nuo užakimo varpos ir kiek daktarų tamistą prigavo ir suvedžiojo, musų gydymas tamistą tikrai išgydys. Su musų gydymu nereikia jokio piausimo. Musų gydymas yra geriausias visų pasaulėj, be jokio skausmo jį prašalina nesveikumą ant visados.

UŽNUODIJIMAS KRAUJO. Jei vartojai nuodingus vaistus ir turi skausmus, žaizdas burnoje, gerklėje ar pratrukimus ant kokios nors dalies kupo, tai sergi nuo užnuodijimo kraujo, kurį gali išgydyti **American Medical Dispensary.** Męs jieškome sunkiausiai išgydomų ligų prasčiausiame padėjime. Męs išvalysime tavo kraują grynai ir prašalinsime iš viso kuno įvairius nevalumus bei nuoduą trumpesniu laiku negu kas kitas kokioj dalyj pasaulės.

GUMBUOTOS IR SUSISUKĘ GYSLOS. Tokį padėjimą gyslų męs išgydome be sugaišimo laiko, be jokio skausmo ir ant tuojaus. Musų gydymas prašalina visokius ligotus padėjimus, pagamina pilną bėgimą kraujo, sugrąžina greitai normališką sveikatą ir tvirtumą. Skausmai prapuikta visai.

Męs išgydome kuomet kitiems nenusiseka.

Męs teipgi išgydome trumpu laiku visas ligas, kurios apsireiškia tarp jaunų, senų ir pusamžių vyrų. **PASIKLAUSIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI!** Viską užlaikome slaptybėje. Jei busi gydomas musų, niekas to nežinos. Męs turime tam tikrą gydymą kiekvienai ligai.

$10. vertės ištyrimas su X-spinduliais dykai.

Vyrai, mananti apsivesti, privalo atsišaukti pas mus dėl ištyrimo, idant žinoti ar jie tinka apsivedimui ar ne. Kitąsyk gali buti kune kokia liga, kuri kliudytų laimingam gyvenimui apsivedusiems.

Jeigu tamista turi kokį nesveikumą kune, paeinantį nuo persėngimo gamtos tiesų, tai nenūgink jo užsilėpti ženatve, nes ženatvė tiktai gelbsti ligai įlįstti žaknis giliau į kuną, o tada tavo sveikata galutinai sunyks.

Atsišauk ištyrimui į American Medical Dispensary ofisą ir užsitikrink sau, kad esi tikras apsivesti.

IŠTYRIMAS IR PASITEIRAVIMAS DYKAI!

Nereikalaujame pinigų pradžiai gydymo. Jei negali ateiti pats, rašyk.

American Medical Dispensary
91-93 E. Washington Street Chicago, Ill.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir nuo 6 iki 7 vakaro. Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

Visi tie, kurie šaukiasi gydytis TUR šauktis asabiškai dėlto, kad ligos ir kitoki padėjimai negal but gydyti teip gerai per raštus kaip galima gydyti asabiškai. NERAŠYKITE, BET ATEIKITE.